ԾՆՆԴՈՑ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38
39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

ԳԼՈՒԽ 1

Սկիզբէն Աստուած երկինքն ու երկիրը ստեղծեց:
2 Երկիրը անձեւ ու պարապ էր եւ անդունդին վրայ խաւար կար եւ Աստուծոյ Հոգին
ջուրերուն վրայ կը շարժէր:
3 Աստուած ըսաւ. «Լոյս ըլլայ» ու լոյս եղաւ:
4 Աստուած տեսաւ որ լոյսը բարի է ու Աստուած լոյսը խաւարէն զատեց:
5 Աստուած լոյսին անունը Ցորեկ եւ խաւարին անունը Գիշեր դրաւ: Իրիկուն ու առտու
ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ:
6 Եւ Աստուած ըսաւ. «Ջուրերուն մէջտեղը հաստատութիւն ըլլայ եւ ջուրերը ջուրերէն
զատէ»:
7 Աստուած հաստատութիւնը ըրաւ ու հաստատութեանը տակ եղած ջուրերը
հաստատութեանը վրայ եղած ջուրերէն զատեց ու այնպէս եղաւ:
8 Աստուած հաստատութիւնը Երկինք կոչեց եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ երկրորդ օրը
եղաւ:
9 Աստուած ըսաւ. «Երկնքի տակ եղած ջուրերը մէկտեղ թող հաւաքուին ու ցամաքը
երեւնայ» եւ այնպէս եղաւ:
10 Աստուած ցամաքին անունը Երկիր դրաւ ու հաւաքուած ջուրերը Ծով կոչեց: Աստուած
տեսաւ որ բարի են:
11 Աստուած ըսաւ. «Երկիրը կանաչ խոտ թող բուսցնէ, սերմ տուող խոտ եւ իր տեսակին
պէս պտուղ տուող պտղաբեր ծառ, որ իր մէջ իր սերմը ունենայ երկրի վրայ» ու այնպէս
եղաւ:
12 Ու երկիրը կանաչ խոտ, իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ եւ իր տեսակին պէս սերմ
ունեցող պտղաբեր ծառ հանեց:
13 Աստուած տեսաւ որ բարի են: Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ երրորդ օրը եղաւ:
14 Աստուած ըսաւ. «Երկնքի հաստատութեանը մէջ լուսաւորներ թող ըլլան, որպէս զի
ցորեկը գիշերէն զատեն եւ նշաններու ու ատեններու եւ օրերու ու տարիներու համար
ըլլան:
15 Ու երկնքի հաստատութեանը մէջ լուսաւորելու համար ըլլան, որպէս զի երկրի վրայ
լոյս տան» ու այնպէս եղաւ:
16 Եւ Աստուած երկու մեծ լուսաւորներ ըրաւ: Մեծ լուսաւորը ցորեկուան իշխելու համար
ու պզտիկ լուսաւորը գիշերուան իշխելու համար: Աստղերն ալ ըրաւ:
17 Եւ Աստուած երկնքի հաստատութեանը մէջ դրաւ զանոնք, որպէս զի երկրի վրայ լոյս

տան
18 Եւ ցորեկուան ու գիշերուան իշխեն եւ լոյսը խաւարէն զատեն: Աստուած տեսաւ, որ
բարի են:
19 Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ չորրորդ օրը եղաւ:
20 Աստուած ըսաւ. «Ջուրերը կենդանութեան շունչ ունեցող շատ սողուններ թող հանեն եւ
թռչունները երկրի վրայ, երկնքի հաստատութեանը երեսը թող թռչին»:
21 Աստուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը եւ ամէն սողացող շնչաւոր կենդանի, որոնք
ջուրերը առատ հանեցին իրենց տեսակին պէս ու ամէն թեւաւոր թռչուն՝ իր տեսակին
պէս: Աստուած տեսաւ որ բարի են:
22 Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսելով. «Աճեցէք ու շատցէք եւ ծովերուն մէջ եղած ջուրերը
լեցուցէք. թռչուններն ալ երկրի վրայ թող շատնան»:
23 Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ հինգերորդ օրը եղաւ:
24 Աստուած ըսաւ. «Երկիրը թող հանէ շնչաւոր կենդանի՝ իր տեսակին պէս՝
անասուններ, սողուններ ու երկրի գազաններ՝ իրենց տեսակին պէս»: Եւ այնպէս եղաւ:
25 Աստուած երկրի գազանները իրենց տեսակին պէս եւ ընտանի անասունները իրենց
տեսակին պէս ու գետնի բոլոր սողունները իրենց տեսակին պէս ըրաւ: Աստուած տեսաւ,
որ բարի են:
26 Աստուած ըսաւ. «Մեր պատկերին ու նմանութեանը պէս մարդ ընենք: Ան ծովու
ձուկերուն ու երկնքի թռչուններուն եւ անասուններուն ու բոլոր երկրի ու սողացող բոլոր
սողուններուն վրայ թող իշխէ»:
27 Աստուած՝ իր պատկերովը ստեղծեց մարդը. Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց
զանիկա, արու եւ էգ ստեղծեց զանոնք:
28 Աստուած օրհնեց զանոնք եւ Աստուած անոնց ըսաւ. «Աճեցէք ու շատցէք ու երկիրը
լեցուցէք եւ անոր տիրեցէք ու ծովու ձուկերուն ու երկնքի թռչուններուն եւ երկրի վրայ
սողացող բոլոր կենդանիներուն իշխեցէք»:
29 Աստուած ըսաւ. «Ահա ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ ունեցող խոտ ու
ամէն ծառ, որուն մէջ սերմ տուող ծառի պտուղ կայ: Ասոնք ձեզի կերակուր պիտի ըլլան:
30 Ու երկրի բոլոր գազաններուն ու երկնքի բոլոր թռչուններուն եւ երկրի վրայ
կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր սողուններուն՝ կերակուրի համար կանաչ խոտ
տուի»: Ու այնպէս եղաւ:
31 Եւ Աստուած իր բոլոր ըրածը տեսաւ: Ահա շատ բարի էր: Եւ իրիկուն ու առտու
ըլլալով՝ վեցերորդ օրը եղաւ:

ԳԼՈՒԽ 2

Ամբողջացան երկինք ու երկիր եւ անոնց բոլոր զարդերը:
2 Եւ Աստուած իր բոլոր գործերը եօթներորդ օրը լմնցուց ու եօթներորդ օրը
հանգստացաւ իր բոլոր գործերէն:
3 Եւ Աստուած եօթներորդ օրը օրհնեց ու սրբեց զանիկա. վասն զի անոր մէջ
հանգստացաւ իր բոլոր գործերէն՝ որոնք ստեղծագործութեան մէջ կատարած էր:
4 Ասոնք են երկնքի ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած ատենը:
5 Երբ Տէր Աստուած երկիրն ու երկինքը ըրաւ, դեռ դաշտին բոլոր բոյսերը՝ երկրի վրայ
չեղած եւ դաշտին բոլոր խոտը՝ դեռ չբուսած. քանզի Տէր Աստուած երկրի վրայ
տակաւին անձրեւ բերած չէր ու գետինը մշակող մարդ չկար,
6 Հապա երկրէն շոգի կ'ելլէր ու գետնին բոլոր երեսը կը ջրէր:
7 Տէր Աստուած գետնին հողէն շինեց մարդը եւ անոր ռնգունքներէն կենդանութեան շունչ

փչեց ու մարդը կենդանի հոգի եղաւ:

8 Եւ Տէր Աստուած արեւելեան կողմը՝ Եդեմի մէջ՝ պարտէզ տնկեց ու իր շինած մարդը
հոն դրաւ:

9 Եւ Տէր Աստուած գետնէն՝ տեսնելու հաճելի եւ ուտելու աղէկ ամէն ծառ ու պարտէզին
մէջտեղը կենաց ծառը եւ բարին ու չարը գիտնալու ծառն ալ բուսցուց:

10 Եւ պարտէզը ջրելու համար Եդեմէն գետ մը կ'ելլէր ու անկէ չորս ճիւղի կը բաժնուէր:

11 Մէկուն անունը Փիսոն է. ասիկա Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պտըտի, ուր ոսկի կայ

12 Եւ այն երկրին ոսկին ազնիւ է. սուտակ ու եղնգնաքար կայ հոն:

13 Ու երկրորդ գետին անունը Գեհոն է. ասիկա Քուշի բոլոր երկիրը կը պտըտի:

14 Ու երրորդ գետին անունը Տիգրիս է. ասիկա Ասորեստանի արեւելեան կողմը կ'երթայ:

15 Եւ չորրորդ գետը Եփրատ է: Եւ Տէր Աստուած առաւ մարդը ու Եդեմի պարտէզին մէջ
դրաւ, որպէս զի զանիկա մշակէ ու պահէ:

16 Եւ Տէր Աստուած պատուիրեց մարդուն՝ ըսելով. «Պարտէզին բոլոր ծառերէն
համարձակ կեր.

17 Բայց բարիի ու չարի գիտութեան ծառէն մի՛ ուտեր. քանզի այն օրը որ անկէ ուտես,
անշուշտ պիտի մեռնիս»:

18 Տէր Աստուած ըսաւ. «Աղէկ չէ որ Ադամ մինակ ըլլայ. անոր օգնական մը ընեմ իրեն
յարմար»

19 Եւ Տէր Աստուած դաշտին բոլոր գազաններն ու երկնքի բոլոր թռչունները հողէն շինեց
եւ Ադամին առջեւ բերաւ, որպէս զի տեսնէ թէ անոնց ի՛նչ անուն պիտի դնէ: Ադամ ի՛նչ
անուն, որ դրաւ շնչաւոր կենդանիի, այն եղաւ անոր անունը:

20 Ադամ բոլոր անասուններուն ու երկնքի թռչուններուն եւ դաշտի բոլոր գազաններուն
անուններ դրաւ, բայց Ադամին յարմար օգնական մը չգտնուեցաւ:

21 Եւ Տէր Աստուած խորունկ քուն մը բերաւ Ադամին վրայ ու անիկա քնացաւ: Անոր
կողին ոսկորներէն մէկը առաւ ու անոր տեղը միս լեցուց:

22 Տէր Աստուած Ադամէն առած կողին ոսկորը կին շինեց ու զանիկա Ադամին բերաւ:

23 Ադամ ըսաւ. «Հիմա ասիկա ոսկորէս ոսկոր ու մարմինէս մարմին է. ասիկա Կին կոչուի,
քանզի իր այրէն առնուեցաւ»:

24 Անոր համար այրը պիտի ձգէ իր հայրը ու իր մայրը եւ իր կնոջ պիտի յարի ու մէկ
մարմին պիտի ըլլան:

25 Եւ Ադամ ու իր կինը՝ երկուքն ալ մերկ էին ու չէին ամչնար:

ԳԼՈՒԽ 3

Եւ Տէր Աստուծոյ ըրած դաշտի բոլոր գազաններէն աւելի խորամանկ էր օձը, որ կնոջ
ըսաւ. «Իրա՞ւ Աստուած ըսաւ թէ 'Պարտէզին ոեւէ ծառէն պիտի չուտէք'»:

2 Կինը օձին ըսաւ. «Պարտէզին ծառերուն պտուղէն կրնանք ուտել,

3 Բայց պարտէզին մէջտեղը եղած ծառին պտուղին համար՝ Աստուած ըսաւ. 'Անկէ մի՛
ուտէք եւ անոր մի՛ դպչիք, որպէս զի չմեռնիք'»:

4 Օձը կնոջ ըսաւ. «Ո՛չ թէ անշուշտ պիտի մեռնիք.

5 Քանզի Աստուած գիտէ թէ այն օրը որ անկէ ուտէք, աչքերնիդ պիտի բացուին եւ
աստուածներու պէս պիտի ըլլաք՝ բարին ու չարը գիտնալով»:

6 Կինը տեսնելով որ ծառը աղէկ էր կերակուրի համար եւ հաճելի՝ աչքերուն ու
փափաքելի իմաստուն ընելու համար, առաւ անոր պտուղէն ու կերաւ եւ իր էրկանն ալ
տուաւ եւ անիկա ալ կերաւ

7 Ու անոնց երկուքին աչքերը բացուեցան ու մերկ ըլլալնին գիտցան եւ թզենիի տերեւներ կարեցին ու իրենց ծածկոցներ ըրին:

8 Օրուան զով ատենը պարտէզին մէջ պտըտող Տէր Աստուծոյ ձայնը լսելով՝ Ադամ ու իր կինը Տէր Աստուծոյ երեսէն պարտէզին ծառերուն մէջ պահուեցան:

9 Տէր Աստուած Ադամը կանչեց ու ըսաւ անոր. «Ո՞ւր ես»:

10 Եւ անիկա ըսաւ. «Պարտէզին մէջ քու ձայնդ լսեցի ու վախցայ, վասն զի մերկ էի ու պահուեցայ»:

11 Եւ Աստուած ըսաւ. «Ո՞վ յայտնեց քեզի քու մերկ ըլլալդ. արդեօք կերա՞ր այն ծառէն՝ որուն համար քեզի պատուիրեցի, որ անկէ չուտես»:

12 Ադամ ըսաւ. «Այն կինը, որ ինծի հետ ըլլալու տուիր, ա՛ն ինծի տուաւ ծառէն ու ես կերայ»:

13 Տէր Աստուած ըսաւ կնոջ «Ի՞նչ է այս քու ըրածդ»: Կինը ըսաւ. «Օձը զիս խաբեց ու ես կերայ»:

14 Եւ Տէր Աստուած օձին ըսաւ. «Աս ընելուդ համար՝ բոլոր անասուններէն եւ դաշտին բոլոր գազաններէն անիծեալ ըլլաս, փորիդ վրայ քալես ու կեանքիդ բոլոր օրերը հող ուտես:

15 Քու ու կնոջ մէջտեղ, քու սերունդիդ ու անոր սերունդին մէջտեղ թշնամութիւն պիտի դնեմ: Ան քու գլուխդ պիտի ջախջախէ եւ դուն անոր գարշապարը պիտի խայթես»:

16 Եւ կնոջ ըսաւ. «Քու յղութեանդ ցաւերը խիստ պիտի շատցնեմ: Ցաւով զաւակ ծնանիս ու էրկանդ հնազանդ ըլլաս ու անիկա քու վրադ իշխէ»:

17 Եւ Ադամին ըսաւ. «Որովհետեւ դուն քու կնոջդ խօսքը մտիկ ըրիր եւ այն ծառէն կերար, որուն համար պատուիրեցի քեզի՝ ըսելով՝ ‘Չուտես անկէ’, երկիրը քու պատճառաւդ անիծեա՛լ ըլլայ, կեանքիդ բոլոր օրերուն մէջ նեղութիւնով ուտես անկէ

18 Եւ փուշ ու տատասկ բուսցնէ քեզի եւ դաշտին խոտը ուտես:

19 Երեսիդ քրտինքովը ուտես քու հացդ, մինչեւ գետինը դառնալդ, ուրկէ առնուեցար. քանզի հող էիր դուն ու հողի պիտի դառնաս»:

20 Ադամ իր կնոջ անունը Եւա դրաւ. վասն զի ամէն կենդանութիւն ունեցողներուն մայրը անիկա էր:

21 Եւ Տէր Աստուած Ադամին ու անոր կնոջ կաշիէ հանդերձներ շինեց ու անոնց հագցուց:

22 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ. «Ահա Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալով եւ հիմա պիտի չթուլատրեմ որ ձեռքը երկնցնէ ու կենաց ծառէն ալ առնէ եւ ուտէ ու յաւիտեան ապրի»

23 Ուստի Տէր Աստուած Եդեմի պարտէզէն դուրս ըրաւ զանիկա, որպէս զի երկիրը մշակէ, ուրկէ առնուեցաւ:

24 Այսպէս վռնտեց Ադամը ու Եդեմի պարտէզին արեւելեան կողմէն քերովբէներ ու ամէն կողմ դարձող բոցեղէն սուրը դրաւ, կենաց ծառին ճամբան պահելու համար:

ԳԼՈՒԽ 4

Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւա կինը ու ան յղացաւ ու Կայէնը ծնաւ եւ ըսաւ. «Մարդ ստացայ Տէրոջմէն»:

2 Եւ դարձեալ անոր Աբէլ եղբայրը ծնաւ եւ Աբէլ ոչխարներու հովիւ եղաւ, բայց Կայէն երկիրը կը մշակէր:

3 Ժամանակ մը յետոյ Կայէն երկրի պտուղէն Տէրոջը ընծայ բերաւ:

4 Եւ Աբէլ ինք ալ ոչխարներուն անդրանիկներէն ու անոնց պարարտներէն բերաւ: Տէրը Աբէլին ու անոր ընծային նայեցաւ,

5 Բայց Կայէնին ու անոր ընծային չնայեցաւ: Ուստի Կայէն խիստ բարկացաւ ու երեսը
կախեց:
6 Եւ Տէրը Կայէնին ըսաւ. «Ինչո՞ւ բարկացար ու ինչո՞ւ երեսդ կախեցիր.
7 Եթէ աղէկ ընես, ընդունելի չը՞լլար: Եթէ աղէկ չընես, մեղքը դրանը քով պառկած է եւ
անիկա քեզի պիտի հնազանդի ու դուն անոր պիտի իշխես»:
8 Կայէն իր Աբէլ եղբօրը հետ խօսեցաւ ու երբ անոնք դաշտն էին, Կայէն իր Աբէլ եղբօրը
վրայ ելաւ ու սպաննեց զանիկա:
9 Տէրը Կայէնին ըսաւ. «Ո՞ւր է քու եղբայրդ Աբէլը»: Անիկա ըսաւ. «Չեմ գիտեր, միթէ ես իմ
եղբօրս պահապա՞նն եմ»:
10 Տէրը ըսաւ. «Ի՞նչ ըրիր, քու եղբօրդ արեան ձայնը գետնէն ինծի կը բողոքէ:
11 Դուն անիծեալ ես երկրէն, որ իր բերանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու ձեռքէդ ընդունելու:
12 Երբ երկիրը մշակես, այսուհետեւ իր արդիւնքը պիտի չտայ քեզի, երկրի մէջ
աստանդական ու թափառական ըլլաս»:
13 Կայէն ըսաւ Տէրոջը. «Իմ մեղքս թողութիւն գտնելու չափէն աւելի մեծ է:
14 Ահա զիս այսօր երկրի երեսէն վռնտեցիր ու ես քու երեսէդ պիտի պահուիմ ու երկրի
մէջ աստանդական ու թափառական պիտի ըլլամ եւ պիտի ըլլայ որ, ով որ զիս գտնէ, զիս
պիտի մեռցնէ»:
15 Տէրը ըսաւ անոր. «Ուրեմն ով որ Կայէնը սպաննէ, անկէ եօթնապատիկ վրէժ առնուի»:
Տէրը նշան մը դրաւ Կայէնին, որպէս զի զանիկա գտնող մէկը չմեռցնէ զանիկա:
16 Կայէն Տէրոջը առջեւէն ելաւ ու Եդեմի արեւելեան կողմը, Նայիդ երկիրը բնակեցաւ:
17 Կայէն իր կինը գիտցաւ ու անիկա յղացաւ ու Ենովքը ծնաւ եւ քաղաք մը շինեց այն
ատեն ու քաղաքին անունը՝ իր որդիին անուանը պէս՝ Ենովք դրաւ:
18 Եւ Ենովք ծնաւ Գայիրադը եւ Գայիրադ ծնաւ Մայիէլը ու Մայիէլ ծնաւ Մաթուսայէլը եւ
Մաթուսայէլ ծնաւ Ղամէքը:
19 Ղամէք իրեն երկու կին առաւ. մէկուն անունը Ադդա ու միւսին անունը Սելլա էր:
20 Ադդա ծնաւ Յոբէլը, որ վրանաբնակներուն ու հովիւներուն հայրն էր:
21 Անոր եղբօրը անունը Յոբալ էր, որ բոլոր քնարահարներուն ու սրնգահարներուն
հայրն էր:
22 Սելլա ալ ծնաւ Թոբէլկայէնը, որ պղնձէ ու երկաթէ ամէն տեսակ գործիք կը շինէր:
Թոբէլկայէնին քոյրը Նաամա էր:
23 Ղամէք իր կիներուն՝ Ադդային ու Սելլային ըսաւ. «Ձայնս լսեցէ՛ք, ո՛վ Ղամէքի կիներ,
ակա՛նջ դրէք իմ խօսքիս. վասն զի ես մարդ մը սպաննեցի ինծի վէրք ու երիտասարդ մը՝
ինծի պատուհաս ըլլալով:
24 Եթէ Կայէնին համար եօթնապատիկ վրէժ առնուի, Ղամէքին համար ալ
եօթանասունըեօթն անգամ»:
25 Ադամ դարձեալ իր կինը գիտցաւ ու անիկա որդի մը ծնաւ եւ անոր անունը Սէթ դրաւ.
քանզի ըսաւ. «Աստուած ինծի Կայէնին մեռցուցած Աբէլին տեղ ուրիշ սերունդ մը տուաւ»:
26 Սէթ ալ որդի մը ծնաւ ու անոր անունը Ենովս դրաւ: Այն ատեն սկսան Տէրոջը անունը
կանչել:

ԳԼՈՒԽ 5

Այս է Ադամին ազգաբանութեան գիրքը: Այն օրը որ Աստուած մարդը ստեղծեց,
Աստուծոյ պատկերովն ըրաւ զանիկա.
2 Արու եւ էգ ստեղծեց զանոնք եւ օրհնեց զանոնք ու անոնց ստեղծման օրը անոնց
անունը Ադամ դրաւ:

3 Ադամ հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ եւ իր նմանութիւնովը՝ իր պատկերին պէս որդի
մը ծնաւ եւ անոր անունը Սէթ դրաւ:

4 Ադամին օրերը Սէթը ծնանելէն ետքը ութ հարիւր տարի եղան եւ տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ:

5 Ադամին կեանքին բոլոր օրերը ինը հարիւր երեսուն տարի եղան ու մեռաւ:

6 Սէթ հարիւր հինգ տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Ենովսը:

7 Սէթ Ենովսը ծնանելէն ետքը ութը հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ:

8 Սէթին բոլոր օրերը ինը հարիւր տասներկու տարի եղան ու մեռաւ:

9 Ենովս իննիսուն տարի ապրեցաւ եւ Կայնանը ծնաւ:

10 Ենովս Կայնանը ծնանելէն ետքը ութը հարիւր տասնըհինգ տարի ապրեցաւ եւ
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

11 Ենովսին բոլոր օրերը ինը հարիւր հինգ տարի եղան ու մեռաւ:

12 Կայնան եօթանասուն տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Մաղաղիէլը:

13 Կայնան Մաղաղիէլը ծնանելէն ետքը ութը հարիւր քառասուն տարի ապրեցաւ եւ
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

14 Կայնանին բոլոր օրերը ինը հարիւր տասը տարի եղան ու մեռաւ:

15 Մաղաղիէլ վաթսունըհինգ տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Յարեդը:

16 Եւ Մաղաղիէլ Յարեդը ծնանելէն ետքը ութը հարիւր տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ:

17 Մաղաղիէլին բոլոր օրերը ութը հարիւր իննիսունըհինգ տարի եղան ու մեռաւ:

18 Յարեդ հարիւր վաթսունըերկու տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Ենովքը:

19 Յարեդ Ենովքը ծնանելէն ետքը ութը հարիւր տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ:

20 Յարեդին բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսունըերկու տարի եղան ու մեռաւ:

21 Ենովք վաթսունըհինգ տարի ապրեցաւ եւ ծնաւ Մաթուսաղան:

22 Ենովք Մաթուսաղան ծնանելէն ետքը երեք հարիւր տարի Աստուծոյ հետ քալեց եւ
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

23 Ենովքին բոլոր օրերը երեք հարիւր վաթսունըհինգ եղան:

24 Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց եւ չէր գտնուեր, քանզի Աստուած առաւ զանիկա:

25 Մաթուսաղա հարիւր ութսունըեօթը տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Ղամէքը:

26 Մաթուսաղա Ղամէքը ծնանելէն ետքը եօթը հարիւր ութսունըերկու տարի ապրեցաւ եւ
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

27 Մաթուսաղային բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսունըինը տարի եղան ու մեռաւ:

28 Ղամէք հարիւր ութսունըերկու տարի ապրեցաւ ու որդի մը ծնաւ

29 Եւ անոր անունը Նոյ դրաւ՝ ըսելով. «Ասիկա մեզ պիտի հանգստացնէ մեր գործերէն ու
մեր ձեռքերուն աշխատութենէն, որ Տէրոջը անիծած երկրին պատճառով կը կրենք»:

30 Ղամէք Նոյը ծնանելէն ետքը հինգ հարիւր իննիսունըհինգ տարի ապրեցաւ եւ
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

31 Ղամէքին բոլոր օրերը եօթը հարիւր եօթանասունըեօթը տարի եղան ու մեռաւ:

32 Նոյ հինգ հարիւր տարեկան եղաւ եւ Նոյ ծնաւ Սէմը, Քամը ու Յաբեթը:

ԳԼՈՒԽ 6

Երբ մարդիկ երկրի վրայ շատնալ սկսան ու իրենց աղջիկներ ծնան,

2 Աստուծոյ որդիները մարդոց աղջիկներուն գեղեցիկ ըլլալը տեսնելով՝ իրենց
ընտրածներէն իրենց կիներ առին:

3 Եւ Տէրը ըսաւ. «Իմ հոգիս միշտ մարդու վրայ պիտի չմնայ. վասն զի անիկա մարմին է.
բայց անոր օրերը հարիւր քսան տարի ըլլան»:

4 Այն օրերը երկրի մէջ հսկաներ կային: Անկէ ետքն ալ երբ Աստուծոյ որդիները մարդոց
աղջիկներուն կը մտնէին, որոնք անոնց զաւակներ կը ծնանէին, ասոնք հինէն ի վեր
զօրաւոր ու անուանի մարդիկ էին:

5 Եւ Տէրը երբ տեսաւ, որ մարդոց չարութիւնը երկրի վրայ կը շատնայ եւ անոնց սրտին
խորհուրդներուն բոլոր գաղափարները չար էին ամէն օր,

6 Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղծելուն զղջաց ու իր սրտին մէջ տրտմեցաւ

7 Եւ Տէրը ըսաւ. «Երկրի վրայէն պիտի ջնջեմ ինչ որ ստեղծեցի, մարդէն մինչեւ
անասունները եւ սողունները ու երկինքի թռչունները, վասն զի անոնք ստեղծելուս կը
զղջամ»:

8 Բայց Նոյ Տէրոջը առջեւ շնորհք գտաւ:

9 Այս է Նոյին պատմութիւնը` `. Նոյ իր դարուն մարդոցը մէջ արդար ու կատարեալ մարդ
մըն էր. Նոյ Աստուծոյ հետ քալեց:

10 Նոյ ծնաւ երեք որդի՝ Սէմը, Քամը ու Յաբեթը:

11 Երկիրը Աստուծոյ առջեւ ապականեցաւ եւ անիրաւութեամբ լեցուեցաւ:

12 Աստուած երկրի վրայ նայեցաւ եւ ահա ապականած էր, վասն զի երկրի վրայ ամէն
մարմին իր ճամբան ապականեր էր:

13 Եւ Աստուած ըսաւ Նոյին. «Բոլոր մարմիններուն վերջը հասած է իմ առջեւս, քանզի
երկիրը անոնց միջոցաւ անիրաւութեամբ լեցուեցաւ, ուստի զանոնք երկրին հետ պիտի
աւերեմ:

14 Արդ դուն քեզի խժաբեր փայտէ տապան մը շինէ, տապանին մէջ խորշեր շինէ,
զանիկա ներսէն ու դուրսէն ծիւթով ծեփէ:

15 Այս ձեւով շինես զանիկա: Տապանին երկայնութիւնը երեք հարիւր կանգուն,
լայնութիւնը յիսուն կանգուն եւ բարձրութիւնը երեսուն կանգուն ըլլայ:

16 Տապանին լուսամուտ շինէ ու զանիկա մէկ կանգունի չափով լմնցուր վերէն եւ
տապանին դուռը մէկ կողմէն դիր. ներքնատունով, միջնատունով ու վերնատունով շինէ
զանիկա:

17 Ես ահա երկրի վրա ջրհեղեղ պիտի բերեմ, երկնքի տակ կենդանութեան շունչ ունեցող
բոլոր մարմինները կորսնցնելու համար: Երկրի վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի:

18 Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ ու տապանը պիտի մտնէք դուն ու քու
որդիներդ եւ կինդ ու որդիներուդ կիները քեզի հետ:

19 Ամէն տեսակ անասուններէ, ամէն մարմինէ, իւրաքանչիւրէն երկերկու հատ տապանը
բեր, որպէս զի քեզի հետ ողջ մնան. արու եւ էգ ըլլան անոնք:

20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս եւ ընտանի անասուններէն իրենց տեսակին պէս,
երկրի բոլոր սողուններէն իրենց տեսակին պէս, իւրաքանչիւրէն երկերկու հատ քեզի
պիտի գան ողջ մնալու համար:

21 Եւ դուն առ քեզի այն ամէն բաներէն որ կ'ուտուին ու քովդ հաւաքէ, որպէս զի քեզի եւ
անոնց ուտելիք ըլլայ»:

22 Նոյ ըրաւ Աստուծոյ իրեն բոլոր պատուիրածին պէս:

ԳԼՈՒԽ 7

Տէրը ըսաւ Նոյին. «Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր, վասն զի այս դարուն
մարդոց մէջ քեզ իմ առջեւս արդար տեսայ:
2 Մաքուր անասուններէն քեզի եօթնական հատ առ, արու եւ էգ. իսկ անմաքուր
անասուններէն երկերկու հատ՝ արու եւ էգ:
3 Երկնքի թռչուններէն ալ եօթնական հատ առ, արու եւ էգ, բոլոր երկրի վրայ անոնց
սերունդը ողջ պահելու համար:
4 Վասն զի եօթը օրէն ետքը երկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրեւ պիտի
բերեմ եւ ամէն էակ որ ըրի, երկրի վրայէն պիտի ջնջեմ»:
5 Նոյ ըրաւ Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին պէս:
6 Ջրհեղեղին երկրի վրայ եկած ատենը Նոյ վեց հարիւր տարեկան էր:
7 Նոյ ու իր որդիները եւ իր կինը ու իր որդիներուն կիները իրեն հետ՝ ջրհեղեղին
ջուրերուն պատճառաւ տապանը մտան:
8 Մաքուր անասուններէն ու անմաքուր անասուններէն եւ թռչուններէն ու երկրի վրայ ամէն
սողացողներէն՝
9 Զոյգ զոյգ արու եւ էգ տապանը Նոյին գացին, ինչպէս Աստուած Նոյին պատուիրած էր:
10 Եւ եղաւ որ եօթը օրէն ետքը ջրհեղեղին ջուրերը երկրի վրայ եկան:
11 Նոյի կեանքին վեցհարիւրերորդ տարին, երկրորդ ամիսը, ամսուան
տասնըեօթներորդ օրը, նոյն օրը մեծ անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղքուեցան ու
երկնքի պատուհանները բացուեցան
12 Ու երկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրեւ եկաւ:
13 Ճիշդ նոյն օրը Նոյ եւ իր որդիները՝ Սէմ ու Քամ եւ Յաբեթ եւ Նոյին կինը ու իր
որդիներուն երեք կիները իրենց հետ տապանը մտան:
14 Անոնք ու բոլոր գազանները իրենց տեսակին պէս եւ բոլոր ընտանի անասունները
իրենց տեսակին պէս ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները իրենց տեսակին պէս եւ
բոլոր թռչունները իրենց տեսակին պէս, ամէն տեսակ թեւաւոր թռչուն.
15 Կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն մարմինէ երկերկու հատ տապանը մտան:
16 Եւ տապանը մտնողները արու եւ էգ մտան, ինչպէս Աստուած անոր պատուիրեր էր եւ
Տէրը անոր ետեւէն տապանը գոցեց:
17 Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ եղաւ եւ ջուրերը շատցան ու տապանը
վերցուցին եւ անիկա երկրէն բարձրացաւ:
18 Եւ ջուրերը զօրացան ու խիստ շատցան երկրին վրայ ու տապանը ջուրերուն երեսին
վրայ կը պտըտէր:
19 Եւ ջուրերը երկրին վրայ խիստ շատ զօրացան ու բոլոր երկնքի տակ եղող բոլոր
բարձր լեռները ծածկեցին:
20 Ջուրերը տասնըհինգ կանգուն վեր բարձրացան եւ լեռները ծածկեցին:
21 Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին, թէ՛ թռչուն, թէ՛ անասուն, թէ՛ գազան եւ թէ՛ երկրի
վրայ սողացող ամէն սողուն եւ ամէն մարդ մեռան:
22 Ցամաքի վրա եղողներէն անոնք՝ որ ռնգունքներուն մէջ կենդանութեան շունչ ունէին,
ամէնքն ալ մեռան:
23 Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն էակ ջնջուեցաւ, մարդէն մինչեւ անասունը, սողունէն
մինչեւ երկնքի թռչունը. անոնք երկրէն ջնջուեցան ու միայն Նոյ մնաց եւ իրեն հետ
տապանին մէջ եղողները:
24 Եւ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր յիսուն օր բարձրացած մնացին:

ԳԼՈՒԽ 8

Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու բոլոր
անասունները: Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ ու ջուրերը նուազեցան:
2 Նաեւ անդունդին աղբիւրները ու երկնքի պատուհանները գոցուեցան եւ երկնքի
անձրեւը կտրեցաւ:
3 Ու երթալով ջուրերը երկրի վրայէն քաշուեցան ու հարիւր յիսուն օրէն ետքը ջուրերը
քիչցան:
4 Եօթներորդ ամսուն, ամսուան տասնըեօթներորդ օրը, տապանը Արարատ լեռներուն
վրայ նստաւ:
5 Ջուրերը երթալով քիչցան մինչեւ տասներորդ ամիսը եւ տասներորդ ամսուան առաջին
օրը լեռներուն գլուխները երեւցան:
6 Քառասուն օր ետքը Նոյ իր շինած տապանին պատուհանը բացաւ
7 Եւ ագռաւ մը արձակեց, որ ելաւ ու աստին անդին կը պտըտէր՝ մինչեւ երկրի վրայէն
ջուրերուն ցամքիլը:
8 Աղաւնի մըն ալ քովէն արձակեց, որպէս զի տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն ջուրերը
քիչցա՞ծ են:
9 Բայց աղաւնին իր ոտքը դնելու տեղ չգտաւ ու տապանը դարձաւ. վասն զի բոլոր
երկրին երեսը ջուրեր կային: Այն ատեն Նոյ իր ձեռքը երկնցուց ու առաւ զանիկա եւ իր
քով տապանին մէջ բերաւ:
10 Եօթը օր ալ սպասեց եւ նորէն աղաւնի մը տապանէն արձակեց:
11 Ու իրիկուան դէմ աղաւնին անոր եկաւ եւ ահա իր բերանը ձիթենիի նոր փրցուած
տերեւ մը կար, ուստի Նոյ գիտցաւ թէ ջուրերը երկրի վրայէն քիչցած են:
12 Եւ եօթը օր ալ սպասեց ու նորէն աղաւնի մը արձակեց, որ ա՛լ անոր չդարձաւ:
13 Նոյի կեանքին վեց հարիւրմէկերորդ տարուան առաջին ամսուան առաջին օրը,
ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան: Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ եւ ահա
երկրին երեսը ցամքեր էր:
14 Ու երկրորդ ամսուն՝ ամսուան քսանըեօթներորդ օրը երկիրը չորցաւ:
15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու ըսաւ.
16 «Տապանէն դուրս ելիր դուն ու քու կինդ եւ քու որդիներդ եւ քու որդիներուդ կիները
քեզի հետ:
17 Քեզի հետ եղող ամէն կենդանի ամէն մարմինէ՝ թէ՛ թռչունները, թէ՛ անասունները եւ թէ՛
երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները քեզի հետ հանէ, որպէս զի երկրի վրայ
բազմանան ու երկրի վրայ աճին ու շատնան»:
18 Նոյ ու իր որդիները եւ իր կինը եւ իր որդիներուն կիները իրեն հետ ելան.
19 Ամէն անասուն, ամէն սողուն ու ամէն թռչուն, երկրին վրայ ամէն շարժողները իրենց
տեսակին պէս տապանէն ելան:
20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը ու ամէն մաքուր անասունէ եւ ամէն մաքուր թռչունէ հատ
մը առաւ ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մատուցանեց:
21 Տէրը անոյշ հոտը հոտուըտաց եւ իր սրտին մէջ ըսաւ. «Ա՛լ ասկէ յետոյ մարդուն համար
նորէն երկիրը պիտի չանիծեմ, քանզի մարդուն սրտին խորհուրդը իր մանկութենէն չար է,
ո՜չ ալ նորէն պիտի ջարդեմ ամէն կենդանի մարմին, ինչպէս ըրի:
22 Որչափ որ երկիրը կը մնայ, սերմ ու հունձք, ցուրտ ու տաքութիւն, ամառ ու ձմեռ եւ
ցորեկ ու գիշեր պիտի չդադարին»:

ԳԼՈՒԽ 9

Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը ու անոր որդիները եւ ըսաւ անոնց. «Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք ու
երկիրը լեցուցէ՛ք
2 Եւ ձեր վախը ու երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն վրայ ու երկնքի բոլոր թռչուններուն
վրայ թող ըլլայ: Անոնք երկրի բոլոր շարժողներուն հետ ու ծովու բոլոր ձուկերուն հետ
ձեր ձեռքը տրուած են:
3 Ամէն շարժուն կենդանի թող ձեզի կերակուր ըլլայ: Ամէնը ձեզի բանջարի պէս տուի:
4 Բայց միսը ողջութիւնովը, այսինքն անոր արիւնովը մի՛ ուտէք:
5 Եւ անշուշտ ձեր կեանքի արեան համար հաշիւ պիտի պահանջեմ. ամէն գազանի
ձեռքէն ու ամէն մարդու ձեռքէն պիտի պահանջեմ զայն: Մարդուն կեանքը եղբօրը ձեռքէն
պիտի պահանջեմ:
6 Ով որ մարդու արիւն թափէ, իր արիւնն ալ մարդէ պիտի թափուի. քանզի Աստուած իր
պատկերին պէս ստեղծեց մարդը:
7 Դուք աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք, երկրի վրայ բազմացէ՛ք ու անոր մէջ շատցէ՛ք»:
8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու անոր որդիներուն հետ՝ ըսելով.
9 «Ես ահա ձեզի հետ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ
10 Եւ ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիի հետ, թէ՛ թռչունի, թէ՛ անասունի եւ թէ՛ ձեզի
հետ եղող երկրի ամէն գազանի հետ, տապանէն ելածներէն ամենուն հետ ու երկրի բոլոր
անասուններուն հետ:
11 Ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, որ անգամ մըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղի
ջուրերէն չկորսուի, ո՛չ ալ նորէն ջրհեղեղ պիտի ըլլայ երկիրը աւերելու համար»:
12 Եւ Աստուած ըսաւ. «Իմ ու ձեր մէջտեղ եւ ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիի
մէջտեղ յաւիտենական դարերու համար ըրած ուխտիս իբր նշան՝
13 Իմ աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ: Այն պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջտեղ եղած ուխտին
նշանը:
14 Երբ երկրի վրայ ամպ բերեմ, աղեղը ամպին մէջ պիտի տեսնուի
15 Եւ իմ ու ձեր մէջտեղ ու ամէն մարմինի, ամէն շնչաւոր կենդանիի մէջտեղ եղած իմ
ուխտս պիտի յիշեմ եւ անգամ մըն ալ ամէն մարմին կորսնցնելու համար ջրհեղեղ պիտի
չըլլայ:
16 Աղեղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ ու անոր պիտի նայիմ, որպէս զի Աստուծոյ ու երկրի
վրայ եղող ամէն մարմինի եւ բոլոր կենդանի անասունի մէջտեղ եղած յաւիտենական
ուխտը յիշեմ»:
17 Աստուած Նոյին ըսաւ. «Այս է այն ուխտին նշանը, որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի
վրայ եղող ամէն մարմինի միջեւ»:
18 Նոյին որդիները, որոնք տապանէն ելան, Սէմ, Քամ ու Յաբեթ էին: Եւ Քամ Քանանի
հայրն էր:
19 Այս երեքը Նոյի որդիներն էին եւ ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցան:
20 Նոյ առաջին երկրագործն էր: Այգի տնկեց:
21 Գինիէն խմեց ու գինովցաւ եւ իր վրանին մէջ մերկացաւ:
22 Եւ Քանանի հայրը՝ Քամ՝ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ ու դուրս ելաւ իր երկու
եղբայրներուն պատմեց:
23 Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին եւ իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին ու ետ ետ
երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին եւ իրենց երեսը ետեւ դարձած ըլլալով՝
իրենց հօրը մերկութիւնը չտեսան:
24 Նոյ իր գինիէն արթննալով՝ իր պզտիկ որդիին իրեն ըրածը իմացաւ
25 Ու ըսաւ. «Անիծեալ ըլլայ Քանան. իր եղբայրներուն ծառաներուն ծառայ ըլլայ»:

26 Նաեւ ըսաւ. «Օրհնեալ ըլլայ Սէմին Տէր Աստուածը եւ Քանան անոր ծառան ըլլայ:
27 Աստուած թող ընդարձակէ Յաբեթը ու Սէմին վրաններու բնակի եւ Քանան անոր
ծառան ըլլայ»:
28 Ու Նոյ ջրհեղեղէն ետքը երեք հարիւր յիսուն տարի ապրեցաւ:
29 Նոյին բոլոր օրերը ինը հարիւր յիսուն տարի եղան ու մեռաւ:

ԳԼՈՒԽ 10

Եւ Նոյի որդիներուն՝ Սէմին, Քամին ու Յաբեթին ծնունդներն ասոնք են: Ջրհեղեղէն
ետքը անոնց որդիներ ծնան:
2 Յաբեթին որդիները Գոմերը, Մագոգ, Մադա, Յաւան, Թոբէլ, Մոսոք ու Թիրաս էին:
3 Գոմերին որդիները Ասքանազ, Րիփաթ ու Թորգոմա էին:
4 Յաւանին որդիները Եղիսա, Թարսիս, Կիտացիներն ու Դոդացիներն էին:
5 Ազգերուն կղզիները իրենց երկիրներովը, ամէն մէկը իր լեզուին պէս, ազգերուն մէջ
իրենց տոհմերովը ասոնցմէ բաժնուեցան:
6 Քամին որդիները Քուշ, Մեստրեմ, Փութ ու Քանան էին:
7 Քուշին որդիները Սաբա, Եւիլա, Սաբաթա, Ռեգմա ու Սեբեթաքա էին: Ռեգմային
որդիները Սաբա ու Դեդան էին:
8 Քուշ ծնաւ Նեբրովթը: Ասիկա սկսաւ երկրի վրայ զօրանալ:
9 Ասիկա Տէրոջը առջեւ զօրաւոր որսորդ մըն էր: Անոր համար կ'ըսուի. 'Տէրոջը առջեւ
Նեբրովթի պէս զօրաւոր որսորդ':
10 Իր թագաւորութեան սկիզբը Բաբելոն եւ Արեք եւ Աքադ եւ Քաղանէ էր Սենաար երկրին
մէջ:
11 Այն երկրէն Ասորեստան գնաց ու Նինուէն եւ Ռոբովթ քաղաքը ու Քաղան շինեց:
12 Նինուէի ու Քաղայի միջոտեղ Ռէսէնն ալ շինեց, որ մեծ քաղաք մըն էր:
13 Եւ Մեստրեմ ծնաւ Ղուդացիները, Անամացիները, Ղաբացիները, Նեփթուքացիները,
14 Պաթուրեսացիները, Քասղուքացիները (ուրկէ Փղշտացիները ելան) ու
Կափթորացիներն ալ:
15 Քանան ծնաւ իր անդրանիկը՝ Սիդոնը, նաեւ Քետը,
16 Յեբուսացին, Ամօրհացին, Գերգեսացին,
17 Խեւացին, Արուկեցին, Ասենացին,
18 Արուադացին, Սամարացին եւ Ամաթացին ու ետքը Քանանացիներու ցեղերը
տարածուեցան:
19 Եւ Քանանացիներու սահմանը Սիդոնէ Գերարա անցնելով մինչեւ Գազա, Սոդոմ ու
Գոմոր եւ Ադմա ու Սեբոյիմ, մինչեւ Ղասա է:
20 Քամին որդիները, իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն ու
ազգերուն մէջ ասոնք են:
21 Յաբեթին մեծ եղբօրը՝ Սէմին ալ, որ Եբերի բոլոր որդիներուն հայրն էր, որդիներ ծնան:
22 Սէմին որդիները Եղամ, Ասուր, Արփաքսադ, Ղուդ ու Արամ էին:
23 Արամին որդիները Հուս, Հուլ, Գաթեր ու Մաշ էին:
24 Արփաքսադ ծնաւ Սաղան եւ Սաղա ծնաւ Եբերը:
25 Եբերին երկու որդիներ ծնան. մէկուն անունը Փաղէկ էր. քանզի երկիրը անոր օրերը
բաժնուեցաւ եւ անոր եղբօրը անունը Յեկտան էր:
26 Յեկտան ծնաւ Եղմովդադը, Սաղափը, Ասարմօթը, Յարաքը,

27 Ադորամը, Ուզալը, Դեկղան,

28 Գեբաղը, Աբիմեէլը, Սափան,

29 Ոփիրը, Եւիլան ու Յոբաբը: Ասոնք բոլորը Յեկտանին որդիներն էին:

30 Ասոնք բնակեցան Մեսայէն մինչեւ Սոփեր՝ արեւելեան լեռները:

31 Սէմին որդիները, իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն մէջ իրենց ազգերովը ասոնք են:

32 Նոյին որդիներուն տոհմերը, իրենց ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ, ասոնք են: Ջրհեղեղէն ետքը ազգերը ասոնցմէ տարածուեցան երկրի վրայ:

ԳԼՈՒԽ 11

Եւ բոլոր երկրին լեզուն ու խօսուածքը մէկ էր:

2 Երբ արեւելքէն կը չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան ու հոն բնակեցան:

3 Եւ իրարու ըսին. «Եկէք աղիւսներ շինենք ու զանոնք կրակով թրծենք»: Աղիւսները անոնց քարի տեղ ու ծիւթը անոնց ցեխի տեղ եղան:

4 Այն ատեն ըսին. «Եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ մը շինենք, որուն գլուխը մինչեւ երկինք հասնի եւ մեզի անուն շինենք, որ չըլլայ թէ բոլոր երկրի վրայ ցրուինք»:

5 Տէրը մարդոց որդիներուն շինած քաղաքն ու աշտարակը տեսնելու իջաւ:

6 Տէրը ըսաւ. «Ահա ասոնք մէկ ժողովուրդ են ու ամենուն լեզուն մէկ է եւ ասիկա շինելու սկսան ու հիմա ինչ որ շինել կը խորհին, բան մը չկայ որ արգիլէ:

7 Եկէ՛ք, իջնենք եւ անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որպէս զի ունէ մէկը իր ընկերին լեզուն չհասկնայ»:

8 Տէրը անկէ բոլոր երկրի երեսը ցրուեց զանոնք ու քաղաքը շինելէ դադարեցան:

9 Անոր համար անոր անունը Բաբելոն կոչուեցաւ, քանզի Տէրը հոն բոլոր երկրի լեզուն խառնակեց եւ Տէրը անկէ բոլոր երկրի երեսը ցրուեց զանոնք:

10 Սէմին ծնունդները ասոնք են. Սէմ հարիւր տարեկան էր, երբ ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու տարի ետքը:

11 Սէմ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

12 Արփաքսադ երեսունըհինգ տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Սաղան:

13 Արփաքսադ Սաղան ծնանելէն ետքը չորս հարիւր երեք տարի ապրեցաւ, տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

14 Սաղա երեսուն տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Եբերը:

15 Սաղա Եբերը ծնանելէն ետքը չորս հարիւր երեք տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

16 Եբեր երեսունըչորս տարի ապրեցաւ եւ ծնաւ Փաղէկը:

17 Եբեր Փաղէկը ծնանելէն ետքը չորս հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

18 Փաղէկ երեսուն տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Ռագաւը:

19 Փաղէկ Ռագաւը ծնանելէն ետքը հարիւր ինը տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու աղջիկներ ունեցաւ:

20 Ռագաւ երեսունըերկու տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Սերուգը:

21 Ռագաւ Սերուգը ծնանելէն ետքը երկու հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:

22 Սերուգ երեսուն տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Նաքովրը:

23 Սերուգ Նաքովրը ծնանելէն ետքը երկու հարիւր տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ:

24 Նաքովր քսանըինը տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Թարան:

25 Նաքովր Թարան ծնանելէն ետքը հարիւր տասնըինը տարի ապրեցաւ եւ տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ:

26 Թարա եօթանասուն տարի ապրեցաւ ու ծնաւ Աբրամը, Նաքովրը եւ Առանը:

27 Թարային ծնունդները ասոնք են: Թարա ծնաւ Աբրամը, Նաքովրը ու Առանը. Առան
ծնաւ Ղովտը:

28 Առան մեռաւ իր հօրը Թարային առջեւ, իր ծննդեան երկրին՝ Քաղդէացիներու Ուր
քաղաքին մէջ:

29 Աբրամ ու Նաքովր իրենց կիները առին: Աբրամին կնոջ անունը Սարա էր, իսկ
Նաքովրին կնոջ անունը՝ Մեղքա, աղջիկը Առանի, որ Մեղքայի ու Յեսքայի հայրն էր:

30 Սարա ամուլ էր ու չէր ծնաներ:

31 Թարան իր որդին Աբրամը ու իր թոռը Առանի որդին Ղովտը եւ իր որդիին Աբրամին
կինը, իր հարսը Սարան առաւ ու անոնց հետ Քաղդէացիներու Ուր քաղաքէն ելաւ դէպի
Քանանի երկիրը երթալու համար: Գացին մինչեւ Խառան եւ հոն բնակեցան:

32 Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան: Թարա Խառանի մէջ մեռաւ:

ԳԼՈՒԽ 12

Տէրը ըսաւ Աբրամին. «Քու երկրէդ եւ քու ազգականներէդ ու քու հօրդ տունէն գնա՛ այն
երկիրը, որ ես քեզի պիտի ցուցնեմ:

2 Քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ ու քեզ պիտի օրհնեմ եւ քու անունդ պիտի մեծցնեմ ու դուն
օրհնեալ պիտի ըլլաս:

3 Քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ ու երկրի բոլոր
ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին»:

4 Աբրամ գնաց ինչպէս Տէրը իրեն ըսեր էր: Ղովտն ալ անոր հետ գնաց: Աբրամ
եօթանասունըհինգ տարեկան էր երբ Խառանէն ելաւ:

5 Եւ Աբրամ իր կինը Սարան ու իր եղբօրորդին Ղովտը եւ իրենց բոլոր ստացուածքը եւ
Խառանի մէջ իրենց ստացած ծառաները առնելով՝ ելան որ Քանանի երկիրը երթան:
Քանանի երկիրը հասան:

6 Աբրամ այն երկրէն մինչեւ Սիւքէմի տեղը, մինչեւ Մօրէի կաղնին անցաւ: Այն ատեն
Քանանացիներ կային այն երկրին մէջ:

7 Տէրը երեւցաւ Աբրամին ու ըսաւ. «Քու սերունդիդ պիտի տամ այս երկիրը»: Աբրամ հոն
սեղան շինեց Տէրոջը, որ իրեն երեւցաւ:

8 Անկէ դէպի Բեթէլի արեւելեան կողմը եղող լեռը չուեց ու իր վրանը բացաւ, Բեթէլը
արեւմտեան կողմը ու Գային արեւելեան կողմը ունենալով եւ հոն Տէրոջը սեղան շինեց ու
Տէրոջը անունը կանչեց:

9 Աբրամ միշտ դէպի հարաւ կը չուէր:

10 Այն երկրին մէջ սով եղաւ եւ Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար.
վասն զի այն երկրին մէջ սովը սաստիկ էր:

11 Երբ Եգիպտոս մտնելու մօտեցաւ, իր կնոջ Սարային ըսաւ. «Ահա գիտեմ որ դուն
գեղեցիկ տեսքով կին մըն ես

12 Եւ թերեւս, երբ Եգիպտացիները քեզ տեսնեն, ըսեն. ‘Ասիկա անոր կինն է’ ու զիս
մեռցնեն, բայց քեզ ողջ թողուն:

13 Շնորհք ըրէ՛, ըսէ՛ թէ դուն իմ քոյրս ես. որ քու պատճառովդ ինծի աղէկ ըլլայ ու քու

պատճառովդ իմ անձս ապրի:
14 Եւ երբ Աբրամ Եգիպտոս մտաւ, Եգիպտացիները տեսան կինը, որ շատ գեղեցիկ էր:
15 Փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան ու գովեցին զանիկա Փարաւոնին առջեւ եւ կինը
Փարաւոնին տունը տարուեցաւ:
16 Եւ անոր համար Աբրամին հետ լաւ վարուեցան ու Աբրամ ոչխարներ ու արջառներ եւ
էշեր ու ծառաներ եւ աղախիններ ու էգ էշեր եւ ուղտեր ստացաւ:
17 Բայց Տէրը մեծ հարուածներով զարկաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրամի կնոջ
Սարային համար:
18 Փարաւոն կանչեց Աբրամը ու ըսաւ. «Այս ի՞նչ է, որ ինծի ըրիր. ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր
թէ ասիկա քու կինդ է.
19 Ինչո՞ւ համար ‘Ասիկա քոյրս է’, ըսիր եւ քիչ մնաց որ զանիկա ինծի կին պիտի առնէի.
բայց հիմա ահա կինդ. ա՛ռ ու գնա՛»:
20 Եւ Փարաւոն իր մարդոցը պատուիրեց, որ զանիկա իր կնոջ ու իր բոլոր
ստացուածքով ապահով ղրկեն:

ԳԼՈՒԽ 13

Եւ Աբրամ իր կնոջ հետ ու իր բոլոր ունեցածներով Եգիպտոսէն դէպի Քանանի
հարաւակողմը գնաց ու Ղովտ ալ իրեն հետ:
2 Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով, արծաթով ու ոսկիով:
3 Եւ իր առաջին իջեւանած տեղէն գնաց հարաւային կողմը, մինչեւ Բեթէլ, այն տեղը ուր
էր առաջ իր վրանը, Բեթէլի ու Գայիի մէջտեղ,
4 Այն սեղանին տեղը, որ առաջ շիներ էր: Աբրամ Տէրոջը անունը կանչեց:
5 Եւ Աբրամին հետ գացող Ղովտն ալ ոչխարներ ու արջառներ ու վրաններ ունէր:
6 Այն երկիրը բաւական չէր անոնց, որ մէկտեղ բնակին. քանզի անոնց ստացուածքը
շատ ըլլալով՝ չէին կրնար մէկտեղ բնակիլ:
7 Աբրամին անասուններուն հովիւներուն ու Ղովտի անասուններուն հովիւներուն միջեւ
վէճ կ’ըլլար: Նոյն ատեն Քանանացիներ ու Փերեզացիներ ալ կը բնակէին այդ երկրին մէջ:
8 Աբրամ ըսաւ Ղովտին. «Կ’աղաչեմ քեզի, իմ ու քու մէջտեղ եւ իմ հովիւներուս ու քու
հովիւներուդ մէջտեղ վէճ թող չըլլայ, վասն զի մենք եղբայր ենք:
9 Բոլոր երկիրը քու առջեւդ չէ՞. կ’աղաչեմ, զատուէ ինծմէ. եթէ դուն ձախ կողմը երթաս, ես
աջ կողմը կ’երթամ եւ եթէ աջ կողմը երթաս, ես ձախ կողմը կ’երթամ»:
10 Ղովտ աչքերը վեր վերցուց ու Յորդանանի ամէն կողմը նայեցաւ եւ տեսաւ որ ամէն
տեղ ջրարբի էր, Տէրը Սոդոմը ու Գոմորը կորսնցնելէն առաջ մինչեւ Սեգովր Տէրոջը
դրախտին կամ Եգիպտոսի երկրին պէս էր:
11 Եւ Ղովտ իրեն համար Յորդանանի հովիտը ընտրեց ու դէպի արեւելք չուեց եւ իրարմէ
զատուեցան:
12 Աբրամ Քանանի երկրին մէջ բնակեցաւ, Ղովտն ալ դաշտի քաղաքներուն մէջ
բնակեցաւ ու իր վրանը Սոդոմի քով բացաւ:
13 Եւ Սոդոմի մարդիկը խիստ չար ու մեղաւոր էին Տէրոջը առջեւ:
14 Եւ Տէրը Աբրամին ըսաւ՝ Ղովտին զատուելէն ետքը. «Հիմա աչքերդ վեր վերցուր ու քու
եղած տեղէդ դէպի հիւսիս ու հարաւ եւ դէպի արեւելք ու արեւմուտք դիտէ.
15 Վասն զի այդ բոլոր երկիրը, որ կը տեսնես, քեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ
յաւիտեան:
16 Եւ քու սերունդդ երկրի փոշիին պէս անթիւ պիտի ընեմ, այնպէս որ եթէ մէկը երկրի
փոշին կարենայ համրել, քու սերունդդ ալ համրէ:

17 Ելի՛ր, այդ երկիրը պտըտէ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը համեմատ, քանզի զանիկա քեզի պիտի տամ»:

18 Եւ Աբրամ վերցուց իր վրանը ու գնաց բնակեցաւ Մամբրէի կաղնիներուն մէջ, որ Քեբրոնի մէջ է եւ հոն սեղան շինեց Տէրոջը:

ԳԼՈՒԽ 14

Չորս թագաւորներ՝ Սենաարի Ամարփաղ թագաւորին, Ելլասարի Արիովք թագաւորին, Եղամի Քոդողագոմոր թագաւորին եւ Գոյիմի Թադգաղ թագաւորին ժամանակները,

2 Սոդոմի Բարա թագաւորին եւ Գոմորի Բարսա թագաւորին ու Ադամայի Սենաբ թագաւորին եւ Սեբոյիմի Սիմոբոր թագաւորին ու Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) թագաւորին հետ պատերազմեցան:

3 Ասոնք ամէնքը հաւաքուեցան Սիդդէմ ձորին մէջ, որ է Աղի ծովը:

4 Տասներկու տարի Քոդողագոմորի ծառայութիւն ըրին ու տասներեքերորդ տարին ապստամբեցան:

5 Եւ տասնըչորրորդ տարին Քոդողագոմոր ու իրեն հետ եղող թագաւորները եկան ու Աստարովթ Կառնայիմի մէջ եղող Ռափայինները ու Համի մէջ եղող Զուզեցիները եւ Շաւէ Կարիաթեմի մէջ էմիմները

6 Եւ Քոռեցիները իրենց Սէիր լերանը վրայ՝ մինչեւ անապատին քով եղող Էլփառանը զարկին:

7 Ապա դարձան եկան Ենմասեփաթ, այսինքն՝ Կադէս եւ Ամաղեկացիներուն բոլոր նահանգը ու Ասասանթամարի մէջ բնակող Ամօրհացիներն ալ զարկին:

8 Եւ Սոդոմի թագաւորը ու Գոմորի թագաւորը եւ Ադմայի թագաւորը ու Սեբոյիմի թագաւորը եւ Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) թագաւորը ելլելով Սիդդիմ ձորին մէջ անոնց հետ պատերազմելու շարուեցան,

9 Այսինքն Եղամի Քոդողագոմոր թագաւորին ու Գայիմի Թադգաղ թագաւորին ու Սենաարի Ամարփաղ թագաւորին եւ Ելլասարի Արիովք թագաւորին հետ, այս չորս թագաւորը այն հինգին հետ:

10 Եւ Սիդդիմ ձորը նաւթի հորերով լեցուն էր: Սոդոմի ու Գոմորի թագաւորները փախան եւ հոն ինկան ու մնացածները լեռը փախան:

11 Եւ անոնք Սոդոմի ու Գոմորի բոլոր ունեցածնին ու անոնց բոլոր պաշարները առին ու գացին:

12 Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամի եղբօրորդին Ղովտը ու անոր բոլոր ստացուածքն ալ առին ու գացին:

13 Փախստական մը եկաւ ու այս բաները Եբրայեցի Աբրամին պատմեց: Աբրամ Եսքողի ու Աների եղբօրը Ամօրհացի Մամբրէի կաղնիներուն մէջ կը բնակէր. վասն զի ասոնք Աբրամին հետ դաշնակից էին:

14 Աբրամ երբ իր եղբօր գերի առնուիլը լսեց, իր տանը մէջ ծնած երեք հարիւր տասնըութը կրթուած ծառաները հանեց ու անոնց ետեւէն ինկաւ մինչեւ Դան:

15 Ինքն ու իր ծառաները գիշերով գունդ գունդ անոնց վրայ յարձակեցան ու զարկին զանոնք եւ քշեցին զանոնք մինչեւ Քոբա, որ Դամասկոսի հիւսիսային կողմն է:

16 Եւ բոլոր ստացուածքը ետ բերաւ եւ իր եղբայրը Ղովտն ալ ու անոր ունեցածները եւ կիները ու ժողովուրդն ալ ետ բերաւ:

17 Աբրամ Քոդողագոմորը ու անոր հետ եղող թագաւորները զարնելէն ու դառնալէն ետքը, Սոդոմի թագաւորը զանիկա դիմաւորելու ելաւ դէպի Շաւէ ձորը (այսինքն՝ Թագաւորի ձորը):

18 Եւ Սաղէմի թագաւորը՝ Մելքիսեդեկ՝ հաց ու գինի հանեց ու անիկա Բարձրեալ
Աստուծոյ քահանան էր:
19 Եւ օրհնեց Աբրամը ու ըսաւ. «Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ, երկնքի ու երկրի Տէրը եղող
Բարձրեալ Աստուծմէն:
20 Օրհնեալ ըլլայ Բարձրեալ Աստուածը, որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց»:
Աբրամ ամենէն տասանորդ տուաւ անոր:
21 Սոդոմի թագաւորը ըսաւ Աբրամին. «Մարդիկը ինծի տուր, բայց ստացուածքը դուն
քեզի առ»:
22 Եւ Աբրամ ըսաւ Սոդոմի թագաւորին. «Երկնքի ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Տէր
Աստուծոյ վերցուցի իմ ձեռքս,
23 Որ դերձանէն մինչեւ կօշիկի կապը բան մը չառնեմ քու ունեցածներէդ, որ չըլլայ թէ
Աբրամը ես հարստացուցի ըսես,
24 Բացի տղաքներուն կերածէն ու ինծի հետ եկող մարդոցը, այսինքն Աների ու Եսքողի
ու Մամբրէի բաժիններէն. թող անոնք իրենց բաժինը առնեն»:

ԳԼՈՒԽ 15

Այս բաներէն ետքը տեսիլքի մէջ Տէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ՝ ըսելով. «Մի՛ վախնար,
ո՛վ Աբրամ, ես քեզի վահան եմ ու քու վարձքդ խիստ շատ պիտի ըլլայ»:
2 Աբրամ ըսաւ. «Ո՛վ Տէր Եհովա, ինծի ի՞նչ պիտի տաս, քանի որ առանց զաւակի կը
մնամ եւ իմ տանս տիրողը այս Դամասկոսցի Եղիազարն է»:
3 Նաեւ ըսաւ Աբրամ. «Որովհետեւ ինծի սերունդ չտուիր, ահա իմ տանս ծառան ինծի
ժառանգորդ պիտի ըլլայ»:
4 Ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով. «Անիկա քու ժառանգորդդ պիտի չըլլայ. բայց
ա՛ն պիտի ըլլայ քու ժառանգորդդ՝ որ քու մէջքէդ պիտի ելլէ»:
5 Եւ դուրս հանեց զանիկա ու ըսաւ. «Հիմա դէպի երկինք նայէ ու աստղերը համրէ, եթէ
զանոնք համրել կրնաս»: Եւ ըսաւ անոր. «Քու սերունդդ այսպէս պիտի ըլլայ»:
6 Աբրամ հաւատաց Տէրոջը, որը Աբրամին արդարութիւն սեպուեցաւ:
7 Տէրը ըսաւ անոր. «Ես եմ Տէրը, որ քեզ Քաղդէացիներու Ուր քաղաքէն հանեցի՝ այս
երկիրը բերի զայն քեզի իբր ժառանգութիւն տալու համար»:
8 Ան ըսաւ. «Ո՛վ Տէր Եհովա, ի՞նչպէս գիտնամ թէ ես զանիկա պիտի ժառանգեմ»:
9 Տէրը ըսաւ անոր. «Ինծի երեք տարեկան երինջ մը ու երեք տարեկան այծ մը եւ երեք
տարեկան խոյ մը ու տատրակ մը եւ աղաւնիի ձագ մը բեր»:
10 Աբրամ բոլոր ասոնք բերաւ ու զանոնք մէջտեղէն կտրեց եւ ամէն մէկ կտորը իր մասին
հետ դէմ դիմաց դրաւ, բայց թռչունները չկտրեց:
11 Եւ երբ դիակներուն վրայ գիշատիչ թռչուններն իջան, Աբրամ վռնտեց զանոնք:
12 Ու երբ արեւը մարը կը մտնէր, Աբրամին վրայ խորունկ քուն մը իջաւ եւ ահա անոր
վրայ մեծ մթութեան սոսկում մը ինկաւ:
13 Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին. «Ստոյգ գիտցիր որ քու սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ
պանդուխտ պիտի ըլլան եւ ծառայութիւն պիտի ընեն ու հոն չորս հարիւր տարի պիտի
չարչարուին:
14 Բայց այն ազգը որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ եւ անկէ ետքը շատ
ստացուածքով պիտի ելլեն:
15 Եւ դուն խաղաղութեամբ քու հայրերուդ պիտի երթաս, աղէկ մը ծերացած պիտի
թաղուիս:
16 Եւ անոնք չորրորդ դարուն մէջ հոս պիտի դառնան. վասն զի Ամօրհացիներուն

անօրէնութիւնը դեռ լեցուած չէ»:
17 Երբ արեւը մարը մտաւ ու խաւար եղաւ, ահա մխացող հնոց մը ու վառուած ջահ մը
այն կտորներուն մէջտեղէն անցան:
18 Այն նոյն օրը Տէրը Աբրամին հետ ուխտ մը ըրաւ՝ ըսելով. «Քու սերունդիդ տուի այս
երկիրը Եգիպտոսի գետէն մինչեւ մեծ գետը, այսինքն Եփրատ գետը՝
19 Կենեցիները եւ Կենեզացիները ու Կեդմոնացիները
20 Եւ Քետացիները ու Փերեզացիները
21 Եւ Ռափայիմները եւ Ամօրհացիները ու Քանանացիները եւ Գերգեսացիները ու
Յեբուսացիները:

ԳԼՈՒԽ 16

Աբրամին կինը Սարա չէր ծնաներ անոր ու Եգիպտացի աղախին մը ունէր, որուն
անունը Հագար էր:
2 Սարա ըսաւ Աբրամին. «Ահա հիմա Տէրը արգիլեց զիս ծնանելէ. ուրեմն աղախինիս
մտիր, գուցէ անկէ զաւակ ստանամ»: Աբրամ Սարային խօսքը մտիկ ըրաւ:
3 Աբրամին կինը Սարա իր Եգիպտացի աղախինը՝ Հագարը առաւ, Աբրամի Քանանի
երկրին մէջ տասը տարի բնակելէն ետքը եւ զանիկա իր էրկանը Աբրամին տուաւ՝ անոր
կին ըլլալու:
4 Ան ալ մտաւ Հագարին, որը յղացաւ բայց երբ իր յղի ըլլալը իմացաւ, իր տիկինը
անարգեց:
5 Սարա ըսաւ Աբրամին. «Ինծի եղած անիրաւութիւնը քու վրադ ըլլայ. ես իմ աղախինս
գիրկդ տուի ու երբ անիկա իմացաւ իր յղի ըլլալը, զիս անարգեց. Տէրը իմ ու քու մէջտեղ
դատաստան թող ընէ»:
6 Աբրամ ըսաւ Սարային. «Ահա աղախինդ քու ձեռքդ է, քու աչքերուդ հաճոյ երեւցածին
պէս ըրէ անոր»: Երբ Սարա նեղեց զանիկա, Հագար անոր երեսէն փախաւ:
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զանիկա անապատին մէջ ջուրի աղբիւրի մը քով
8 Եւ ըսաւ. «Ո՛վ Սարային աղախինը Հագար, ուրկէ՞ կու գաս եւ ո՞ւր կ'երթաս»: Անիկա
ըսաւ. «Իմ տիկնոջս Սարային երեսէն կը փախչիմ»:
9 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր. «Դարձիր քու տիկնոջդ ու անոր ձեռքին տակ հնազանդ
եղիր»:
10 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր. «Քու սերունդդ խիստ պիտի շատցնեմ, այնպէս որ
շատութենէն պիտի չհամրուի»:
11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր. «Ահա դուն յղի ես, ու որդի պիտի ծնանիս, անոր
անունը Իսմայէլ դիր. քանզի Տէրը քու տառապանքդ տեսաւ:
12 Անիկա վայրենի մարդ մը պիտի ըլլայ: Անոր ձեռքը ամենուն վրայ ու ամենուն ձեռքն ալ
իր վրայ պիտի ըլլայ: Անիկա իր բոլոր եղբայրներուն առջեւ պիտի բնակի»:
13 Եւ Հագար իրեն հետ խօսող Տէրոջը անունը կանչեց՝ ըսելով. «Դուն իմ տեսիլքիս մէջ
երեւցած Աստուածն ես», քանզի ըսաւ. «Արդեօք ո՞ղջ եմ՝ ՝ հոս՝ իմ տեսիլքէս ետքը»:
14 Անոր համար այն ջրհորին անունը Լահայրոյի ջրհոր՝ ՝ դրաւ: Ահա անիկա Կադէսի ու
Բարադի մէջտեղն է:
15 Եւ Հագար որդի մը ծնաւ Աբրամին: Աբրամ Հագարի իրեն ծնած որդիին անունը
Իսմայէլ դրաւ:
16 Եւ Աբրամ ութսունըվեց տարեկան էր, եր Հագար Իսմայէլը ծնաւ Աբրամին:

ԳԼՈՒԽ 17

Երբ Աբրամ իննիսունըինը տարեկան էր, Տէրը Աբրամին երեւցաւ ու ըսաւ անոր. «Ես եմ ամենակարող Աստուածը. իմ առջեւս քալէ՛ ու կատարեալ եղի՛ր:

2 Եւ իմ ու քու միջեւ ուխտ պիտի ընեմ ու խիստ պիտի շատցնեմ քեզ»:

3 Աբրամ իր երեսին վրայ ինկաւ ու Աստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսելով.

4 Ահա իմ ուխտս քեզի հետ է: Ազգերու բազմութեան հայր պիտի ըլլաս

5 Ու այսուհետեւ քու անունդ Աբրամ չըսուի, հապա քու անունդ Աբրահամ թող ըլլայ. վասն զի քեզ ազգերու բազմութեան հայր ըրի:

6 Քեզ խիստ պիտի աճեցնեմ ու քեզ ազգեր պիտի ընեմ ու քեզմէ թագաւորներ պիտի ելլեն:

7 Իմ ու քու միջեւ ու քու սերունդիդ միջեւ եւ իրենց ազգերուն միջեւ ուխտս պիտի հաստատեմ: Յաւիտենական ուխտ մը, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ Աստուած պիտի ըլլամ:

8 Եւ պիտի տամ քեզի ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ իբր յաւիտենական ժառանգութիւն այն երկիրը, ուր պանդուխտ եղար՝ բոլոր Քանանի երկիրը ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ»:

9 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին. «Ուստի դուն ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ իրենց ազգերուն մէջ՝ պահեցէք իմ ուխտս:

10 Այս է իմ ու ձեր միջեւ եւ քեզմէ ետքը քու սերունդիդ միջեւ եղած իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք.

11 Ձեզմէ ամէն արուն պէտք է թլփատուի. Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատէք ու ասիկա իմ ու ձեր միջեւ եղած ուխտին նշանը թող ըլլայ:

12 Ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ օրուան արու զաւակ, կամ տունը ծնածը, կամ քու սերունդէդ չեղող բոլոր օտարականներէն ստակով ծախու առնուածը՝ պէտք է թլփատուի:

13 Քու տունդ ծնածը եւ ստակովդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի եւ իմ ուխտս ձեր մարմինին մէջ յաւիտենական ուխտ մը ըլլայ:

14 Եւ անթլփատ արուն՝ որուն անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ, այն անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի. անիկա իմ ուխտս անարգած կ՚ըլլայ»:

15 Աստուած ըսաւ Աբրահամին. «Քու կնոջդ Սարային անունը՝ Սարա մի՛ կանչեր, հապա անոր անունը Սառա թող ըլլայ:

16 Զանիկա պիտի օրհնեմ, նաեւ անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի ու պիտի օրհնեմ զանիկա ու ազգերու մայր պիտի ըլլայ եւ ժողովուրդներու թագաւորներ պիտի ելլեն անկէ»:

17 Աբրահամ երեսի վրայ ինկաւ ու խնդաց եւ իր սրտին մէջ ըսաւ. «Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլա՞յ արդեօք եւ Սառա, որ իննիսուն տարեկան է, պիտի ծնանի՞»:

18 Եւ Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ. «Թող Իսմայէլ ապրի քու առջեւդ»:

19 Եւ Աստուած ըսաւ. «Այո՛, քու կինդ Սառա որդի մը պիտի ծնանի քեզի ու անոր անունը Իսահակ պիտի դնես: Անոր հետ ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, յաւիտենական ուխտ մը:

20 Եւ Իսմայէլի համար ալ լսեցի քեզի: Ահա օրհնեցի զանիկա ու պիտի աճեցնեմ զանիկա ու խիստ պիտի շատցնեմ: Անիկա տասներկու իշխան պիտի ծնանի եւ մեծ ազգ մը պիտի ընեմ զանիկա:

21 Բայց զալ տարի այս ատեն Սառայի քեզի ծնանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ»:

22 Տէրը անոր հետ խօսիլը լմնցուց ու Աստուած Աբրահամին քովէն վեր ելաւ:

23 Աբրահամ առաւ իր որդին Իսմայէլը եւ բոլոր իր տունը ծնածները եւ բոլոր ստակով
ծախու առնուածները, իր ընտանիքին մէջ գտնուած ամէն արու ու նոյն օրը անոնց
անթլփատութեան մարմինը թլփատեց, ինչպէս Աստուած անոր ըսեր էր:

24 Աբրահամ իննիսունըինը տարեկան էր երբ իր անթլփատութեան մարմինը
թլփատուեցաւ:

25 Եւ իր որդին Իսմայէլ տասներեք տարեկան էր, երբ իր անթլփատութեան մարմինը
թլփատուեցաւ:

26 Նոյն օրը թլփատուեցան Աբրահամ ու իր որդին Իսմայէլ:

27 Եւ իր տանը բոլոր մարդիկը, թէ՛ իր տունը ծնած եւ թէ օտարականներէն ստակով
առնուած, իրեն հետ թլփատուեցան:

ԳԼՈՒԽ 18

Տէրը երեւցաւ Աբրահամին Մամբրէի կաղնիներուն մէջ, երբ անիկա օրուան տաք
ատենը վրանին դուռը նստեր էր

2 Եւ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ, ահա երեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ ու երբ
տեսաւ զանոնք, վրանին դռնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու ու մինչեւ գետինը ծռելով
խոնարհութիւն ըրաւ

3 Եւ ըսաւ. «Տէ՛ր իմ, հիմա եթէ շնորհք գտայ քու առջեւդ, կ’աղաչեմ քեզի, քու ծառայիդ
բնակարանէն մի՛ անցնիր.

4 Կ’աղաչեմ ձեզի, քիչ մը ջուր բերուի ու ոտքերնիդ լուացէք ու ծառին տակ
հանգստացէ՛ք.

5 Եւ պատառ մը հաց բերեմ ու սրտերնիդ զօրացուցէք, ետքը անցէք. քանզի ասոր
համար ձեր ծառային քով եկաք»: Անոնք ըսին. «Ինչպէս ըսիր, այնպէս ըրէ»:

6 Աբրահամ արտորալով դէպի վրանը Սառայի գնաց ու ըսաւ. «Շուտով երեք գրիւ
բարակ ալիւր շաղէ ու շօթեր շինէ»:

7 Եւ Աբրահամ վազեց արջառներուն ու մատղաշ ու աղէկ հորթ մը առաւ ու պատանիի մը
տուաւ. ան ալ շուտով պատրաստեց զանիկա:

8 Եւ կոգի ու կաթ ու իր պատրաստած հորթը առաւ եւ անոնց առջեւ դրաւ ու ինք ծառին
տակ անոնց քով կայնեցաւ: Անոնք կերան

9 Եւ ըսին իրեն. «Ո՞ւր է քու Սառա կինդ» ու ինք ըսաւ. «Ահա վրանին մէջ է»:

10 Տէրը ըսաւ. «Գալ տարի` ` անշուշտ քեզի պիտի դառնամ եւ ահա քու կինդ Սառա որդի
մը պիտի ունենայ»: Սառա մտիկ կ’ընէր վրանին դրանը մէջ` որ անոր ետեւն էր.

11 Աբրահամ ու Սառա ծերացած էին ու օրերնին անցուցած եւ Սառայէն պակսած էր
կանանց օրէնքին մէջ ըլլալը:

12 Սառա իր մտքին մէջ խնդաց` ըսելով. «Ես պառաւնալէս ետքը զուարճութի՞ւն պիտի
ունենամ, արդէն տէրս ալ ծերացած է»:

13 Եւ Տէրը ըսաւ Աբրահամին. «Սառան ինչո՞ւ խնդաց` ըսելով. ‘Միթէ ես իրաւցընէ՞ պիտի
ծնանիմ, որ պառաւցեր եմ’:

14 Տէրոջը առջեւ դժուարին բան կա՞յ արդեօք: Սահմանուած ժամանակին, գալ տարի,
քեզի պիտի դառնամ ու Սառան որդի մը պիտի ունենայ»:

15 Բայց Սառա ուրացաւ ու ըսաւ. «Չխնդացի». քանզի վախցաւ: Եւ Տէրը ըսաւ. «Ո՛չ,
խնդացիր»:

16 Մարդիկը ելան անկէ ու երեսնին դէպի Սոդոմ շտկեցին: Աբրահամ զանոնք
ճամբեցնելու համար անոնց հետ գնաց:

17 Եւ Տէրը ըսաւ. «Միթէ Աբրահամէն պիտի պահե՞մ ինչ որ պիտի ընեմ.

18 Որովհետեւ Աբրահամ անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ ու երկրի բոլոր ազգերը անով պիտի օրհնուին:

19 Քանզի գիտեմ զանիկա, որ իր որդիներուն ու իրմէ ետքը իր տանը պիտի պատուիրէ եւ անոնք արդարութիւն ու իրաւունք ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան պիտի պահեն. որպէս զի Տէրը Աբրահամին վրայ բերէ, ինչ որ խօսեցաւ»:

20 Եւ Տէրը ըսաւ. «Որովհետեւ Սոդոմի ու Գոմորի աղաղակը շատցաւ եւ անոնց մեղքը խիստ ծանրացաւ,

21 Հիմա պիտի իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին ինծի եկած աղաղակին պէս ըրի՞ն եւ եթէ ոչ՝ գիտնամ»:

22 Այն մարդիկը անկէ ելան ու դէպի Սոդոմ գացին: Աբրահամ տակաւին Տէրոջը առջեւ կայներ էր:

23 Եւ Աբրահամ մօտեցաւ ու ըսաւ. «Արդեօք ամբարիշտին հետ արդա՞րն ալ պիտի կորսնցնես.

24 Թերեւս այն քաղաքին մէջ յիսուն արդար ըլլան. արդեօք անոր մէջ եղած յիսուն արդարին համար չխնայելով պիտի կորսնցնե՞ս այն տեղը:

25 Քա՛ւ լիցի որ այսպիսի բան մը կատարես, որ արդարը ամբարշտին հետ մեռցնես ու արդարը ամբարշտի պէս ըլլայ: Քա՛ւ լիցի, միթէ բոլոր երկրի Դատաւորը արդարութիւն պիտի չընէ՞»:

26 Եւ Տէրը ըսաւ. «Եթէ Սոդոմի մէջ յիսուն արդար գտնեմ, անոնց համար բոլորին պիտի խնայեմ»:

27 Աբրահամ պատասխան տուաւ ու ըսաւ. «Ահա հիմա, ես որ հող ու մոխիր եմ, Տէրոջը հետ խօսելու սկսայ.

28 Թերեւս յիսուն արդարէն հինգ պակաս ըլլայ, այն հինգին համար բոլոր քաղաքը պիտի կորսնցնե՞ս»: Տէրը ըսաւ. «Եթէ հոն քառասունըհինգ տեսնեմ, չեմ կորսնցներ»:

29 Դարձեալ խօսեցաւ Աբրահամ ու ըսաւ. «Թերեւս հոն քառասուն գտնուի»: Եւ անիկա ըսաւ. «Քառասունին համար ալ պիտի չընեմ»:

30 Եւ ինք ըսաւ. «Ո՜հ, Տէրը չբարկանայ ու խօսիմ. Թերեւս հոն երեսուն գտնուի»: Տէրը ըսաւ. «Եթէ հոն երեսուն գտնուի, պիտի չընեմ»:

31 Եւ ինք ըսաւ. «Ահա իմ Տէրոջը հետ խօսելու սկսայ. Թերեւս հոն քսան գտնուի»: Անիկա ըսաւ. «Քսանին համար ալ պիտի չկորսնցնեմ»:

32 Եւ ինք ըսաւ. «Ո՜հ, Տէրը չբարկանայ ու միայն այս անգամ ալ խօսիմ. Թերեւս հոն տասը գտնուի»: Եւ անիկա ըսաւ. «Տասին համար ալ պիտի չկորսնցնեմ»:

33 Եւ Տէրը Աբրահամին հետ խօսիլը լմնցուցածին պէս՝ գնաց: Աբրահամ ալ իր տեղը դարձաւ:

ԳԼՈՒԽ 19

Այն երկու հրեշտակները իրիկուան դէմ Սոդոմ գացին: Ղովտ Սոդոմի դուռը նստեր էր: Ղովտ տեսնելով՝ զանոնք դիմաւորելու ելաւ ու իր երեսը մինչեւ գետին ծռելով խոնարհութիւն ըրաւ

2 Ու ըսաւ. «Աղէ՜, իմ տէրերս, կ’աղաչեմ, ձեր ծառային տունը մտէք եւ գիշերը հոն կեցէք ու ոտքերնիդ լուացէք ու առտուն կանուխ ելէք ու ձեր ճամբան գացէք»: Անոնք ըսին. «Ո՛չ, գիշերը փողոցը կը կենանք»:

3 Ղովտ շատ բռնադատեց զանոնք ու անոր դարձան եւ անոր տունը մտան ու անոնց խնճոյք ըրաւ եւ բաղարջ եփեց ու կերան:

4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ քաղաքին մարդիկը, այսինքն Սոդոմացիները,

երիտասարդներէն մինչեւ ծերերը, ամէն կողմէն բոլոր ժողովուրդը տունը շրջապատեցին
5 Եւ Ղովտը կանչեցին ու անոր ըսին. «Ո՞ւր են այն մարդիկը, որոնք այս գիշեր քեզի
եկան. զանոնք դուրս հանէ մեզի, որ գիտնանք զանոնք»:
6 Եւ Ղովտ դռնէն դուրս ելաւ անոնց քով ու իր ետեւէն դուռը գոցեց
7 Եւ ըսաւ. «Եղբայրներս, կ'աղաչեմ ձեզի, չարութիւն մի՛ ընէք:
8 Ահա հիմա երկու աղջիկ ունիմ, որոնք այր մարդ չեն գիտեր. զանոնք հիմա ձեզի դուրս
հանեմ ու ձեր աչքին առջեւ աղէկ եղածը ըրէք անոնց, բայց միայն այս մարդոցը բան մը
մի՛ ընէք. քանզի անոնք իմ յարկիս շուքին տակ մտան»:
9 Անոնք ըսին. «Մէկդի՛ կեցիր» ու ըսին ալ. «Ասիկա պանդխտութեան եկաւ ու
դատաստան ընել կ'ուզէ: Հիմա քեզի անոնցմէ գէշը կ'ընենք»: Սաստիկ բռնադատեցին
մարդը, այսինքն Ղովտը ու դուռը կոտրելու մօտեցան:
10 Բայց այն մարդիկը ձեռքերնին երկնցուցին ու Ղովտը տանը մէջ քովերնին առին ու
դուռը գոցեցին
11 Եւ դուռը կայնած մարդիկը կուրութեամբ զարկին` պզտիկէն մինչեւ մեծը` այնպէս որ
դուռը փնտռելէն յոգնեցան:
12 Մարդիկը ըսին Ղովտին. «Հոս ուրիշ ո՞վ ունիս. փեսաներդ ու որդիներդ եւ աղջիկներդ
ու քաղաքին մէջ ո՛վ որ ունիս այս տեղէն հանէ,
13 Վասն զի մենք այս տեղը պիտի կորսնցնենք. քանզի անոնց աղաղակը Տէրոջը առջեւ
մեծ եղաւ ու Տէրը մեզ ղրկեց զանիկա կորսնցնելու»:
14 Ղովտ ելաւ ու իր աղջիկները առնող փեսաներուն խօսեցաւ ու ըսաւ. «Ելէ՛ք ու այս
տեղէն գացէ՛ք, վասն զի Տէրը պիտի կորսնցնէ այս քաղաքը»: Բայց իր փեսաներուն
ծաղրելի մէկը երեւցաւ:
15 Առտու եղածին պէս` հրեշտակները արտորցուցին Ղովտը` ըսելով. «Ելի՛ր, կինդ ու հոս
գտնուած երկու աղջիկդ առ, որպէս զի անօրէնութեանը մէջ չկորսուիս»:
16 Երբ անիկա կը տնտնար, այն մարդիկը բռնեցին անոր ձեռքէն ու անոր կնոջ ձեռքէն եւ
անոր աղջիկներուն ձեռքէն, Տէրոջը անոր ողորմելովը ու հանեցին զանիկա եւ քաղաքին
դուրսի դին դրին:
17 Ու երբ զանոնք դուրս հանեցին, մէկը ըսաւ. «Անձդ ազատելու համար փախիր. ետիդ
մի՛ նայիր եւ բոլոր դաշտին մէջ մի՛ կայնիր. լեռը փախիր, չըլլայ որ կորսուիս»:
18 Եւ Ղովտ ըսաւ անոնց. «Ո՛չ, Տէր իմ, շնորհք ըրէ.
19 Ահա հիմա ծառադ քու առջեւդ շնորհք գտաւ ու իմ կեանքս ազատելով ինծի մեծ
բարիք ըրիր եւ ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ, չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի ու մեռնիմ:
20 Ահա այս քաղաքը` որ հոն մօտ է ու պզտիկ է. շնորհք ըրէ, հոն փախչիմ, (չէ՞ որ անիկա
պզտիկ է,) եւ իմ անձս ողջ մնայ»:
21 Ան ըսաւ իրեն. «Ահա այդ բանին մէջ ալ քու աղաչանքդ ընդունեցի, որ այդ քաղաքը
չկորսնցնեմ` որուն համար խօսեցար:
22 Շո՛ւտ ըրէ, հո՛ն փախիր, քանզի դուն մինչեւ հոն չհասնիս, ես բան մը չեմ կրնար ընել»:
Անոր համար այն քաղաքին անունը Սեգովր դրաւ:
23 Արեւը երկրի վրայ կը ծագէր, երբ Ղովտ Սեգովր մտաւ:
24 Այն ատեն Սոդոմի ու Գոմորի վրայ ծծումբ ու կրակ տեղաց Տէրոջը կողմանէ` երկնքէն:
25 Այն քաղաքներուն բոլոր բնակիչները ու երկրի վրայ բուսածը կորսնցուց:
26 Բայց ետեւէն անոր կինը ետին նայեցաւ ու աղի արձան եղաւ:
27 Աբրահամ առտուն կանուխ ելլելով` Տէրոջը առջեւ կայնած տեղը եկաւ
28 Եւ Սոդոմի ու Գոմորի ու բոլոր դաշտի երկրին վրայ նայելով` տեսաւ որ ահա այն
երկրէն հնոցի մուխի պէս մուխ կ'ելլէր:
29 Երբ Աստուած այն դաշտին քաղաքները պիտի կործանէր, Աբրահամը միտքը բերաւ

ու երբ Ղովտին բնակած քաղաքները պիտի կորսնցնէր, այն կործանումէն Ղովտը ազատել ուզեց:

30 Ղովտ Սեգովրէ ելաւ ու լեռը բնակեցաւ եւ իր երկու աղջիկները իրեն հետ. քանզի Սեգովրի մէջ բնակելու կը վախնար ու այրի մը մէջ բնակեցան ինք ու իր երկու աղջիկները:

31 Մեծ աղջիկը պզտիկին ըսաւ. «Մեր հայրը ծեր է ու երկրի մէջ մէ՛կը չկայ, որ ամէն երկրի սովորութեանը պէս մեզի մտնէ:

32 Եկուր, մեր հօրը գինի խմցնենք ու իրեն հետ պառկինք ու մեր հօրմէն սերունդ պահենք»:

33 Այն գիշերը իրենց հօրը գինի խմցուցին ու մեծ աղջիկը մտաւ ու իր հօրը հետ պառկեցաւ եւ Ղովտ չիմացաւ անոր պառկիլը ու ելլելը:

34 Հետեւեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին ըսաւ. «Ահա երէկ գիշեր հօրս հետ պառկեցայ. այս գիշեր ալ անոր գինի խմցնենք եւ մտիր ու իրեն հետ պառկէ ու մեր հօրմէն սերունդ պահենք»:

35 Այն գիշեր ալ իրենց հօրը գինի խմցուցին եւ պզտիկ աղջիկը ելաւ ու անոր հետ պառկեցաւ եւ Ղովտ չիմացաւ անոր պառկիլն ու ելլելը:

36 Այսպէս՝ Ղովտին երկու աղջիկները իրենց հօրմէն յղի մնացին:

37 Մեծը որդի մը ծնաւ ու անոր անունը Մովաբ դրաւ: Ասիկա Մովաբացիներու հայրն է մինչեւ այսօր:

38 Պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ ու անոր անունը Բենամմի դրաւ: Ասիկա Ամմոնացիներուն հայրն է մինչեւ այսօր:

ԳԼՈՒԽ 20

Աբրահամ անկէ դէպի հարաւային երկիրը չուեց եւ Կադէսի ու Սուրի մէջտեղ բնակեցաւ ու Գերարայի մէջ պանդուխտ եղաւ:

2 Աբրահամ իր կնոջ Սառային համար՝ «Ասիկա իմ քոյրս է», ըսաւ եւ Գերարայի թագաւորն Աբիմելէք մարդ ղրկեց ու առաւ Սառան:

3 Աստուած գիշերը երազի մէջ եկաւ Աբիմելէքին ու ըսաւ անոր. «Ահա այդ կնոջ համար, որ դուն առիր, պիտի մեռնիս. քանզի անիկա այր ունի»:

4 Բայց Աբիմելէք անոր մօտեցած չէր եւ ըսաւ. «Ո՛վ Տէր, արդար ա՞զգ մը պիտի մեռցնես:

5 Ինք ինծի ‘Անիկա իմ քոյրս է’ չըսա՞ւ եւ աս ալ՝ ‘Անիկա իմ եղբայրս է’, ըսաւ. ես այս բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով ըրի»:

6 Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազի մէջ. «Ես ալ գիտցայ որ այս բանը ուղիղ սրտով ըրիր, նաեւ քեզ ինծի դէմ մեղք գործելէ ետ պահեցի. անոր համար քեզ չթողուցի որ անոր մօտենաս:

7 Բայց հիմա կինը իր էրկանը դարձուր. քանզի անիկա մարգարէ է եւ քեզի համար աղօթք թող ընէ, որ ապրիս եւ եթէ դուն զանիկա ետ չի տաս, գիտցիր թէ անշուշտ պիտի մեռնիք՝ դուն եւ բոլոր քուկիններդ»:

8 Ուստի առտուն կանուխ Աբիմելէք ելաւ ու կանչեց իր բոլոր ծառաները եւ բոլոր այս բաները անոնց պատմեց ու մարդիկը շատ վախցան:

9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահամը ու ըսաւ անոր. «Մեզի ի՞նչ ըրիր. ես քեզի դէմ ի՞նչ յանցանք ըրի, որ իմ վրաս ու թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր. չգործուելու գործեր ըրիր ինծի»:

10 Եւ Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին. «Ի՞նչ տեսար որ այս բանը ըրիր»:

11 Եւ Աբրահամ ըսաւ. «Ես կարծեցի թէ իրաւցընէ այս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ ու կնոջս

համար զիս պիտի մեռցնեն:
12 Եւ ասկէ զատ իրաւցընէ իմ քոյրս է. հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջիկը չըլլալուն՝ իմ
կինս եղաւ:
13 Եւ երբ Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան հանեց, ըսի անոր. ‘Ինծի ընելու
շնորհքդ այս ըլլայ, ուր որ երթալու ըլլանք, հոն ինծի համար ըսէ թէ «Իմ եղբայրս է»’:
14 Եւ Աբիմելէք ոչխարներ ու արջառներ եւ ծառաներ ու աղախիններ առաւ եւ
Աբրահամին տուաւ. անոր կինը Սառան ալ անոր դարձուց:
15 Եւ Աբիմելէք ըսաւ. «Ահա իմ երկիրս քու առջեւդ է, ուր որ կ’ուզես բնակէ»:
16 Եւ Սառային ըսաւ. «Ահա եղբօրդ հազար կտոր արծաթ տուի: Ահա այն քեզի
չքմեղանքի միջոց ըլլայ բոլոր քեզի հետ եղողներուն եւ ամենուն առջեւ»: Այսպէս անիկա
յանդիմանուեցաւ:
17 Աբրահամ աղօթք ըրաւ Աստուծոյ եւ Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը ու անոր կինը եւ
անոր աղախինները սկսան ծնանիլ,
18 Քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջ Սառային համար՝ Աբիմելէքի ընտանիքին բոլոր
արգանդները գլխովին գոցեր էր:

ԳԼՈՒԽ 21

Տէրը իր ըսածին պէս Սառային այցելեց եւ խոստացածին պէս ըրաւ Սառային:
2 Սառա յղացաւ ու որդի մը ծնաւ Աբրահամին՝ իր ծերութեան ատենը, այն նոյն
ժամանակին, որ Աստուած ըսեր էր անոր:
3 Եւ Աբրահամ իրեն ծնած, այսինքն Սառային իրեն ծնած, իր որդիին անունը Իսահակ
դրաւ:
4 Եւ Աբրահամ թլփատեց իր որդին Իսահակը, երբ ութը օրուան եղաւ, ինչպէս Աստուած
իրեն պատուիրեր էր:
5 Աբրահամ հարիւր տարեկան էր, երբ իր որդին Իսահակ ծնաւ իրեն:
6 Սառա ըսաւ. «Աստուած զիս խնդացուց եւ ամէն լսող ինծի հետ պիտի խնդայ»:
7 Նաեւ ըսաւ. «Աբրահամին ո՞վ կ’ըսէր, թէ Սառան տղաքներ պիտի սնուցանէ. քանզի իր
ծերութեան ատեն իրեն որդի ծնայ»:
8 Տղան մեծցաւ ու կաթէն կտրուեցաւ եւ Աբրահամ մեծ խնճոյք ըրաւ Իսահակին կաթէն
կտրուած օրը:
9 Սառա տեսնելով որ Եգիպտացի Հագարին որդին, որ Հագար Աբրահամին ծնաւ, ծաղր
կ’ընէ,
10 Ըսաւ Աբրահամին. «Վռնտէ՛ այս աղախինը ու անոր որդին. վասն զի այս աղախինին
որդին իմ որդիիս Իսահակին հետ ժառանգորդ պէտք չէ ըլլայ»:
11 Այս բանը Աբրահամին շատ դժուար երեւցաւ՝ իր որդիին պատճառով:
12 Աստուած ըսաւ Աբրահամին. «Տղուդ համար ու աղախինիդ համար՝ այդ բանը թող
քեզի դժուար չերեւնայ, Սառային քեզի ըսած խօսքը մտիկ ըրէ, քանզի Իսահակով քու
սերունդդ պիտի կոչուի:
13 Աղախինին որդին ալ ազգ մը պիտի ընեմ, վասն զի ան ալ քու սերունդդ է»:
14 Աբրահամ առտուն կանուխ ելաւ եւ հաց ու տիկ մը ջուր առաւ ու Հագարին տուաւ՝
անոր ուսին վրայ դնելով եւ տղան ալ տուաւ ու ղրկեց զանիկա: Ան գնաց ու Բերսաբէէի
անապատին մէջ անդին ասդին կը պտըտէր:
15 Երբ տիկին ջուրը հատաւ, մացառներէն մէկուն տակ ձգեց տղան:
16 Եւ նետընկեցի մը չափ հեռու գնաց ու գետինը նստաւ եւ ըսաւ. «Տղուն մեռնիլը
չտեսնեմ» եւ գետինը նստելով իր ձայնը վերցուց ու լացաւ:

17 Աստուած տղուն ձայնը լսեց ու Աստուծոյ հրեշտակը երկնքէն կանչեց Հագարը ու
անոր ըսաւ. «Հագա՛ր, քեզի ի՞նչ եղաւ. մի՛ վախնար, վասն զի Աստուած լսեց տղուն
ձայնը՝ անոր եղած տեղէն:
18 Ելի՛ր, տղան վերցո՛ւր ու ձեռքովդ օգնէ անոր. վասն զի մեծ ազգ մը պիտի ընեմ
զանիկա»:
19 Աստուած Հագարին աչքերը բացաւ ու ջրհոր մը տեսաւ եւ գնաց ու տիկը ջրով լեցուց
ու տղուն խմցուց:
20 Աստուած տղուն հետ էր, որ մեծցաւ ու անապատը բնակեցաւ եւ աղեղնաւոր եղաւ:
21 Փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ եւ մայրը անոր կին մը առաւ Եգիպտոսի երկրէն:
22 Այն ատեն Աբիմելէք եւ իր սպարապետը՝ Փիքող, խօսեցան Աբրահամին ըսելով.
«Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի մէջ՝ ինչ որ գործես:
23 Եւ հիմա հոս ինծի երդում ըրէ Աստուծմով, որ ինծի ու իմ զաւկիս եւ իմ սերունդիս հետ
նենգութեամբ պիտի չվարուիս. հապա իմ քեզի ըրած երախտիքիս պէս պիտի ընես ինծի
ու այս երկրին՝ որուն մէջ բնակեր ես»:
24 Եւ Աբրահամ ըսաւ. «Ես երդում կ'ընեմ»:
25 Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելէքը ջրհորի մը համար, որ Աբիմելէքի ծառաները
բռնութեամբ առած էին:
26 Աբիմելէք ըսաւ. «Այդ բանը ո՛վ ըրաւ չեմ գիտեր եւ դուն ալ չիմացուցիր ինծի ու ես ալ
լսած չէի, միայն այսօր իմացայ»:
27 Եւ Աբրահամ ոչխարներ ու արջառներ առաւ ու Աբիմելէքին տուաւ ու երկուքն ալ ուխտ
ըրին:
28 Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօթը հատ էգ գառներ զատ դրաւ:
29 Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին. «Ինչ պիտի ըլլան այդ եօթը էգ գառները, որոնք դուն
զատեցիր»:
30 Եւ անիկա ըսաւ. «Այս եօթը էգ գառները իմ ձեռքէս առ, որպէս զի անոնք վկայ ըլլան թէ
այս հորը ես փորեր եմ»:
31 Անոր համար այն տեղին անունը Բերսաբէէ կոչեց. քանզի երկուքն ալ հոն երդում
ըրին:
32 Եւ Բերսաբէէի մէջ ուխտ ըրին: Այն ատեն ելան Աբիմելէքն ու իր սպարապետը Փիքող
եւ Փղշտացիներու երկիրը դարձան:
33 Եւ Աբրահամ ծառեր տնկեց Բերսաբէէի մէջ ու հոն յաւիտենական Աստուծոյ, Եհովային
անունը կանչեց:
34 Եւ Աբրահամ շատ օրեր պանդխտութիւն ըրաւ Փղշտացիներու երկրին մէջ:

ԳԼՈՒԽ 22

Այս բաներէն ետքը Աստուած փորձեց Աբրահամը ու ըսաւ անոր. «Ո՛վ Աբրահամ» եւ
անիկա ըսաւ. «Ահա հոս եմ»:
2 Աստուած ըսաւ. «Հիմա քու սիրած մէկ հատիկ որդիդ Իսահակը առ ու Մօրիայի երկիրը
գնա եւ հոն զանիկա ողջակէզ ըրէ լեռներէն մէկուն վրայ, որ ես քեզի պիտի ցուցնեմ»:
3 Աբրահամ առտուն կանուխ ելաւ ու իր իշուն համետը դրաւ եւ իրեն հետ երկու ծառայ ու
իր Իսահակ որդին առաւ եւ ողջակէզի համար փայտ ճեղքեց ու ելաւ գնաց այն տեղը, որ
Աստուած իրեն ըսաւ:
4 Երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց ու հեռուէն տեսաւ այն տեղը:
5 Աբրահամ ըսաւ իր ծառաներուն. «Դուք իշուն հետ հոս կեցէք եւ ես ու տղան մինչեւ հոն
երթանք ու երկրպագութիւն ընենք եւ նորէն ձեզի դառնանք»:

6 Աբրահամ ողջակէզին փայտերը առաւ ու իր որդիին Իսահակի վրայ դրաւ եւ ինք իր
ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը ու երկուքը մէկտեղ գացին:
7 Եւ Իսահակ իր հօրը Աբրահամին ըսաւ. «Հայր իմ»: Անիկա ըսաւ. «Ահա հոս եմ, որդիս»
եւ Իսահակ ըսաւ. «Ահա կրակը ու փայտը, բայց ողջակէզ ըլլալու գառը ո՞ւր է»:
8 Եւ Աբրահամ ըսաւ. «Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու գառը պիտի պատրաստէ,
որդեակ իմ»:
9 Այսպէս երկուքը մէկտեղ գացին ու հասան այն տեղը, որ Աստուած անոր ըսեր էր:
Աբրահամ հոն սեղան մը շինեց ու փայտերը շարեց եւ իր որդին Իսահակը կապեց ու
զանիկա սեղանին փայտերուն վրայ դրաւ:
10 Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց ու դանակը առաւ, որպէս զի իր որդին մորթէ:
11 Տէրոջը հրեշտակը երկնքէն կանչեց ու ըսաւ. «Աբրահա՛մ, Աբրահա՛մ»: Անիկա ըսաւ.
«Ահա հոս եմ»:
12 Հրեշտակը ըսաւ. «Տղուն ձեռք մի՛ դպցներ եւ անոր բան մը մի՛ ըներ. քանզի հիմա
գիտցայ թէ Աստուծմէ կը վախնաս. որովհետեւ քու մէկ հատիկ որդիդ ինծմէ չխնայեցիր»:
13 Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ եւ ահա իր ետեւը խիտ մացառներուն
մէջ եղջիւրներէն բռնուած խոյ մը կար: Աբրահամ գնաց ու խոյը բերաւ եւ զանիկա իր
որդիին տեղ ողջակէզ մատուցանեց:
14 Աբրահամ այն տեղին անունը Եհովայիրէ կոչեց, որ մինչեւ այսօր կ'ըսուի: Տէրը լերանը
մէջ պիտի երեւնայ:
15 Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկնքէն Աբրահամը կանչեց
16 Ու ըսաւ. «Իմ անձիս վրայ երդում ըրի, կ'ըսէ Տէրը, որովհետեւ այս բանը ըրիր ու ինծի
համար քու մէկ հատիկ որդիդ չխնայեցիր,
17 Քեզ օրհնելով պիտի օրհնեմ ու քու սերունդդ երկնքի աստղերուն ու ծովեզերքը եղող
աւազին պէս խիստ պիտի շատցնեմ եւ քու սերունդդ իր թշնամիներուն քաղաքները
պիտի ժառանգէ
18 Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին, որովհետեւ իմ ձայնիս
ականջ դրիր»:
19 Այսպէս Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ ու ելան ու մէկտեղ Բերսաբէէ գացին եւ
Աբրահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնակէր:
20 Ժամանակ մը յետոյ Աբրահամին պատմուեցաւ՝ ըսելով. «Ահա Մեղքա ինք ալ
որդիներ ծնաւ քու եղբօրդ Նաքովրին:
21 Անդրանիկ որդին Հուսը եւ անոր եղբայրը Բուզը ու Արամին հայրը Կամուէլը
22 Եւ Քազադը ու Ասաւը եւ Փաղդասը ու Յեղլափը եւ Բաթուէլը:
23 Բաթուէլ ծնաւ Ռեբեկան. այս ութը որդիները Մեղքա ծնաւ Աբրահամին եղբօր
Նաքովրին
24 Եւ անոր հարճը, որուն անունը Ռէումա էր, անիկա ալ ծնաւ Տէբաքը եւ Գաամը ու
Թաքասը եւ Մաաքան:

ԳԼՈՒԽ 23

Սառա հարիւր քսանըեօթը տարի ապրեցաւ. այսքան եղան Սառային կեանքին
տարիները:
2 Սառա մեռաւ Կարիաթ Արբայի մէջ, որ է Քեբրոն, Քանանի երկրին մէջ: Աբրահամ
Սառային համար սուգ ընելու ու ողբալու եկաւ:
3 Աբրահամ իր մեռելին քովէն ելաւ ու Քետի որդիներուն հետ խօսեցաւ՝ ըսելով.
4 «Ես ձեր մէջ օտարական ու պանդուխտ եմ. ձեր մէջ ինծի գերեզմանի համար կալուած

մը տուէք, որպէս զի իմ երեսիս առջեւէն մեռելս թաղեմ»:
5 Եւ Քետի որդիները պատասխան տուին Աբրահամին ու անոր ըսին.
6 «Տէ՛ր իմ, մտիկ ըրէ մեզի, դուն մեր մէջ Աստուծոյ իշխանն ես: Մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջ թաղէ քու մեռելդ: Քու մեռելդ թաղելու համար՝ մեզմէ մէ՛կը չի խնայեր իր գերեզմանը քեզի»:
7 Աբրահամ ելաւ ու խոնարհութիւն ըրաւ այն երկրին ժողովուրդին, Քետի որդիներուն
8 Եւ անոնց ըսաւ. «Եթէ կը հաճիք, որ ես իմ երեսիս առջեւէն մեռելս թաղեմ, ինծի մտիկ ըրէք եւ ինծի համար Սահառի որդիին Եփրոնին հետ խօսեցէք,
9 Որ իր արտին ծայրը եղած Մաքփելայի այրը ինծի տայ: Անիկա ձեր մէջ ինծի գերեզմանի կալուած ըլլալու համար թող լման գնով տայ»:
10 Եփրոն՝ Քետի որդիներուն մէջ կը նստէր: Քետացի Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրահամին, երբ իր քաղաքին դուռը մտնող բոլոր Քետի որդիները կը լսէին ու ըսաւ.
11 «Ո՜չ, տէր իմ, ինծի մտիկ ըրէ: Արտը քեզի կու տամ եւ հոն եղած այրն ալ քեզի կու տամ: Իմ ժողովուրդիս որդիներուն առջեւ զայն քեզի տուի, թաղէ՛ քու մեռելդ»:
12 Աբրահամ այն երկրին ժողովուրդին առջեւ խոնարհութիւն ըրաւ
13 Ու Եփրոնին խօսեցաւ, երբ այն երկրին ժողովուրդը կը լսէին ու ըսաւ. «Բայց եթէ զայն ինծի պիտի տաս, կ'աղաչեմ քեզի, ինծի մտիկ ըրէ. ես արտին ստակը տամ. առ ինծմէ որ ես իմ մեռելս հոն թաղեմ»:
14 Եւ Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրահամին ու ըսաւ.
15 «Տէ՛ր իմ, լսէ՛ ինծի. գետինը չորս հարիւր սիկղ արծաթ կ'արժէ. իմ ու քու մէջտեղ այն ի՞նչ արժէք ունի. ուրեմն թաղէ՛ քու մեռելդ»:
16 Աբրահամ Եփրոնին մտիկ ըրաւ ու կշռեց արծաթը ու տուաւ Եփրոնին, ինչպէս անիկա Քետի որդիներուն առջեւ խօսեր էր, այսինքն չորս հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճառականներուն մէջ անցած գնով:
17 Եփրոնին արտը, որ Մաքփելայի մէջ Մամբրէի առջեւ է ու հոն եղած այրը ու անոր բոլորտիքի սահմաններուն մէջ եղած արտին մէջի բոլոր ծառերը
18 Իբր Աբրահամին կալուած հաստատուեցան՝ քաղաքին դռնէն մտնող բոլոր Քետի որդիներուն առջեւ:
19 Անկէ ետքը Աբրահամ իր կինը Սառան թաղեց Մամբրէի դիմաց եղող Մաքփելայի արտին այրին մէջ, որ է Քեբրոն՝ Քանանի երկրին մէջ:
20 Արտը ու հոն եղած այրը Քետի որդիներէն Աբրահամին իբր գերեզմանի կալուած հաստատուեցան:

ԳԼՈՒԽ 24

Աբրահամ օրերն անցուցած ու ծերացած էր: Տէրը ամէն բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը:
2 Աբրահամ ըսաւ իր տանը երէց ծառային, որ իր բոլոր ունեցածին վերակացուն էր. «Կ'աղաչեմ քեզի, ձեռքդ իմ երանքիս տակ դիր
3 Եւ քեզ երդմնցնեմ Տէրոջմով, որ երկնքի ու երկրի Աստուածն է, որ իմ որդիիս կին չառնես Քանանացիներու աղջիկներէն, որոնց մէջ ես կը բնակիմ.
4 Հապա իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս երթաս ու իմ որդիիս Իսահակին անկէ կին առնես»:
5 Ծառան ըսաւ անոր. «Գուցէ կինը իմ ետեւէս այս երկիրը գալ չուզէ, կ'ուզե՞ս որ քու որդիդ այն երկիրը դարձնեմ ուրկէ դուն ելար»:
6 Աբրահամ ըսաւ անոր. «Զգուշացի՛ր, իմ որդիս հոն մի՛ դարձներ:
7 Երկնքի Տէր Աստուածը, որ զիս իմ հօրս տունէն ու իմ ծննդեան երկրէս հանեց եւ որ

խօսեցաւ ինծի ու երդում ըրաւ ինծի՝ ըսելով՝ ‘Այս երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ’,
անիկա իր հրեշտակը քու առջեւէդ պիտի ղրկէ ու դուն անկէ իմ որդիիս կին պիտի առնես:
8 Եթէ կինը քու ետեւէդ գալ չուզէ, այս իմ երդումէս դուն անպարտ կ’ըլլաս. միայն թէ իմ
որդիս հոն մի՛ դարձներ»:
9 Եւ ծառան իր տիրոջը Աբրահամին երանքին տակ դրաւ իր ձեռքը ու այս բանին համար
երդում ըրաւ անոր:
10 Ծառան իր տիրոջը ուղտերէն տասը ուղտ առաւ, քանզի իր տիրոջ բոլոր բարիքները
իր ձեռքն էին եւ ելաւ ու դէպի Միջագետք Նաքովրի քաղաքը գնաց:
11 Ուղտերը քաղաքէն դուրս ջրհորի մը քով նստեցուց իրիկուան դէմ՝ կիներուն ջուր
քաշելու եկած ատենը
12 Եւ ըսաւ. «Ո՛վ Տէր, իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը, կ’աղաչեմ քեզի, յաջողութիւն
տուր ինծի այսօր եւ իմ տիրոջս Աբրահամին բարերարութիւն ըրէ:
13 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քով կը կայնիմ եւ այս քաղաքին բնակիչներուն աղջիկները
ջուր հանելու պիտի գան:
14 Եւ երբ աղջկան մը ըսեմ՝ ‘Շնորհք ըրէ, սափորդ իջեցուր որպէս զի խմեմ’ ու անիկա ըսէ
թէ՝ ‘Խմէ ու քու ուղտերուդ ալ խմցնեմ’, անիկա թող ըլլայ քու Իսահակ ծառայիդ համար
սահմանածդ եւ ասով գիտնամ թէ իմ տիրոջս բարերարութիւն ըրիր»:
15 Տակաւին իր խօսքը չլմնցուցած, ահա Աբրահամին եղբօրը Նաքովրին կնոջ Մեղքայի
որդիին Բաթուէլի ծնած Ռեբեկան եկաւ, իր ուսին վրայ սափոր մը ունենալով:
16 Աղջիկը խիստ գեղեցիկ տեսքով կոյս մըն էր ու այր մարդ մը զանիկա գիտցած չէր:
Անիկա իջաւ աղբիւրը ու իր սափորը լեցուց ու կը դառնար:
17 Եւ ծառան զանիկա դիմաւորելու վազեց ու ըսաւ. «Շնորհք ըրէ, քու սափորէդ ինծի քիչ
մը ջուր խմցուր»:
18 Անիկա ըսաւ. «Խմէ՛, տէ՛ր իմ» ու շուտով սափորը իր ուսէն իջեցուց եւ տուաւ որ խմէ:
19 Երբ ան խմեց, աղջիկը ըսաւ. «Ուղտերուդ ալ ջուր քաշեմ, մինչեւ ամէնն ալ խմեն»:
20 Շուտով սափորը աւազանին մէջ պարպեց ու նորէն հորը վազեց ջուր քաշելու եւ անոր
բոլոր ուղտերուն համար ջուր քաշեց:
21 Եւ մարդը զարմանալով անոր վրայ՝ լուռ կը մնար, մտածելով թէ արդեօք Տէրը իր
ճամբան յաջողցո՞ւց թէ ոչ:
22 Ու երբ բոլոր ուղտերը խմեցին, մարդը կէս սիկղ ոսկիէ օղակ մը եւ անոր ձեռքերուն
համար տասը սիկղ ոսկիէ երկու ապարանջան հանեց ու անոր տուաւ
23 Ու ըսաւ. «Դուն որո՞ւն աղջիկն ես, կ’աղաչեմ, ըսէ՛ ինծի. քու հօրդ տունը մեզի համար
գիշերը կենալու տեղ կա՞յ»:
24 Անիկա ըսաւ անոր. «Ես Մեղքայի որդիին Բաթուէլին աղջիկն եմ, որ Մեղքա
Նաքովրին ծնաւ»:
25 Նաեւ ըսաւ անոր. «Մենք շատ յարդ ու ճարակ ունինք եւ գիշերը կենալու տեղ ալ»:
26 Ու մարդը խոնարհեցաւ ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ
27 Եւ ըսաւ. «Օրհնեալ ըլլայ իմ տիրոջս Աբրահամին Տէր Աստուածը, որ իմ տէրս իր
ողորմութենէն ու իր ճշմարտութենէն չզրկեց. քանի որ ես ճամբուն մէջ էի, Տէրը զիս իմ
տիրոջս եղբայրներուն տունը առաջնորդեց»:
28 Աղջիկը վազեց ու այս բաները իր մօրը տունը պատմեց:
29 Ռեբեկա եղբայր մը ունէր՝ Լաբան անունով: Լաբան վազեց դէպի աղբիւրը մարդուն
քով,
30 Վասն զի տեսնելով օղակը եւ իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապարանջանները ու լսելով
իր քրոջը Ռեբեկային խօսքերը, որ կ’ըսէր թէ ‘Այն մարդը այսպէս խօսեցաւ ինծի’,
մարդուն եկաւ եւ ահա անիկա ուղտերուն քով աղբիւրին մօտ կայներ էր:

31 Լաբան ըսաւ անոր. «Եկո՛ւր, ո՛վ Տէրոջը օրհնեալը, ինչո՞ւ դուրսը կայներ ես. քանզի
տունը պատրաստեցի եւ ուղտերուն համար տեղ մը»:
32 Լաբան մարդը տունը տարաւ եւ ուղտերը քակեց եւ անոնց յարդ ու ճարակ եւ անոր
ոտքերն ու անոր հետ մարդոց ոտքերը լուալու ջուր տուաւ:
33 Անոր առջեւ կերակուր դրուեցաւ. բայց անիկա ըսաւ. «Մինչեւ իմ խօսքերս չըսեմ, չեմ
ուտեր»:
34 Լաբան ըսաւ. «Խօսէ՛»: Ու անիկա ըսաւ.
35 «Ես Աբրահամին ծառան եմ: Տէրը մեծապէս օրհնեց իմ տէրս ու մեծ մարդ մը եղաւ:
Անոր հօտեր ու արջառներ եւ արծաթ ու ոսկի եւ ծառաներ ու աղախիններ եւ ուղտեր ու
էշեր տուաւ:
36 Եւ իմ տիրոջս կինը՝ Սառա՝ իր պառաւութեան ատենը որդի մը ծնաւ իմ տիրոջս, որուն
տուաւ իր բոլոր ունեցածը:
37 Եւ իմ տէրս ինծի երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. ‘Չըլլայ որ իմ որդիիս կին առնես
Քանանացիներու աղջիկներէն, որոնց երկիրը ես կը բնակիմ.
38 Հապա իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմիս երթաս ու իմ որդիիս կին բերես’:
39 Ես իմ տիրոջս ըսի. ‘Գուցէ կինը իմ ետեւէս չգայ’:
40 Եւ անիկա ինծի ըսաւ. ‘Տէրը, որուն առջեւ ես կը քալեմ, իր հրեշտակը քեզի հետ պիտի
ղրկէ ու քու ճամբադ պիտի յաջողցնէ եւ իմ որդիիս իմ ազգատոհմէս ու իմ հօրս տունէն
կին պիտի առնես:
41 Իսկ դուն այն ատեն իմ երդումէս անպարտ պիտի ըլլաս, եթէ իմ ազգատոհմիս երթաս,
բայց քեզի մէ՛կը չտան’:
42 Ես աղբիւրն եկայ այսօր ու ըսի. ‘Ո՛վ Տէր, իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը, իմ
ճամբաս եթէ դուն ընտրած ես,
43 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քով կը կայնիմ եւ երբ աղջիկ մը ջուր քաշելու գայ եւ ես անոր
ըսեմ թէ՝ ‘Շնորհք ըրէ, ինծի քու սափորէդ քիչ մը ջուր խմցուր’
44 Եւ անիկա ինծի՝ ‘Դուն ալ խմէ եւ ուղտերուդ համար ալ ջուր քաշեմ’ ըսէ, թող անիկա
ըլլայ Տէրոջը սահմանած կինը իմ տիրոջս որդիին համար:
45 Դեռ իմ սրտիս մէջ խօսքս չլմնցուցած՝ ահա Ռեբեկան եկաւ սափորը իր ուսին վրայ եւ
աղբիւրը իջաւ ու ջուր քաշեց, երբ ըսի անոր. ‘Շնորհք ըրէ, ինծի ջուր խմցուր’:
46 Եւ անիկա շուտով սափորը իր ուսէն վար առաւ ու ըսաւ. ‘Խմէ եւ ուղտերուդ ալ
խմցնեմ’. ուստի ես խմեցի եւ ուղտերուն ալ խմցուց:
47 Այն ատեն հարցուցի անոր. ‘Դուն որո՞ւն աղջիկն ես’ եւ անիկա ըսաւ. ‘Մեղքայի
Նաքովրին ծնած որդիին Բաթուէլին աղջիկն եմ’, ես ալ օղակը անոր քիթը ու
ապարանջանները անոր ձեռքերուն վրայ դրի:
48 Եւ խոնարհեցայ ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրի եւ իմ տիրոջս Աբրահամին Տէր
Աստուածը օրհնեցի, որ իմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը իր որդիին առնելու համար զիս
ուղիղ ճամբան առաջնորդեց:
49 Եւ հիմա եթէ իմ տիրոջս շնորհք ու ճշմարտութիւն պիտի ընէք, ըսէք ինծի եւ եթէ ոչ՝
նորէն ինծի ըսէք, որ ես աջ կողմը կամ ձախ կողմը դառնամ»:
50 Լաբան ու Բաթուէլ պատասխան տուին ու ըսին. «Այս բանը Տէրոջմէն է. մենք քեզի գէշ
կամ աղէկ չենք կրնար ըսել:
51 Ահա Ռեբեկան քու առջեւդ է, ա՛ռ ու գնա՛ եւ Տէրոջը կարգադրածին պէս թող քու
տիրոջդ որդիին կին ըլլայ»:
52 Երբ Աբրահամին ծառան անոնց խօսքերը լսեց, մինչեւ գետին խոնարհելով
երկրպագութիւն ըրաւ Տէրոջը:
53 Ապա ծառան արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր եւ հանդերձներ հանեց ու

Ռեբեկային տուաւ եւ անոր եղբօրը ու մօրը պատուական ընծաներ տուաւ:

54 Եւ կերան ու խմեցին ինք ու իրեն հետ եղող մարդիկը ու գիշերը հոն մնացին եւ առտուն
ելան ու ինք ըսաւ. «Զիս իմ տիրոջս ղրկեցէք»:

55 Աղջկան եղբայրն ու մայրը ըսին. «Թող աղջիկը քանի մը օր՝ գոնէ տասը օր՝ մեր քով
կենայ ու ետքը գացէք»:

56 Բայց ինք ըսաւ անոնց. «Զիս մի՛ արգիլէք, քանի որ Տէրը իմ ճամբաս յաջողցուց, թո՛ղ
տուէք զիս որ տիրոջս երթամ»:

57 Անոնք ըսին. «Աղջիկը կանչենք ու անոր բերանը փնտռենք»:

58 Եւ կանչեցին Ռեբեկան ու ըսին անոր. «Այս մարդուն հետ կ'երթա՞ս»: Անիկա
«Կ'երթամ», ըսաւ:

59 Ու իրենց քոյրը Ռեբեկան ու անոր դայեակը եւ Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը
ղրկեցին:

60 Եւ օրհնեցին Ռեբեկան ու ըսին անոր. «Դուն մեր քոյրն ես. հազարաւոր բիւրերու մայր
ըլլաս եւ քու սերունդդ իր թշնամիներուն քաղաքները ժառանգէ»:

61 Ռեբեկա ու իր աղախինները ելան եւ ուղտերը հեծան ու այն մարդուն ետեւէն գացին:
Ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց:

62 Եւ Իսահակ Լահայրոյի ջրհորէն դարձած կու գար. վասն զի անիկա հարաւային
երկիրը կը բնակէր:

63 Եւ Իսահակ իրիկուան դէմ դաշտը ելեր էր մտածելու համար: Երբ իր աչքերը վերցուց՝
տեսաւ որ ահա ուղտերը կու գային:

64 Նոյն ատեն Ռեբեկան իր աչքերը վերցուց ու երբ Իսահակը տեսաւ, ուղտէն վար իջաւ

65 Եւ ըսաւ ծառային. «Դաշտին մէջ դէպի մեզ եկող այդ մարդը ո՞վ է»: Ծառան ըսաւ. «Իմ
տէրս է»: Ինք քօղը առաւ ու ծածկուեցաւ:

66 Եւ ծառան իր բոլոր ըրած բաները պատմեց Իսահակին:

67 Իսահակ զանիկա իր մօրը Սառային վրանը տարաւ ու առաւ Ռեբեկան, որ իր կինը
եղաւ եւ ինք սիրեց զանիկա: Ու Իսահակ մխիթարուեցաւ իր մօրը վրայով:

ԳԼՈՒԽ 25

Աբրահամ նորէն կին մը առաւ, որուն անունը Քետուրա էր:

2 Անիկա Զեմրանը ու Յեկսանը եւ Մադանը ու Մադիանը եւ Յեսբոկը ու Սովէն ծնաւ
անոր:

3 Յեկսան ծնաւ Սաբան ու Դեդանը. Դեդանին որդիները Ասուրիմ ու Լատուսիմ եւ
Լովովմիմ էին:

4 Մադիանին որդիները Գեփա ու Ափէր եւ Ենովք ու Աբիդա եւ Ելդագա էին: Ասոնք
ամէնքը Քետուրային որդիներն էին:

5 Եւ Աբրահամ իր բոլոր ունեցածը Իսահակին տուաւ.

6 Բայց իր հարճերուն որդիներուն պարգեւներ տուաւ եւ իր կենդանութեան ատենը
զանոնք իր որդիին Իսահակին քովէն դէպի արեւելք՝ արեւելեան երկիրը ղրկեց:

7 Աբրահամին կեանքին տարիներուն օրերը որ ինք ապրեցաւ, հարիւր
եօթանասունըհինգ տարի էին:

8 Եւ Աբրահամ աղէկ ծերութեամբ ծերացած ու իր օրերը լեցուած՝ աւանդեց իր հոգին ու
մեռաւ եւ իր ժողովուրդին խառնուեցաւ:

9 Եւ իր որդիները՝ Իսահակ ու Իսմայէլ, թաղեցին զանիկա Մաքփելայի այրին մէջ, որ
Քետացի Սահառի որդիին Եփրոնին արտին մէջ, Մամբրէի դէմ է.

10 Այն արտը, որ Աբրահամ Քետի որդիներէն ծախու առած էր: Հոն թաղուեցան Աբրահամ

եւ իր կինը Սառան:

11 Աբրահամին մեռնելէն ետքը Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը եւ Իսահակ Լախայրոյի ջրհորին քով բնակեցաւ:

12 Ասոնք են Աբրահամին որդիին Իսմայէլին ծնունդները, որ Սառային Եգիպտացի աղախինը Հագար ծնաւ Աբրահամին:

13 Իսմայէլի որդիներուն անուններն են՝ իրենց անուններովը ու իրենց ծնունդներովը. Իսմայէլին անդրանիկը Նաբէօթ, ետքը Կեդար, Ադբէլ, Մաբսամ,

14 Մասմա, Դումա, Մասսէ, Քոդադ,

15 Թեմա, Յետուր, Նափէս ու Կեդմա:

16 Ասոնք են Իսմայէլին որդիները: Իրենց վրաններովն ու իրենց գիւղերովը իրենց անունները ասոնք են. իրենց ազգերուն համեմատ տասներկու իշխաններ էին:

17 Իսմայէլի կեանքին օրերը հարիւր երեսունըեօթը տարի եղան եւ իր հոգին աւանդելով մեռաւ ու իր ժողովուրդին խառնուեցաւ:

18 Եւ Իսմայէլացիները բնակեցան Եւիլայէ մինչեւ Սուր, որ Եգիպտոսի դիմաց Ասորեստան երթալու ճամբուն վրայ է. բոլոր իր եղբայրներուն առջեւ բնակեցաւ:

19 Եւ Աբրահամի որդիին Իսահակին ծնունդները ասոնք են. Աբրահամ ծնաւ Իսահակը:

20 Իսահակ քառասուն տարեկան էր, երբ Միջագետքէն Ասորի Բաթուէլին աղջիկը, Ասորի Լաբանին քոյրը Ռեբեկան իրեն կին առաւ:

21 Իսահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնոջ համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառով եւ Տէրը անոր աղաչանքը ընդունեց ու անոր կինը Ռեբեկան յղացաւ:

22 Եւ տղաքները անոր արգանդին մէջ կը կռուէին ու ըսաւ. «Եթէ այսպէս է, ինչո՞ւ եղաւ ինծի ասիկա» եւ Տէրոջը հարցնելու գնաց:

23 Ու Տէրը ըսաւ անոր. «Երկու ազգ կան արգանդիդ մէջ եւ քու որովայնէդ երկու ժողովուրդ պիտի զատուի ու ժողովուրդին մէկը միւսէն զօրաւոր պիտի ըլլայ եւ մեծը պիտի ծառայէ պզտիկին»:

24 Ու երբ անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան, ահա երկուորեակ էին անոր արգանդին մէջ:

25 Առաջինը ելաւ կարմրագոյն, բոլոր մարմինը մազոտ վերարկուի պէս էր ու անոր անունը Եսաւ դրին:

26 Եւ անկէ ետքը անոր եղբայրը ելաւ ու անոր ձեռքը Եսաւի գարշապարէն բռներ էր եւ անոր անունը Յակոբ դրին ու անոնց ծնած ատենը Իսահակ վաթսուն տարեկան էր:

27 Եւ մանուկները մեծցան ու Եսաւ դաշտի մարդ՝ վարպետ որսորդ եղաւ. իսկ Յակոբ՝ հանդարտ բարքով մարդ էր ու վրաններու մէջ կը բնակէր:

28 Եւ Իսահակ կը սիրէր Եսաւը, վասն զի անոր որսէն կ'ուտէր, բայց Ռեբեկա Յակոբը կը սիրէր:

29 Օր մը երբ Յակոբ ապուր կ'եփէր, Եսաւ դաշտէն եկաւ եւ անօթութենէն կը մարէր:

30 Եսաւ Յակոբին ըսաւ. «Շնորհք ըրէ, այդ շիկաթանէն տուր որ ուտեմ, քանզի կը մարիմ»: Անոր համար անոր անունը Եդովմ կոչուեցաւ:

31 Եւ Յակոբ ըսաւ. «Ծախէ՛ ինծի այսօր քու անդրանկութեանդ իրաւունքը»:

32 Եսաւ ըսաւ. «Ահա մեռնելու կը մօտենամ եւ անդրանկութենէն ինծի ի՞նչ օգուտ կայ»:

33 Եւ Յակոբ ըսաւ. «Այսօր ինծի երդում ըրէ»: Անիկա երդում ըրաւ անոր ու իր անդրանկութեան իրաւունքը ծախեց Յակոբին:

34 Այն ատեն Յակոբ հաց ու ոսպէ ապուր տուաւ Եսաւին եւ անիկա կերաւ ու խմեց ու ելաւ գնաց: Այսպէս Եսաւ իր անդրանկութիւնը անարգեց:

ԳԼՈՒԽ 26

Երկրին մէջ սով եղաւ, առաջուան սովէն զատ, որ Աբրահամին օրերը եղեր էր: Իսահակ
Գերարա գնաց Փղշտացիներու Աբիմելէք թագաւորին:
2 Եւ Տէրը երեւցաւ անոր ու ըսաւ. «Եգիպտոս մի՛ իջներ, բնակէ այն երկրին մէջ որ քեզի
պիտի ըսեմ:
3 Պանդուխտ եղիր այս երկրին մէջ ու ես քեզի հետ պիտի ըլլամ եւ քեզ պիտի օրհնեմ,
վասն զի բոլոր այս երկիրները քեզի ու քու սերունդիդ պիտի տամ ու քու հորդ
Աբրահամին ըրած երդումս պիտի հաստատեմ
4 Եւ քու սերունդդ երկնքի աստղերուն չափ պիտի շատցնեմ եւ բոլոր այս երկիրները քու
սերունդիդ պիտի տամ ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին.
5 Վասն զի Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ դրաւ եւ իմ հրամաններս ու պատուիրանքներս,
իմ կանոններս ու օրէնքներս պահեց»:
6 Իսահակ բնակեցաւ Գերարայի մէջ:
7 Ու այն տեղին մարդիկը հարցուցին անոր իր կնոջ համար եւ անիկա ըսաւ. «Իմ քոյրս
է», քանզի «Իմ կինս է» ըսելու վախցաւ: «Չըլլայ որ, ըսաւ, այս տեղին մարդիկ զիս
մեռցնեն Ռեբեկային համար». վասն զի անիկա տեսքով գեղեցիկ էր:
8 Ու եղաւ որ երբ հոն շատ ատեն կեցաւ, Փղշտացիներու թագաւորը՝ Աբիմելէք՝
պատուհանէն նայեցաւ ու տեսաւ եւ ահա Իսահակ իր կնոջ Ռեբեկայի հետ կը խաղար:
9 Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու ըսաւ. «Ահա իրաւցընէ անիկա քու կինդ է եւ ի՞նչպէս
‘Անիկա իմ քոյրս է’, ըսիր»: Ու Իսահակ ըսաւ անոր. «Քանզի ըսի թէ՝ ‘Չըլլայ որ անոր
պատճառաւ մեռնիմ’»:
10 Եւ Աբիմելէք ըսաւ. «Ի՞նչ է այս քու մեզի ըրածդ. քիչ մնաց որ ժողովուրդէն մէկը քու
կնոջդ հետ պառկէր ու մեր վրայ յանցանք պիտի բերէիր»:
11 Աբիմելէք իր բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ըսելով. «Ով որ այս մարդուն կամ անոր
կնոջ դպչելու ըլլայ՝ անշուշտ պիտի սպաննուի»:
12 Իսահակ այն երկրին մէջ ցանեց ու այդ տարին հարիւրապատիկ արդիւնք քաղեց,
քանզի Տէրը օրհնեց զանիկա:
13 Մարդը բարձրացաւ ու երթալով մեծցաւ. այնպէս որ խիստ մեծ եղաւ:
14 Ունեցաւ ոչխարներ ու արջառներ եւ շատ ծառաներ ու Փղշտացիները նախանձեցան
անոր:
15 Իր հօրը Աբրահամին օրերը իր հօրը ծառաներուն փորած բոլոր ջրհորները
Փղշտացիները գոցեցին հող լեցնելով:
16 Աբիմելէք ըսաւ Իսահակին. «Գնա՛ մեր քովէն, վասն զի մեզմէ շատ աւելի զօրաւոր
եղար»:
17 Իսահակ գնաց անկէ ու իր վրանները Գերարայի ձորին մէջ բացաւ ու հոն բնակեցաւ:
18 Իսահակ նորէն փորեց այն ջրհորները, որոնք իր հօրը Աբրահամին օրերը փորուեր
էին, բայց Աբրահամին մեռնելէն ետքը Փղշտացիները գոցեր էին եւ իր հօրը դրած
անուններուն պէս անոնց անուններ դրաւ:
19 Իսահակին ծառաները այն ձորին մէջ փորեցին ու հոն վազուն ջուրի հոր գտան:
20 Եւ Գերարայի հովիւները Իսահակին հովիւներուն հետ կը կռուէին՝ ըսելով. «Ջուրը
մերն է», անոր համար այն հորին անունը Էսէք դրաւ. քանզի անոր համար կռուեցան:
21 Ուրիշ հոր մը փորեցին: Անոր համար ալ կռուեցան եւ անոր անունը Սիդնա դրաւ:
22 Ապա անկէ չուեց եւ ուրիշ հոր մը փորեց, որուն համար չկռուեցան: Անոր անունը
Ռոբովդ դրաւ՝ ըսելով. «Քանզի հիմա Տէրը մեզ ընդարձակեց ու երկրի մէջ պտղաբեր
պիտի ըլլանք»:
23 Անկէ Բերսաբէէ ելաւ:
24 Այն գիշերը Տէրը երեւցաւ անոր ու ըսաւ. «Ես քու հօրդ Աբրահամին Աստուածն եմ. մի՛

վախնար, վասն զի ես քեզի հետ եմ եւ իմ ծառայիս Աբրահամին համար քեզ պիտի
օրհնեմ ու քու սերունդդ պիտի շատցնեմ»:
25 Իսահակ հոն սեղան մը շինեց ու Տէրոջը անունը կանչեց եւ հոն իր վրանը բացաւ: Իր
ծառաները հոն ալ հոր մը փորեցին:
26 Աբիմելէք եւ իր բարեկամը Ոքոզաթ ու իր սպարապետը Փիքող Գերարայէն անոր
գացին:
27 Իսահակ ըսաւ անոնց. «Ի՞նչ պատճառաւ ինծի եկաք, մինչդեռ զիս ատեցիք ու զիս
ձեզմէ վռնտեցիք»:
28 Անոնք ըսին. «Ստուգիւ տեսանք որ Տէրը քեզի հետ է, ուստի ըսինք՝ ‘Հիմա մեր մէջ,
այսինքն մեր ու քու մէջտեղ, երդում մը ըլլայ եւ քեզի հետ ուխտ ընենք,
29 Որպէս զի մեզի գէշութիւն չընես, ինչպէս մենք քեզի բան մը չըրինք, միայն թէ քեզի
աղէկութիւն ըրինք ու քեզ խաղաղութեամբ ճամբեցուցինք’: Դուն Տէրոջը օրհնեալն ես»:
30 Եւ ինք անոնց խնճոյք ըրաւ: Անոնք կերան ու խմեցին
31 Եւ առտուն կանուխ ելան ու իրարու երդում ըրին եւ Իսահակ ճամբեցուց զանոնք:
Անոնք խաղաղութեամբ իրմէ գացին:
32 Նոյն օրը Իսահակի ծառաները եկան եւ անոր պատմեցին իրենց փորած հորին
համար ու անոր ըսին. «Ջուր գտանք»:
33 Ինք անոր անունը Սաբէէ դրաւ. անոր համար մինչեւ այսօր այն քաղաքին անունը
Բերսաբէէ է:
34 Եսաւ քառասուն տարեկան էր, երբ իրեն կին առաւ Քետացի Բէէրիի աղջիկը Յուդիկը
ու Քետացի Ելոնի աղջիկը Բասեմաթը:
35 Ասոնք Իսահակին ու Ռեբեկային սրտի ցաւ եղան:.

ԳԼՈՒԽ 27

Երբ Իսահակ ծերացաւ ու իր աչքերուն տեսողութիւնը տկարացաւ, իր մեծ որդին
Եսաւը կանչեց ու ըսաւ անոր. «Որդեա՛կ իմ»: Եւ անիկա ըսաւ. «Ահա հոս եմ»:
2 Եւ Իսահակ ըսաւ. «Ահա ես ծերացեր եմ ու մեռնելուս օրը չեմ գիտեր:
3 Հիմա զէնքերդ՝ կապարճդ ու աղեղդ ա՛ռ եւ դաշտը ելիր ու ինծի որս մը որսայ
4 Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ պատրաստէ ու ինծի բեր որ ուտեմ, որպէս զի
մեռնելէս առաջ իմ հոգիս քեզ օրհնէ»:
5 Ռեբեկա լսեց, երբ Իսահակ իր որդիին՝ Եսաւին հետ կը խօսէր: Եսաւ դաշտը գնաց որս
մը որսալու եւ բերելու:
6 Ռեբեկա իր որդիին Յակոբին ըսաւ. «Ահա ես լսեցի, երբ քու հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին
խօսեցաւ ու ըսաւ.
7 ‘Ինծի որս բեր ու ինծի խորտիկներ պատրաստէ, որպէս զի ուտեմ ու մեռնելէս առաջ
քեզ Տէրոջը առջեւ օրհնեմ’:
8 Հիմա, որդեակ իմ, ինչ որ ես քեզի պատուիրեմ, իմ խօսքս մտիկ ըրէ:
9 Հիմա դէպի հօտը գնա ու անկէ ինծի երկու աղէկ ուլ բեր այծերէն եւ անոնցմէ քու հօրդ
համար խորտիկներ պատրաստեմ իր սիրածին պէս
10 Ու հօրդ տար, որ ուտէ եւ իր մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ»:
11 Յակոբ ըսաւ իր մօրը Ռեբեկային. «Ահա իմ եղբայրս Եսաւ մազոտ մարդ մըն է ու ես
լերկ մարդ մըն եմ,
12 Գուցէ հայրս զիս շօշափէ ու ես իր աչքին խաբողի մը պէս երեւնամ եւ իմ վրաս անէծք
բերեմ ու ոչ թէ օրհնութիւն»:
13 Եւ իր մայրը ըսաւ անոր. «Որդեակ իմ, քեզի գալու անէծքը թող իմ վրաս ըլլայ, միայն

թէ դուն իմ խօսքս մտիկ ըրէ ու գնա ինծի բեր զանոնք»:
14 Յակոբ գնաց ու առաւ եւ իր մօրը բերաւ: Մայրը անոր հօրը սիրածին պէս խորտիկներ
պատրաստեց:
15 Ռեբեկա իր մեծ որդիին Եսաւին ազնիւ հանդերձները առաւ, որոնք տանը մէջ իր քով
էին ու իր պզտիկ որդիին Յակոբին հագցուց:
16 Եւ այծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքերուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ դրաւ.
17 Եւ իր ըրած խորտիկները ու հացը իր որդիին Յակոբին ձեռքը տուաւ:
18 Յակոբ իր հօրը գնաց ու ըսաւ. «Ո՛վ հայր իմ»: Անիկա ըսաւ. «Ահա հոս եմ. ո՞վ ես դուն,
որդեակ իմ»:
19 Ու Յակոբ իր հօրը ըսաւ. «Ես քու անդրանիկ որդիդ Եսաւն եմ, ինծի ըսածիդ պէս ըրի:
Շնորհք ըրէ՛, ելի՛ր, նստէ՛ եւ իմ որսէս կեր, որպէս զի քու հոգիդ զիս օրհնէ»:
20 Իսահակ ըսաւ իր որդիին. «Ի՞նչպէս այդչափ շուտով գտար, որդեակ իմ»: Յակոբ
ըսաւ. «Քանզի Տէրը՝ քու Աստուածդ՝ իմ առջեւս բերաւ»:
21 Իսահակ ըսաւ Յակոբին. «Մօտ եկուր որպէս զի քեզ շօշափեմ, որդեա՛կ իմ, թէ
արդեօք դուն իմ որդիս Եսա՞ւն ես, թէ ոչ»:
22 Յակոբ իր հօրը Իսահակին մօտեցաւ, որ շօշափեց զանիկա ու ըսաւ. «Ձայնը Յակոբին
ձայնն է, բայց ձեռքերը Եսաւին ձեռքերն են»:
23 Այսպէս չճանչցաւ զանիկա, քանզի անոր ձեռքերը իր եղբօրը Եսաւի ձեռքերուն պէս
մազոտ էին եւ օրհնեց զանիկա
24 Ու ըսաւ. «Դո՞ւն ես իմ որդիս Եսաւը»:
25 Անիկա ըսաւ. «Ես եմ»: Հայրը ըսաւ. «Մօտ բեր ինծի ու իմ որդիիս որսէն ուտեմ, որպէս
զի իմ հոգիս քեզ օրհնէ»: Յակոբ մօտեցուց անոր, ան ալ կերաւ: Յակոբ գինի բերաւ հօրը,
որ խմեց:
26 Անոր հայրը՝ Իսահակ՝ ըսաւ անոր. «Հիմա մօտեցիր ու զիս համբուրէ, որդեակ իմ»:
27 Անիկա մօտեցաւ ու համբուրեց զանիկա եւ Իսահակ հանդերձին հոտը հոտուըտաց ու
օրհնեց զանիկա եւ ըսաւ. «Ահա իմ որդիիս հոտը Տէրոջը օրհնած արտին հոտին պէս է:
28 Ուստի Աստուած տայ քեզի երկնքի ցօղէն ու երկրի պարարտութենէն եւ ցորենի ու
գինիի առատութիւն.
29 Թող ժողովուրդներ քեզի ծառայեն եւ ազգեր քեզի խոնարհութիւն ընեն. քու
եղբայրներուդ տէրը եղիր եւ քու մօրդ որդիները քեզի խոնարհութիւն ընեն. քեզ անիծողը
անիծեալ ըլլայ ու քեզ օրհնողը՝ օրհնեալ»:
30 Երբ Իսահակ դադարեցաւ Յակոբը օրհնելէ ու հազիւ թէ Յակոբ իր հօրը Իսահակին
առջեւէն ելեր էր, անոր եղբայրը Եսաւ որսէն եկաւ:
31 Ան ալ խորտիկներ պատրաստեց ու իր հօրը բերաւ եւ իր հօրը ըսաւ. «Թող իմ հայրս
ելլէ ու իր որդիին որսէն ուտէ, որպէս զի քու հոգիդ զիս օրհնէ»:
32 Անոր հայրը Իսահակ ըսաւ անոր. «Դուն ո՞վ ես»: Եւ անիկա ըսաւ. «Ես քու որդիդ, քու
անդրանիկդ, Եսաւն եմ»:
33 Իսահակ խիստ շատ սարսափեցաւ ու ըսաւ. «Այն որսը բռնողն ու ինծի բերողը ո՞վ էր,
որ ես քու գալէդ առաջ ամենէն կերայ եւ օրհնեցի զանիկա: Ա՛լ անշուշտ անիկա օրհնեալ
պիտի ըլլայ»:
34 Երբ Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց, խիստ մեծ ու դառն աղաղակով լացաւ եւ իր հօրը
ըսաւ. «Զի՛ս, զի՛ս ալ օրհնէ, ո՜վ հայր իմ»:
35 Անիկա ըսաւ. «Քու եղբայրդ եկաւ նենգութեամբ ու քու օրհնութիւնդ առաւ»:
36 Եսաւ ըսաւ. «Անոր անունը Յակոբ կոչուելո՞ւն համար է, որ երկու անգամ զիս խաբեց.
իմ անդրանկութեան իրաւունքս առաւ եւ ահա հիմա օրհնութիւնս ալ առաւ»: Նաեւ ըսաւ.
«Ինծի համար օրհնութիւն մը չթողուցի՞ր»:

37 Եւ Իսահակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ Եսաւին. «Ահա զանիկա քեզի տէր ըրի եւ
անոր բոլոր եղբայրները իրեն ծառաներ ըլլալու տուի ու զանիկա ցորենով ու գինիով
հաստատեցի. ալ հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ, որդեակ իմ»:
38 Եւ Եսաւ իր հօրը ըսաւ. «Ո՜վ հայր իմ, քու օրհնութիւնդ միայն մէ՞կ է. զի՛ս, զի՛ս ալ
օրհնէ, ո՛վ հայր իմ»: Ու Եսաւ իր ձայնը վերցուց ու լացաւ:
39 Եւ իր հայրը Իսահակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր. «Ահա քու բնակութիւնդ
երկրի պարարտութենէն ու վերէն՝ երկնքի ցօղէն ըլլայ:
40 Քու սուրովդ ապրիս ու եղբօրդ ծառայութիւն ընես եւ եթէ անոր դէմ ապստամբիս՝ անոր
լուծը քու պարանոցէդ կոտրես»:
41 Եւ Եսաւ ատեց Յակոբը այն օրհնութեան համար, որով իր հայրը օրհնեց զանիկա ու
Եսաւ իր սրտին մէջ ըսաւ. «Իմ հօրս սուգին օրերը մօտ են, յետոյ իմ եղբայրս Յակոբը
պիտի մեռցնեմ»:
42 Ռեբեկային պատմուեցան իր մեծ որդիին Եսաւին խօսքերը, ուստի իր պզտիկ որդին
Յակոբը կանչել տուաւ ու ըսաւ անոր. «Ահա քու եղբայրդ Եսաւ քեզ մեռցնել խորհելով՝
քու վրայովդ ինքզինք կը մխիթարէ:
43 Հիմա, որդեա՛կ իմ, իմ խօսքս մտիկ ըրէ ու ելի՛ր դէպի Խառան իմ Լաբան եղբօրս քով
փախիր
44 Եւ անոր քով կեցիր ատեն մը, մինչեւ եղբօրդ բարկութիւնը անցնի
45 Ու քու անոր ըրածդ մոռնայ. ետքը քեզ անկէ բերել կու տամ. ինչո՞ւ ձեր երկուքէն ալ
մէկ օրուան մէջ զրկուիմ»:
46 Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին. «Քետի աղջիկներուն պատճառաւ հոգիէս զզուեր եմ. եթէ
Յակոբ այս երկրին աղջիկներէն, ասոնց պէս Քետի աղջիկներէն, կին առնէ, ալ այս
կեանքս ի՞նչ պէտք է ինծի»:

ԳԼՈՒԽ 28

Իսահակ կանչեց Յակոբը, օրհնեց զանիկա եւ անոր պատուիրեց ու ըսաւ. «Քանանի
աղջիկներէն կին մի՛ առներ:
2 Ելի՛ր, դէպի Միջագետք քու մօրդ հօրը Բաթուէլին տունը գնա եւ անկէ քու մօրդ եղբօրը
Լաբանին աղջիկներէն քեզի կին առ
3 Ու Ամենակարող Աստուածը քեզ օրհնէ ու քեզ աճեցնէ եւ քեզ շատցնէ ու շատ
ժողովուրդներու հայր ըլլաս:
4 Եւ քեզի Աբրահամին օրհնութիւնը տայ, քեզի ու քեզի հետ քու սերունդիդ, որպէս զի
ժառանգես քու պանդխտացած երկիրդ, որ Աստուած Աբրահամին տուաւ»:
5 Իսահակ ղրկեց Յակոբը եւ անիկա գնաց դէպի Միջագետք Ասորի Բաթուէլի որդիին
Լաբանին, որ Յակոբին ու Եսաւին մօրը Ռեբեկային եղբայրն էր:
6 Եսաւ տեսնելով, որ Իսահակ օրհնեց Յակոբը ու ղրկեց զանիկա դէպի Միջագետք,
անկէ իրեն կին առնելու համար եւ զանիկա օրհնած ատենը պատուիրեց անոր ըսելով.
«Քանանի աղջիկներէն կին մի՛ առներ»
7 Եւ Յակոբ հնազանդեցաւ իր հօրը ու մօրը ու Միջագետք գնաց:
8 Նաեւ Եսաւ տեսնելով, որ Քանանի աղջիկները իր հօրը Իսահակի հաճելի չեն,
9 Այն ատեն Եսաւ Իսմայէլին գնաց եւ իր առաջուան կիներէն զատ՝ Աբրահամին որդիին
Իսմայէլին աղջիկը Նաբէօթի քոյրը Մայէլէթը իրեն կին առաւ:
10 Յակոբ Բերսաբէէէն ելաւ դէպի Խառան գնաց:
11 Տեղ մը հասաւ ու գիշերը հոն մնաց, որովհետեւ արեւը մարը մտած էր եւ այն տեղի
քարերէն առաւ ու իր գլխուն տակ դրաւ եւ այն տեղը պառկեցաւ:

12 Երազ մը տեսաւ: Սանդուխ մը երկրի վրայ դրուած էր, որուն գլուխը երկինք կը հասնէր
եւ ահա Աստուծոյ հրեշտակները անկէ կ'ելլէին ու կ'իջնէին:
13 Եւ ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ ու ըսաւ. «Ես եմ Եհովան, քու հօրդ Աբրահամին
Աստուածը ու Իսահակին Աստուածը: Այդ երկիրը, որուն վրայ դուն կը պառկիս, քեզի ու
քու սերունդիդ պիտի տամ.
14 Եւ քու սերունդդ երկրի աւազին չափ շատ պիտի ըլլայ ու դէպի արեւմուտք եւ արեւելք
եւ դէպի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարածուի ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով ու քու
սերունդովդ պիտի օրհնուին:
15 Ահա ես քեզի հետ եմ ու ամէն ուր որ երթաս քեզ պիտի պահեմ ու քեզ այս երկիրը
պիտի դարձնեմ. քանզի մինչեւ որ իմ քեզի ըսածս չընեմ, քեզ պիտի չթողում»:
16 Յակոբ արթնցաւ իր քունէն ու ըսաւ. «Իրաւցընէ Տէրը այս տեղ է եղեր ու ես չգիտցայ»:
17 Եւ վախցաւ ու ըսաւ. «Ի՜նչ ահաւոր է այս տեղը. այս ուրիշ բան չէ՝ բայց միայն
Աստուծոյ տունը: Այս է երկնքի դուռը»:
18 Յակոբ առտուն կանուխ ելաւ ու իր գլխուն տակ դրած քարը առաւ եւ զանիկա իբր
արձան կանգնեցուց ու անոր գլուխը իւղ թափեց:
19 Եւ այն տեղին անունը Բեթէլ դրաւ. բայց առաջ այն քաղաքին անունը Լուզ էր:
20 Եւ Յակոբ ուխտ ըրաւ ու ըսաւ. «Եթէ Աստուած ինծի հետ ըլլայ ու այս երթալու ճամբուս
մէջ զիս պահէ ու ինծի ուտելու հաց ու հագնելու հանդերձ տայ
21 Եւ իմ հօրս տունը խաղաղութեամբ դառնամ՝ Տէրը ինծի Աստուած թող ըլլայ
22 Եւ այս քարը, որ ես իբր արձան կանգնեցուցի՝ Աստուծոյ տունը թող ըլլայ եւ այն
ամենէն որ ինծի պիտի տաս, քեզի տասանորդ տամ»:

ԳԼՈՒԽ 29

Եւ Յակոբ ճամբայ ելաւ՝ ՝ ու արեւելեան ժողովուրդներուն երկիրը հասաւ:
2 Եւ նայեցաւ ու ահա դաշտին մէջ հոր մը կար եւ որուն քով ոչխարներու երեք հօտ
պառկեր էր. քանզի այն հորէն կը խմցնէին հօտերը ու հորին բերանը մեծ քար մը կար:
3 Բոլոր հօտերը հոն կը հաւաքուէին ու հովիւները հորին բերնէն քարը մէկդի կը գլորէին
ու հօտերուն կը խմցնէին, ապա քարը նորէն իր տեղը՝ հորին բերանը կը դնէին:
4 Եւ Յակոբ ըսաւ անոնց. «Ո՛վ եղբայրներս, ուրկէ՞ էք դուք»: Անոնք ըսին. «Մենք
Խառանէն ենք»:
5 Ըսաւ անոնց. «Նաքովրի որդին Լաբանը կը ճանչնա՞ք»: Անոնք ըսին. «Կը ճանչնանք»:
6 Ըսաւ անոնց. «Ողջ առո՞ղջ է»: Անոնք ըսին. «Ողջ է եւ ահա անոր Ռաքէլ աղջիկը
ոչխարներուն հետ կու գայ»:
7 Անիկա ըսաւ. «Տակաւին իրիկուն ըլլալու շատ ատեն կայ եւ հօտերուն հաւաքուելու
ատենը չէ. ոչխարներուն խմցուցէք, գացէք արածեցէ՛ք»:
8 Անոնք ըսին. «Մենք չենք կրնար, մինչեւ բոլոր հօտերը մէկտեղ հաւաքուին ու երբ
հորին բերնի քարը մէկդի գլորեն, այն ատեն ոչխարներուն կը խմցնենք»:
9 Երբ տակաւին անոնց հետ կը խօսէր, Ռաքէլ իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ. վասն զի
անիկա էր անոնց հովիւը:
10 Երբ Յակոբ իր մօրեղբօրը Լաբանին Ռաքէլ աղջիկը ու իր մօրեղբօրը Լաբանին
ոչխարները տեսաւ, այն ատեն Յակոբ մօտեցաւ, քարը հորին բերնէն գլորեց ու իր
մօրեղբօրը Լաբանին ոչխարներուն խմցուց:
11 Եւ Յակոբ համբուրեց Ռաքէլը ու ձայնը վերցնելով լացաւ:
12 Յակոբ յայտնեց Ռաքէլին թէ ինք անոր հօրը ազգականը ու Ռեբեկային որդին է: Ռաքէլ
վազեց ու իր հօրը պատմեց:

13 Երբ Լաբան իր քրոջը որդիին Յակոբին վրայով լսեց, զանիկա դիմաւորելու վազեց եւ
գրկեց ու համբուրեց զանիկա ու իր տունը տարաւ: Յակոբ Լաբանին պատմեց բոլոր այս
բաները:

14 Լաբան ըսաւ անոր. «Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու մարմինս ես» եւ անոր հետ լման
ամիս մը կեցաւ:

15 Լաբան ըսաւ Յակոբին. «Դուն իմ եղբայրս ըլլալուդ համար ինծի ձրի՞ պիտի ծառայես:
Ըսէ՛ ինծի, ի՞նչ պիտի ըլլայ քու վարձքդ»:

16 Լաբան երկու աղջիկ ունէր, մեծին անունը Լիա ու պզտիկին անունը Ռաքէլ էր:

17 Լիային աչքերը տկար էին, բայց Ռաքէլ դէմքով ու տեսքով գեղեցիկ էր:

18 Յակոբ սիրեց Ռաքէլը ու ըսաւ. «Քու պզտիկ աղջկանդ Ռաքէլին համար եօթը տարի
քեզի կը ծառայեմ»:

19 Լաբան ըսաւ. «Անիկա քեզի տալը ուրիշ մարդու մը տալէն աղէկ է. բնակէ ինծի հետ»:

20 Եւ Յակոբ Ռաքէլին համար եօթը տարի ծառայեց ու զանիկա սիրելուն պատճառաւ
իրեն քանի մը օրուան չափ երեւցաւ:

21 Եւ Յակոբ ըսաւ Լաբանին. «Իմ կինս տուր. քանզի օրերս լեցուած են, որպէս զի անոր
մտնեմ»:

22 Եւ Լաբան այն տեղին բոլոր մարդիկը հաւաքեց ու խնճոյք ըրաւ:

23 Սակայն իրիկունը իր Լիա աղջիկը առաւ եւ անոր բերաւ: Անիկա անոր մտաւ:

24 Եւ Լաբան իր աղախինը Զեղփան իր աղջկան Լիային իբր աղախին տուաւ:

25 Առտուն՝ ահա անիկա Լիան էր: Յակոբ Լաբանին ըսաւ. «Ի՞նչ է այս քու ինծի ըրածդ. ես
քեզի Ռաքէլին համար չծառայեցի՞. ուստի ինչո՞ւ զիս խաբեցիր»:

26 Լաբան ըսաւ. «Մեր երկրին մէջ այսպիսի բան չըլլար, պզտիկը մեծէն առաջ տալ:

27 Լմնցուր ասոր հարսանիքին շաբաթը եւ ինծի եօթը տարի ալ ծառայելուդ համար՝ զայն
ալ քեզի տամ»:

28 Յակոբ այնպէս ըրաւ ու Լիային շաբաթը լմնցուց: Լաբան իր Ռաքէլ աղջիկը անոր կին
ըլլալու տուաւ:

29 Լաբան իր Բաղղա աղախինը իր աղջկան Ռաքէլին իբր աղախին տուաւ:

30 Յակոբ Ռաքէլին ալ մտաւ, բայց Ռաքէլը Լիայէն աւելի սիրեց: Յակոբ եօթը տարի ալ
ծառայեց Լաբանին:

31 Տէրը, երբ Լիային ատելի ըլլալը տեսաւ, անոր արգանդը բացաւ. բայց Ռաքէլ ամուլ էր:

32 Լիա յղացաւ ու որդի մը ծնաւ եւ անոր անունը Ռուբէն դրաւ. քանզի ըսաւ. «Տէրը իմ
տառապանքիս նայելուն համար, ասկէ ետեւ այրս զիս պիտի սիրէ»:

33 Նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ ու ըսաւ. «Որովհետեւ Տէրը իմ ատելի ըլլալս լսեց, անոր
համար ինծի այս որդին ալ տուաւ»: Անոր անունը Շմաւոն դրաւ:

34 Եւ դարձեալ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ ու ըսաւ. «Հիմա այս անգամ այրս ինծի հետ
պիտի միաւորի, քանզի երեք որդի ծնայ իրեն»: Անոր համար անոր անունը Ղեւի դրաւ:

35 Եւ անգամ մըն ալ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ եւ ըսաւ. «Այս անգամ պիտի գոհանամ
Տէրոջմէն»: Անոր համար անոր անունը Յուդա դրաւ ու դադարեցաւ ծնանելէ:

ԳԼՈՒԽ 30

Երբ Ռաքէլ տեսաւ, որ ինք Յակոբին զաւակներ չծնաւ, իր քրոջ նախանձեցաւ ու
Յակոբին ըսաւ. «Ինծի զաւակներ տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ»:

2 Յակոբին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Ռաքէլին դէմ ու ըսաւ. «Միթէ ես Աստուծոյ տե՞ղն
եմ, որ արգանդի պտուղը քեզմէ արգիլեց»:

3 Ռաքէլ ըսաւ. «Ահա իմ աղախինս Բաղղա, անոր մտիր ու անիկա իմ ծունկերուս վրայ
ծնանի եւ ես ալ անկէ որդիներ ստանամ»:
4 Իր Բաղղա աղախինը անոր կին ըլլալու տուաւ: Յակոբ անոր մտաւ:
5 Բաղղա յղացաւ ու Յակոբին որդի մը ծնաւ:
6 Ռաքէլ ըսաւ. «Աստուած ինծի դատաստան ըրաւ ու իմ ձայնս ալ լսեց եւ ինծի որդի մը
տուաւ»: Անոր համար անոր անունը Դան դրաւ:
7 Ռաքէլի աղախինը Բաղղա դարձեալ յղացաւ ու Յակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ:
8 Եւ Ռաքէլ ըսաւ. «Իմ քրոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւնով մարտնչեցայ եւ յաղթեցի»: Ու
անոր անունը Նեփթաղիմ դրաւ:
9 Երբ Լիա տեսաւ, որ ինք ծնանելէ դադարեցաւ, իր աղախինը Զեփղան առաւ ու
Յակոբին կին ըլլալու տուաւ զանիկա:
10 Լիային աղախինը Զեփղա Յակոբին որդի մը ծնաւ:
11 Լիա ըսաւ. «Բաղդս յաջողեցաւ»: Ու անոր անունը Գադ դրաւ:
12 Լիային աղախինը Զեփղա երկրորդ որդի մը ծնաւ Յակոբին:
13 Լիա ըսաւ. «Երանելի եմ ես. քանզի աղջիկները ինծի երանի՜ պիտի ըսեն»: Ու անոր
անունը Ասեր դրաւ:
14 Ռուբէն գնաց ցորենի հունձքի օրերը ու արտին մէջ մանրագորներ գտաւ ու իր մօրը
Լիային բերաւ: Ռաքէլ ըսաւ Լիային. «Կ'աղաչեմ, տո՛ւր ինծի որդիիդ մանրագորներէն»:
15 Անիկա ըսաւ անոր. «Իմ այրս առնելդ քի՞չ եկաւ, որ իմ որդիիս մանրագորներն ալ
պիտի առնես»: Ռաքէլ ըսաւ. «Ուստի քու որդիիդ մանրագորներուն համար այս գիշեր
քեզի հետ թող պառկի»:
16 Իրիկունը երբ Յակոբ դաշտէն կու գար, Լիա զանիկա դիմաւորելու ելաւ ու ըսաւ. «Ինծի
պիտի մտնես, քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ իմ որդիիս մանրագորներովը»: Այն
գիշեր անոր հետ պառկեցաւ:
17 Եւ Աստուած լսեց Լիային ձայնը ու յղացաւ ու Յակոբին հինգերորդ որդի մը ծնաւ:
18 Եւ Լիա ըսաւ. «Աստուած ինծի վարձք տուաւ, որովհետեւ աղախինս իմ էրկանս տուի»:
Անոր անունը Իսաքար դրաւ:
19 Լիա նորէն յղացաւ ու Յակոբին վեցերորդ որդի մը ծնաւ:
20 Եւ Լիա ըսաւ. «Աստուած ինծի բարի պարգեւ մը պարգեւեց. այս անգամ այրս ինծի
հետ պիտի բնակի, որովհետեւ իրեն վեց որդի ծնայ»: Անոր անունը Զաբուղոն դրաւ:
21 Անկէ յետոյ աղջիկ մը ծնաւ ու անոր անունը Դինա դրաւ:
22 Եւ Աստուած յիշեց Ռաքէլը ու Աստուած լսեց անոր աղօթքը եւ անոր արգանդը բացաւ
23 Ու յղացաւ ու որդի մը ծնաւ եւ ըսաւ. «Աստուած իմ նախատինքս վերցուց»
24 Եւ անոր անունը Յովսէփ դրաւ ու ըսաւ. «Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցնէ»:
25 Երբ Ռաքէլ Յովսէփը ծնաւ, Յակոբ ըսաւ Լաբանին. «Թող տուր որ իմ տեղս ու իմ
երկիրս երթամ.
26 Իմ կիներս ու տղաքներս, որոնց համար քեզի ծառայեցի, տո՛ւր ինծի որ երթամ.
քանզի քեզի ըրած ծառայութիւնս դուն գիտես»:
27 Լաբան ըսաւ անոր. «Եթէ քու առջեւդ շնորհք գտայ, կ'աղաչեմ քեզի, կեցի՛ր. քանզի
փորձով գիտցայ` ` որ Տէրը քեզի համար զիս օրհնեց»
28 Եւ ըսաւ. «Քու վարձքդ ինծի իմացուր ու պիտի վճարեմ»:
29 Յակոբ ըսաւ անոր. «Դուն գիտես թէ ես ի՛նչպէս ծառայեցի քեզի, քու անասուններդ
ի՛նչպէս էին իմ քովս.
30 Վասն զի իմ գալէս առաջ քիչ էր քու ունեցածդ եւ խիստ շատցաւ ու Տէրը քեզ օրհնեց
իմ գալովս եւ հիմա ես ալ իմ տանս համար ե՞րբ պիտի աշխատիմ»:

31 Անիկա ըսաւ. «Քեզի ի՞նչ տամ»: Յակոբ ըսաւ. «Ինծի բան մը մի՛ տար. եթէ այս բանը
ինծի ընես, նորէն քու հօտերդ կ’արածեմ ու կը պահեմ:
32 Այսօր քու բոլոր հօտերուդ մէջէն անցնիմ, անկէ ամէն պիսակ ու խայտախարիւ
ոչխարը եւ ամէն սեւ ոչխարը ու խայտախարիւ եւ պիսակ այծերը զատեմ ու իմ վարձքս
անոնք ըլլան:
33 Եւ ասկէ ետեւ՝ իմ արդարութիւնս քու առջեւդ պիտի յայտնուի, երբ իմ վարձքիս հոգ
տանիս: Իմ քովս գտնուած ամէն պիսակ ու խայտախարիւ չեղած այծ ու սեւ չեղած
ոչխար գողցուած սեպուի»:
34 Եւ Լաբան ըսաւ. «Թող քու ըսածիդ պէս ըլլայ»:
35 Այն օրը զատեց բոլորախայտ ու խայտախարիւ նոխազները եւ բոլոր պիսակ ու
խայտախարիւ էգ այծերը եւ ամէն ճերմակ ունեցողը ու բոլոր սեւ ոչխարները եւ իր
որդիներուն ձեռքը տուաւ:
36 Եւ իր ու Յակոբին մէջտեղ երեք օրուան ճամբայի միջոց մը դրաւ: Յակոբ Լաբանին
մնացած հօտերը կ’արածէր:
37 Յակոբ իրեն դալար կաղամախի եւ նուշի ու սօսիի գաւազաններ առաւ եւ անոնց
կեղեւները տեղ տեղ հանեց, այնպէս որ գաւազաններուն մէջ եղած ճերմակը կ’երեւնար:
38 Եւ իր կեղուած գաւազանները ջուր խմցնելու աւազաններուն մէջ դրաւ, որպէս զի երբ
հօտերը ջուր խմելու գան, այն գաւազանները ոչխարներուն առջեւ ըլլան եւ անոնք՝
խմելու եկած ատենին տաքնան:
39 Ու ոչխարները գաւազաններուն առջեւ տաքնալով՝ բոլորախայտ, պիսակ եւ
խայտախարիւ գառներ կը ծնանէին:
40 Եւ Յակոբ կը զատէր գառները ու հօտերուն երեսը Լաբանի հօտերուն մէջ եղած
բոլորախայտ ու ամէն սեւ ոչխարներուն կը դարձնէր եւ իր հօտերը զատ դրաւ ու զանոնք
Լաբանի հօտերուն քով չդրաւ:
41 Երբ զօրաւոր ոչխարները կը տաքնային, Յակոբ այն գաւազանները ոչխարներուն
աչքին առջեւ՝ աւազաններուն մէջ կը դնէր, որպէս զի գաւազաններուն առջեւ տաքնան:
42 Բայց տկար ոչխարներուն չէր դներ. այսպէս տկարները Լաբանին ու զօրաւորները՝
Յակոբին կ’ըլլային:
43 Եւ Յակոբ խիստ հարստացաւ եւ շատ հօտեր եւ աղախիններ ու ծառաներ եւ ուղտեր
ու էշեր ունեցաւ:

ԳԼՈՒԽ 31

Յակոբ լսեց Լաբանի որդիներուն խօսածները, որոնք կ’ըսէին. «Յակոբ մեր հօրը բոլոր
ունեցածը առաւ ու բոլոր այս հարստութիւնը մեր հօրը ստացուածքէն ստացաւ»:
2 Յակոբ Լաբանին երեսը տեսաւ եւ ահա իրեն երէկուան ու միւս օրուան պէս չէր:
3 Տէրը ըսաւ Յակոբին. «Քու հայրերուդ երկիրը ու քու ազգականներուդ դարձիր ու ես
քեզի հետ պիտի ըլլամ»:
4 Յակոբ մէկը ղրկեց ու Ռաքէլը եւ Լիան դաշտը իր հօտերուն քով կանչել տուաւ
5 Ու ըսաւ անոնց. «Ես ձեր հօրը երեսը կը տեսնեմ, որ ինծի երէկուան ու միւս օրուան պէս
չէ. բայց իմ հօրս Աստուածը ինծի հետ եղաւ:
6 Եւ դուք գիտէք, որ ես իմ բոլոր զօրութիւնովս ձեր հօրը ծառայեցի.
7 Իսկ ձեր հայրը զիս խաբեց ու իմ վարձքս տասը անգամ փոխեց. բայց Աստուած
չթողուց զանիկա, որ ինծի վնաս մը հասցնէ:
8 Վասն զի եթէ անիկա այսպէս ըսէր՝ ‘Քու վարձքդ պիսակները ըլլան’, այն ատեն բոլոր
ոչխարները պիսակ պիտի ծնանէին եւ եթէ այսպէս ըսէր՝ ‘Քու վարձքդ բոլորախայտները

ըլլան’, այն ատեն բոլոր ոչխարները բոլորախայտ պիտի ծնանէին:
9 Այսպէս Աստուած ձեր հօրը հօտերը առաւ ու ինծի տուաւ:
10 Եւ եղաւ որ հօտերուն ջերմացած ատենը, աչքերս վերցուցի ու երազի մէջ տեսայ եւ
ահա հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազները ու խոյերը ամէնքն ալ խայտախարիւ,
պիսակ եւ գորշախայտ էին:
11 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը ըսաւ ինծի երազի մէջ. ‘Ո՛վ Յակոբ’ ու ես ըսի` ‘Ահա հոս եմ’:
12 Եւ ըսաւ. ‘Հիմա աչքերդ վեր վերցուր ու հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազներուն
նայէ. քանզի Լաբանին բոլոր քեզի ըրածները տեսայ:
13 Ես եմ Բեթէլի Աստուածը, ուր արձան օծեցիր եւ հոն ինծի ուխտ ըրիր: Հիմա ելի՛ր գնա
այս երկրէն ու քու ծննդեանդ երկիրը դարձիր’»:
14 Ռաքէլ ու Լիա պատասխան տուին ու ըսին. «Տակաւին մեր հօրը տունը մեզի համար
բաժին ու ժառանգութիւն կա՞յ:
15 Մենք օտարականներ չսեպուեցա՞նք անոր, քանզի մեզ ծախեց ու մեր ստակն ալ
բոլորովին կերաւ:
16 Վասն զի բոլոր հարստութիւնը որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց, մերն է ու մեր
զաւակներունն է եւ հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ըսաւ, ըրէ՛»:
17 Ուստի Յակոբ ելաւ ու իր որդիները ու կիները ուղտերու վրայ հեծցուց
18 Եւ իր բոլոր անասունները ու իր բոլոր ստացուածքը որ ինք ստացաւ, իր ստացած
անասունները, որոնք Միջագետքի մէջ ստացաւ, ճամբայ հանեց Քանանի երկիրը` դէպի
իր Իսահակ հայրը երթալու:
19 Լաբան իր խաշինքը ասրակտուր ընելու գացեր էր ու Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը գողցաւ:
20 Յակոբ Ասորի Լաբանէն գաղտուկ փախաւ` `, քանզի իր փախչիլը չգիտցուց անոր:
21 Այսպէս անիկա իր բոլոր ունեցածովը փախաւ ու ելաւ ու Գետէն անցաւ եւ իր երեսը
դէպի Գաղաադ լեռը շտկեց:
22 Երրորդ օրը Յակոբին փախչիլը Լաբանին պատմուեցաւ:
23 Անիկա իր եղբայրները հետը առնելով, անոր ետեւէն եօթը օրուայ ճամբայ գնաց ու
անոր հասաւ Գաղաադ լեռը:
24 Աստուած գիշերը երազի մէջ Ասորի Լաբանին եկաւ ու ըսաւ. «Զգո՛յշ կեցիր որ
Յակոբին աղէկ կամ գէշ չխօսիս»:
25 Երբ Լաբան հասաւ Յակոբին, ան իր վրանը լեռը կանգնեցուցեր էր: Լաբան իր
եղբայրներուն հետ Գաղաադ լեռը ելաւ:
26 Լաբան ըսաւ Յակոբին. «Ի՞նչ է այս քու ըրածդ, որ ինծմէ գաղտուկ փախար եւ իմ
աղջիկներս սուրով առնուած գերիներու պէս վարեցիր:
27 Ինչո՞ւ փախչիլդ գաղտուկ պահեցիր եւ ինծմէ փախար ու ինծի չիմացուցիր, որ ես քեզ
ուրախութեամբ ու երգերով, թմբուկներով ու քնարներով ղրկէի:
28 Եւ չթողուցիր, որ իմ որդիներս ու աղջիկներս համբուրէի. հիմա այս բանը
անմտութեամբ ըրիր:
29 Ձեզի չարիք ընելու զօրութիւնը ունիմ, բայց ձեր հօրը Աստուածը երէկ գիշեր ինծի
խօսեցաւ ու ըսաւ. ‘Զգո՛յշ կեցիր, որ Յակոբին աղէկ կամ գէշ չխօսիս’:
30 Եւ հիմա` թէպէտեւ քու հօրդ տունը կարօտցած ըլլալուդ համար գացիր, բայց ինչո՞ւ իմ
աստուածներս գողցար»:
31 Եւ Յակոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լաբանին. «Գաղտուկ երթալուս պատճառը
այն էր, որ վախցայ, քանզի ըսի. ‘Չըլլայ որ քու աղջիկներդ բռնութեամբ ինծմէ առնես’.
32 Բայց քու աստուածներդ որու քով որ գտնես, թող անիկա չապրի: Մեր եղբայրներուն
առջեւ քննէ ու նայէ՛, եթէ իմ քովս քու մէկ բանդ գտնես` ա՛ռ». քանզի Յակոբ չէր գիտեր թէ
Ռաքէլ գողցեր էր զանոնք:

33 Լաբան Յակոբին վրանը ու Լիային վրանը եւ երկու աղախիններուն վրանը մտաւ, բայց
չգտաւ. ետքը Լիային վրանէն ելաւ ու Ռաքէլին վրանը մտաւ:
34 Ռաքէլ առաւ կուռքերը ու զանոնք ուղտի պատատին մէջ դրաւ ու վրան նստաւ. Լաբան
բոլոր վրանը փնտռեց, բայց չգտաւ:
35 Եւ անիկա իր հօրը ըսաւ. «Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերեւնայ, որ քու առջեւդ չեմ
կրնար ոտքի ելլել. քանզի կանանց սովորութեանը մէջ եմ»: Այսպէս փնտռեց, բայց
կուռքերը չգտաւ:
36 Յակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կը վիճէր: Յակոբ պատասխան տուաւ ու
Լաբանին ըսաւ. «Ի՞նչ է իմ յանցանքս, ի՞նչ է իմ մեղքս, որ տաքութիւնով ետեւէս ինկար:
37 Քանի որ իմ բոլոր կարասիներս խառնեցիր, քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ
գտար, իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւ դիր, որպէս զի երկուքիս մէջտեղ
դատաստան կտրեն:
38 Ասկէ քսան տարի է, որ քեզի հետ եմ. ոչխարներդ ու այծերդ չվիժեցան եւ քու հօտիդ
խոյերը չկերայ:
39 Գազաններէն գիշատուածը չբերի քեզի, վնասը ես կը քաշէի. ցորեկը գողցուածը ու
գիշերը գողցուածը իմ ձեռքէս կը պահանջէիր:
40 Այսպէս էի. ցորեկը տաքը ու գիշերը ցուրտը կը մաշէր զիս եւ աչքերէս քունս կը
փախչէր:
41 Այսպէս եղայ քսան տարի քու տանդ մէջ. քու երկու աղջիկներուդ համար տասնըչորս
տարի ծառայեցի քեզի եւ հօտերուդ համար վեց տարի ծառայեցի եւ իմ վարձքս տասը
անգամ փոխեցիր:
42 Եթէ իմ հօրս Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը եւ Իսահակին Երկիւղը ինծի հետ
չըլլային, իրաւցընէ զիս հիմա դատարկ կը ղրկէիր: Աստուած իմ տառապանքս ու իմ
ձեռքիս աշխատութիւնը տեսաւ ու երէկ գիշեր քեզ յանդիմանեց»:
43 Լաբան պատասխան տուաւ ու ըսաւ Յակոբին. «Այս աղջիկները իմ աղջիկներս են եւ
այս որդիները իմ որդիներս են եւ այս հօտերը իմ հօտերս են եւ ինչ որ կը տեսնես, իմս
են: Ի՞նչ ընեմ այսօր այս իմ աղջիկներուս կամ իրենց ծնած զաւակներուն:
44 Ուստի հիմա եկուր, ես ու դուն ուխտ ընենք, որ իմ ու քու մէջտեղ վկայութեան համար
ըլլայ»:
45 Յակոբ քար մը առաւ ու իբր արձան կանգնեցուց:
46 Յակոբ իր ազգականներուն ըսաւ. «Քարեր հաւաքեցէ՛ք»: Անոնք քարեր առին ու
դիզեցին եւ հոն դէզին վրայ հաց կերան:
47 Լաբան անոր անունը Եկար Սահատութա դրաւ, բայց Յակոբ անոր անունը Գաղաադ
դրաւ:
48 Լաբան ըսաւ. «Այս դէզը իմ ու քու մէջտեղ վկայ մըն է այսօր». անոր համար անոր
անունը Գաղաադ ըսուեցաւ:
49 Եւ Մասփա ալ ըսուեցաւ. քանզի ըսաւ. «Մեր՝ իրարմէ զատուած ատենը՝ իմ ու քու
մէջտեղ Տէրը դիտէ:
50 Եթէ իմ աղջիկներս վշտացնես եւ կամ եթէ իմ աղջիկներուս վրայ ուրիշ կիներ առնես,
մեզի հետ մէկը չկայ. ահա իմ ու քու մէջտեղ վկայ Աստուած է»:
51 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին. «Ահա այս դէզը եւ ահա մեր մէջտեղ իմ կանգնեցուցած
արձանս:
52 Այս դէզը վկայ ու այս արձանը վկայ ըլլան, որ այս դէզէն չանցնիմ քեզի գալու եւ դուն
այս դէզէն ու այս արձանէն չանցնիս ինծի գալու, չարիք ընելու համար:
53 Աբրահամին Աստուածը եւ Նաքովրին Աստուածը, անոնց հայրերուն Աստուածը մեր
մէջ դատաւոր ըլլայ». Յակոբ իր հօրը Իսահակին Երկիւղովը երդում ըրաւ:

54 Յակոբ զոհեր մատուցանեց լերանը վրայ ու իր ազգականները հաց ուտելու հրաւիրեց եւ հաց կերան ու գիշերը լեռը մնացին:

55 Եւ Լաբան առտուն կանուխ ելաւ ու իր որդիները ու իր աղջիկները համբուրեց ու օրհնեց զանոնք: Ապա Լաբան գնաց ու իր տեղը դարձաւ:

ԳԼՈՒԽ 32

Յակոբ իր ճամբան գնաց ու Աստուծոյ հրեշտակները անոր պատահեցան:

2 Յակոբ երբ տեսաւ զանոնք, ըսաւ. «Այս Աստուծոյ բանակն է» եւ այն տեղին անունը Մանայիմ դրաւ:

3 Յակոբ իր առջեւէն պատգամաւորներ ղրկեց իր եղբօրը Եսաւին` դէպի Սէիր երկիրը, Եդովմի գաւառը.

4 Եւ պատուիրեց անոնց` ըսելով. «Իմ տիրոջս Եսաւին այսպէս ըսէք. ‘Քու ծառադ Յակոբ այսպէս կ’ըսէ. Լաբանին քով պանդխտութիւն ըրի ու մինչեւ հիմա ուշացայ.

5 Ես ունիմ արջառներ ու էշեր, հօտեր ու ծառաներ եւ աղախիններ եւ ղրկեցի իմ տիրոջս իմացնելու, որպէս զի քու առջեւդ շնորհք գտնեմ’»:

6 Եւ պատգամաւորները դարձան Յակոբին ու ըսին. «Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք ու անիկա ալ չորս հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ»:

7 Յակոբ խիստ վախցաւ ու խռովեցաւ: Իրեն հետ եղած ժողովուրդը ու հօտերը եւ արջառները եւ ուղտերը երկու խումբի բաժնեց

8 Ու ըսաւ. «Եթէ Եսաւ մէկ խումբին հասնի ու զայն զարնելու ըլլայ, միւս խումբը կ’ազատի»:

9 Եւ Յակոբ ըսաւ. «Ո՜վ իմ հօրս Աբրահամին Աստուածը ու իմ հօրս Իսահակին Աստուածը, ո՜վ Տէր, որ ըսիր ինծի` ‘Քու երկիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր ու քեզի բարիք ընեմ’.

10 Արժանի չեմ այն ամէն ողորմութիւններուն եւ ամէն հաւատարմութեանը, որ դուն քու ծառայիդ ցուցուցիր, քանզի իմ գաւազանովս անցայ այս Յորդանանէն եւ հիմա երկու խումբի տէր եղայ:

11 Կ’աղաչեմ քեզի, ազատէ՜ զիս իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն. որովհետեւ ես անկէ կը վախնամ, որ չըլլայ թէ գայ ու զարնէ զիս ու մայրը տղաքներովը:

12 Դուն ըսիր թէ` ‘Անշուշտ քեզի բարիք պիտի ընեմ ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ, որ շատութենէն չհամրուիր’»:

13 Այն գիշերը հոն կեցաւ ու իր ձեռքը գտնուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաստեց:

14 Երկու հարիւր այծ եւ քսան նոխազ, երկու հարիւր էգ ոչխար եւ քսան խոյ,

15 Երեսուն ծիծ տուող ուղտ իրենց ձագերովը, քառասուն կով ու տասը ցուլ, քսան էգ էշ եւ տասը աւանակ:

16 Ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց ու ըսաւ իր ծառաներուն. «Առջեւս անցէք ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թողուցէք»:

17 Առջեւէն գացողին պատուիրեց` ըսելով. «Երբ իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի ու հարցնէ, ըսելով` ‘Դուն որո՞ւնն ես եւ ո՞ւր կ’երթաս եւ այս առջեւդ եղածները որո՞ւնն են’.

18 Այն ատեն ըսէ թէ քու ծառայիդ Յակոբինն է, իմ տիրոջս Եսաւին ղրկած ընծան է եւ ահա ինք ալ ետեւնիս է»:

19 Եւ այսպէս երկրորդին ու երրորդին եւ հօտերուն ետեւէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց` ըսելով. «Այս խօսքին պէս ըսէք Եսաւին երբ որ զինք գտնէք,

20 Ահա քու ծառադ Յակոբ ալ ետեւնիս է»: Քանզի ըսաւ. «Առջեւէս գացող ընծաներով

անոր երեսը կը կակուղցնեմ եւ անկէ ետքը անոր երեսը կը տեսնեմ. թերեւս զիս ընդունի»:
21 Այսպէս ընծաները անոր առջեւէն գացին, իսկ ինք այն գիշերը հոն մնաց բանակին մէջ:
22 Նոյն գիշերը ելաւ ու իր երկու կիները եւ իր երկու աղախինները ու իր տասնըմէկ
որդիները առաւ եւ Յաբոկի անցքէն անցաւ:
23 Առաւ զանոնք ու վտակէն անցուց եւ իր բոլոր ունեցածը անցուց:
24 Յակոբ միինակ մնաց ու մարդ մը կը զօտեմարտէր անոր հետ մինչեւ արշալոյս
25 Եւ երբ մարդը տեսաւ թէ անոր չյաղթեց, անոր զիստին ամոլաջիլին դպաւ եւ անոր հետ
զօտեմարտած ատենը Յակոբին զստին ամոլաջիլը խախտեցաւ:
26 Եւ մարդը ըսաւ. «Թո՛ղ տուր զիս, քանզի արշալոյսը երեւցաւ»: Յակոբ ըսաւ. «Չեմ
թողուր քեզ, մինչեւ որ զիս չօրհնես»:
27 Անիկա ըսաւ իրեն. «Ի՞նչ է անունդ»: Ան ալ ըսաւ. «Յակոբ է»:
28 Անիկա ըսաւ. «Ալ անգամ մըն ալ քու անունդ Յակոբ չըսուի, հապա Իսրայէլ. վասն զի
Աստուծոյ հետ ու մարդոց հետ մարտնչեցար եւ յաղթեցիր»:
29 Եւ Յակոբ հարցուց ու ըսաւ. «Շնորհք ըրէ, անունդ ըսէ ինծի»: Անիկա ըսաւ. «Ինչո՞ւ իմ
անունս կը հարցնես» եւ հոն օրհնեց զանիկա:
30 Յակոբ այն տեղին անունը Փանուէլ դրաւ. քանզի ըսաւ. «Աստուած դէմ առ դէմ տեսայ
ու իմ անձս ողջ մնաց»:
31 Եւ Փանուէլէն անցածին պէս արեւը անոր վրայ ծագեցաւ ու իր զստին վրայ կը կաղար:
32 Անոր համար Իսրայէլի որդիները զստին վրայի թմրած ջիղը` ` չեն ուտեր մինչեւ
այսօր, որովհետեւ Յակոբին զստին թմրած ջիղին` ` դպաւ:

ԳԼՈՒԽ 33

Յակոբ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ եւ ահա Եսաւ կու գար ու անոր հետ չորս հարիւր
մարդ, ուստի իր զաւակները Լիային, Ռաքէլին ու երկու աղախիններուն բաժնեց:
2 Աղախինները իրենց զաւակներովը առջեւը դրաւ եւ Լիան իր զաւակներովը ետեւը եւ
Ռաքէլը ու Յովսէփը ամենէն ետեւը:
3 Իսկ ինք անոնց առջեւ անցաւ ու մինչեւ իր եղբօրը մօտենալը, գետնին հաւասար եօթը
անգամ խոնարհութիւն ըրաւ:
4 Եսաւ զանիկա դիմաւորելու վազեց ու գրկեց զանիկա եւ անոր պարանոցին վրայ
ինկաւ ու համբուրեց զանիկա եւ լացին:
5 Եսաւ իր աչքերը վերցուց ու տեսաւ կիները ու զաւակները եւ ըսաւ. «Ասոնք քու ի՞նչդ
են»: Անիկա ըսաւ. «Աստուծոյ քու ծառայիդ պարգեւած զաւակներն են»:
6 Այն ատեն աղախինները ու անոնց զաւակները մօտեցան ու խոնարհութիւն ըրին
7 Եւ Լիա ալ ու իր զաւակները մօտեցան ու խոնարհութիւն ըրին եւ ետքը Յովսէփ ու Ռաքէլ
մօտեցան ու խոնարհութիւն ըրին:
8 Ու Եսաւ ըսաւ. «Այս քու միւս խումբդ ի՞նչ պիտի ըլլայ, որուն ես հանդիպեցայ». Յակոբ
ըսաւ. «Իմ տիրոջս առջեւ շնորհք գտնելու համար է»:
9 Եսաւ ըսաւ. «Ես շատ ունիմ, եղբայր իմ, քուկդ քեզի ըլլայ»:
10 Եւ Յակոբ ըսաւ. «Ո՛չ, կ’աղաչեմ քեզի, եթէ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ, իմ ձեռքէս
ընծաս ընդունէ. քանզի քու երեսդ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս տեսայ եւ ինծի
հաճեցար:
11 Շնորհք ըրէ՛, քեզի բերուած ընծաս ա՛ռ. քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինծի եւ քանզի
ես ամէն բան ունիմ»:
12 Ստիպեց, մինչեւ որ ան ալ ընդունեց: Անիկա ըսաւ. «Ելլենք երթանք ու ես քու առջեւէդ

կ՚երթամ»:

13 Յակոբ ըսաւ անոր. «Իմ տէրս գիտէ որ զաւակները մատղաշ են ու ինծի հետ եղած հօտերն ու արջառները ծագերով են, եթէ մէկ օր բռնութեամբ վարեն զանոնք, բոլոր հօտերը պիտի մեռնին:

14 Ուստի թող իմ տէրս իր ծառային առջեւ անցնի ու ես կամաց կամաց առջեւս եղած անասուններուն ոտքովը ու տղաքներուն ոտքովը քալեմ, մինչեւ իմ տիրոջս Սէիր հասնիմ»:

15 Եսաւ ըսաւ. «Արդ ինծի հետ եղող ժողովուրդէն մաս մը քու քովդ ձգեմ»: Անիկա ըսաւ. «Ի՞նչ պէտք է. թող իմ տիրոջս առջեւ շնորհք գտնեմ»:

16 Այսպէս Եսաւ այն օրը իր ճամբան դարձաւ դէպի Սէիր:

17 Եւ Յակոբ Սոկքովթ չուեց ու իրեն տուն մը շինեց եւ իր հօտերուն փարախներ շինեց. անոր համար այն տեղին անունը Սոկքովթ կոչուեցաւ:

18 Յակոբ Միջագետքէն դարձած ատենը Սիւքեմացիներուն Սաղէմ քաղաքը հասաւ, որ Քանանի երկրին մէջ է եւ քաղաքին առջեւ բանակեցաւ:

19 Եւ իր վրանը կանգնած արտին մէկ մասը Սիւքէմին հօրը Եմովրի որդիներէն ծախու առաւ հարիւր կտոր ստակի՝ ՝:

20 Եւ հոն սեղան մը շինեց ու անունը Էլէլօհէ-Իսրայէլ՝ ՝ դրաւ:

ԳԼՈՒԽ 34

Լիայի՝ Յակոբին ծնած՝ աղջիկը Դինա այն երկրին աղջիկները տեսնելու ելաւ:

2 Ու այն երկրին իշխանը Խեւացի Եմովրի որդին Սիւքէմ տեսաւ զանիկա եւ առաւ ու պառկեցաւ անոր հետ ու պղծեց զանիկա:

3 Անոր հոգին Յակոբին Դինա աղջկանը յարեցաւ ու սիրեց աղջիկը եւ աղջկան քաղցրութեամբ խօսեցաւ:

4 Սիւքէմ իր հօրը Եմովրին ըսաւ. «Այս աղջիկը ինծի կին առ»:

5 Յակոբ լսեց, որ անիկա իր Դինա աղջիկը պղծեց. բայց իր որդիները իր հօտերուն հետ դաշտն էին ու մինչեւ անոնց գալը Յակոբ լուռ կեցաւ:

6 Սիւքէմին հայրը՝ Եմովր՝ գնաց Յակոբին, որպէս զի անոր հետ խօսի:

7 Յակոբին որդիները լսածնուն պէս՝ դաշտէն եկան. զայրացան ու խիստ բարկացան. քանզի ան Յակոբին աղջկանը հետ պառկելով՝ Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ըրաւ, որ այսպէս ըլլալու չէր:

8 Եմովր խօսեցաւ անոնց հետ՝ ըսելով. «Իմ Սիւքէմ որդիիս հոգին ձեր աղջկան սիրահարեցաւ. կ՚աղաչեմ ձեզի, զանիկա անոր կնութեան տուէք

9 Եւ մեզի հետ խնամութիւն ըրէք. ձեր աղջիկները մեզի տուէք ու մեր աղջիկները ձեզի առէք

10 Եւ մեզի հետ բնակեցէք ու այս երկիրը ձեր առջեւ թող ըլլայ. անոր մէջ բնակեցէք ու առուտուր ըրէք եւ անոր մէջ կալուածներ ստացէք»:

11 Սիւքէմ ըսաւ աղջկան հօրը ու անոր եղբայրներուն. «Թող ձեր առջեւ շնորհք գտնեմ եւ ինչ որ ինծի ըսէք, կու տամ:

12 Խնդրեցէ՛ք ինծմէ խիստ շատ օժիտ ու ընծայ ու ինծի ըսածնուդ պէս պիտի տամ. միայն թէ աղջիկը ինծի տուէք՝ կին ըլլալու համար»:

13 Եւ Յակոբին որդիները խաբէութեամբ պատասխան տուին Սիւքէմին ու անոր հօրը Եմովրին ու ըսին. (քանի որ անիկա իրենց Դինա քոյրը պղծեց.)

14 «Մենք այս բանը չենք կրնար ընել, որ մեր քոյրը անթլփատ մարդու մը տանք. վասն զի այդ մեզի ամօթ բան է.

15 Բայց միայն այն ատեն կը հաճինք ձեզի, երբ ձեր ամէն արուն թլփատուելով՝ մեզի պէս
ըլլաք.
16 Այն ատեն մեր աղջիկները ձեզի կու տանք եւ ձեր աղջիկները մեզի կ՚առնենք ու ձեզի
հետ կը բնակինք ու ձեզի հետ մէկ ժողովուրդ կ՚ըլլանք:
17 Բայց եթէ մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփատուիք, այն ատեն մենք մեր աղջիկը կ՚առնենք ու
կ՚երթանք»:
18 Անոնց խօսքը հաճելի եղաւ Եմովրին ու Եմովրի որդիին Սիւքէմին:
19 Այն պատանին այս բանը ընելու չուշացաւ, քանզի Յակոբին աղջկանը զմայլած էր եւ
իր հօրը տանը մէջ եղողներուն ամենէն պատուականն էր անիկա:
20 Եմովր եւ անոր որդին Սիւքէմ իրենց քաղաքին դուռը եկան ու իրենց քաղաքին
մարդոցը հետ խօսեցան՝ ըսելով.
21 «Այս մարդիկը խաղաղութեամբ կը վարուին մեզի հետ. ուստի թող այս երկրին մէջ
բնակին ու անոր մէջ առուտուր ընեն, քանզի ահա երկիրը ընդարձակ է անոնց առջեւ.
եկէ՛ք, անոնց աղջիկները մեզի կին առնենք եւ մեր աղջիկներն ալ անոնց տանք:
22 Բայց այն մարդիկը մեզի հետ բնակելու, մէկ ժողովուրդ ըլլալու համար միայն այս
բանը կը պահանջեն մեզմէ, որ իրենց թլփատուելուն պէս, մեր ամէն արուն թլփատուի.
23 Անոնց հօտերը ու անոնց ստացուածքը եւ ամէն անասունները մերը չե՞ն ըլլար. միայն
թէ մենք անոնց հաճինք, որ մեզի հետ բնակին»:
24 Եմովրին եւ անոր որդիին Սիւքէմին մտիկ ըրին անոնք՝ որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս
կ՚ըլլէին: Ամէն արու, որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ՚ելլէր, թլփատուեցաւ:
25 Երրորդ օրը երբ անոնք ցաւի մէջ էին, Յակոբին երկու որդիները, Շմաւոն ու Ղեւի՝
Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ եւ համարձակ քաղաքը մտան ու
սպաննեցին բոլոր արուները
26 Եւ Եմովրը եւ անոր որդին Սիւքէմը սուրի բերնէ անցուցին եւ Սիւքէմին տունէն առին
Դինան ու դուրս ելան:
27 Եւ Յակոբին որդիները սպաննուածներուն վրայ եկան ու քաղաքը կողոպտեցին իրենց
քոյրը պղծելնուն համար:
28 Անոնց հօտերը ու անոնց արջառները ու էշերը եւ քաղաքին մէջ եղածը ու դաշտին մէջ
եղածը առին
29 Եւ անոնց բոլոր տղաքները ու կիները գերի առին եւ տուներուն մէջ բոլոր գտնուածը
կողոպտեցին:
30 Յակոբ ըսաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին. «Զիս այս երկրին բնակիչներուն, Քանանացիներուն
ու Փերեզացիներուն մէջ ատելի ընելով՝ զիս փորձանքի մէջ ձգեցիք եւ ինծի հետ քիչ
մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին ու զիս պիտի զարնեն եւ ես ու իմ
տունս պիտի կորսուինք»:
31 Անոնք ըսին. «Հապա պէ՞տք էր, որ մեր քոյրը բոզի պէս գործածէին»:

ԳԼՈՒԽ 35

Աստուած ըսաւ Յակոբին. «Ելի՛ր վեր, դէպի Բեթէլ գնա ու հոն բնակէ եւ հոն սեղան մը
շինէ Աստուծոյ, որ քեզի երեւցաւ քու եղբօրդ Եսաւին երեսէն փախած ատենդ»:
2 Յակոբ իր ընտանիքին ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն ըսաւ. «Ձեր մէջ եղող օտար
աստուածները վերցուցէք ու մաքրուեցէք եւ հանդերձնիդ փոխեցէ՛ք
3 Ու ելլելով դէպի Բեթէլ երթանք ու հոն սեղան մը շինեմ Աստուծոյ, որ իմ նեղութեանս օրը
ինծի լսեց ու իմ գացած ճամբուս մէջ ինծի հետ էր»:
4 Անոնք իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար աստուածները ու իրենց ականջները եղած

օղերը Յակոբին տուին: Յակոբ թաղեց զանոնք Սիւքէմի մօտ եղած բեւեկնիին տակ:

5 Ապա ճամբայ ելան: Իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ Աստուծոյ վախը
ինկաւ, որով Յակոբի որդիներուն ետեւէն չինկան:

6 Յակոբ Քանանի երկրին մէջ եղող Լուզ, այսինքն Բեթէլ եկաւ, ինք ու իրեն հետ եղող
բոլոր ժողովուրդը:

7 Հոն սեղան մը շինեց ու այն տեղին անունը Էլ-Բեթէլ դրաւ, քանզի իր եղբօրը երեսէն
փախած ատենը Աստուած հոն իրեն երեւցեր էր:

8 Ռեբեկային դայեակը՝ Դեբորա մեռաւ ու Բեթէլի վարի կողմի կաղնիին տակ
թաղուեցաւ: Անոր անունը Ալօն Պախութ դրուեցաւ:

9 Աստուած նորէն երեւցաւ Յակոբին, երբ անիկա Միջագետքէն դարձեր էր եւ օրհնեց
զանիկա:

10 Եւ Աստուած ըսաւ անոր. «Քու անունդ Յակոբ է. ա՛լ անգամ մըն ալ քու անունդ Յակոբ
չըսուի, հապա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ» ու անոր անունը Իսրայէլ դրաւ:

11 Եւ Աստուած ըսաւ անոր. «Ես Ամենակարող Աստուածն եմ. աճիս ու շատնաս. քեզմէ
ազգ ու ազգերու բազմութիւն թող ըլլայ եւ քու երանքէդ թագաւորներ ելլեն:

12 Այն երկիրը, որ Աբրահամին եւ Իսահակին տուի, քեզի պիտի տամ ու քեզմէ ետքը քու
սերունդիդ պիտի տամ այն երկիրը»:

13 Աստուած այնտեղ, ուր անոր հետ խօսեցաւ, անոր քովէն վեր ելաւ:

14 Յակոբ քարէ արձան մը կանգնեցուց այն տեղ, ուր Աստուած իրեն հետ խօսեցաւ եւ
անոր վրայ ըմպելի նուէր մատուցանեց ու անոր վրայ իւղ թափեց:

15 Յակոբ այն տեղին անունը, ուր Աստուած իրեն հետ խօսեցաւ, Բեթէլ դրաւ:

16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան ու դեռ Եփրաթա չեկած քիչ մը ճամբայ մնալով՝ Ռաքէլ ծնաւ:

17 Ու երբ իր ծնանելուն շատ դժուարութիւն կը քաշէր, ծնուցիչը ըսաւ անոր. «Մի՛
վախնար, քանզի աս ալ քեզի որդի է»:

18 Երբ անոր հոգին կ'ելլէր, (քանզի մեռաւ,) անոր անունը Բենօնի դրաւ. բայց անոր
հայրը Բենիամին կոչեց զանիկա:

19 Ռաքէլ մեռաւ ու թաղուեցաւ Եփրաթայի ճամբան, որ Բեթլէհէմ է:

20 Յակոբ անոր գերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեցուց, որ մինչեւ այսօր Ռաքէլի
գերեզմանին արձանն է:

21 Իսրայէլ ճամբայ ելաւ եւ իր վրանը Միկտալեդերի անդիի կողմը կանգնեցուց:

22 Իսրայէլ այն երկիրը կը բնակէր, Ռուբէն գնաց ու իր հօրը Բալղա հարճին հետ
պառկեցաւ: Իսրայէլ լսեց ասիկա: Արդ Յակոբին որդիները տասներկու էին.

23 Լիային որդիները՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար ու
Զաբուղոն.

24 Ռաքէլին որդիները՝ Յովսէփ ու Բենիամին.

25 Եւ Ռաքէլին Բալղա աղախինին որդիները՝ Դան ու Նեփթաղիմ:

26 Եւ Լիային Զեղփա աղախինին որդիները՝ Գադ ու Ասեր: Ասոնք են Յակոբին
որդիները, որոնք Միջագետքի մէջ ծնան անոր:

27 Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսահակին՝ դէպի Մամբրէ, Արբայի քաղաքը, այսինքն Քեբրոն,
ուր Աբրահամ ու Իսահակ պանդխտութեամբ բնակեցան:

28 Իսահակին օրերը հարիւր ութսուն տարի եղան:

29 Իսահակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց հոգին ու մեռաւ եւ իր ժողովուրդին
խառնուեցաւ ու անոր որդիները Եսաւ ու Յակոբ թաղեցին զանիկա:

ԳԼՈՒԽ 36

Ասոնք են Եսաւին ծնունդները որ է Եդովմ:

2 Եսաւ իրեն կիներ առաւ Քանանի աղջիկներէն, Քետացի Ելոնին աղջիկը՝ Ադդան ու Խեւացի Սեբեգօնին աղջկանը Անային աղջիկը՝ Ոլիբաման

3 Եւ Իսմայէլին աղջիկը՝ Նաբէօթին քոյրը՝ Բասեմաթը:

4 Եւ Ադդա ծնաւ Եսաւին՝ Եղիփազը ու Բասեմաթ ծնաւ Ռագուէլը:

5 Եւ Ոլիբամա ծնաւ Յեուսը ու Յեղգոմը եւ Կորխը: Ասոնք են Եսաւին որդիները, որոնք ծնան իրեն Քանանի երկրին մէջ:

6 Եսաւ առաւ իր կիներն ու տղաքները եւ աղջիկները ու իր տանը բոլոր մարդիկը եւ իր հօտերը ու իր բոլոր անասունները եւ իր բոլոր ստացուածքը, որ Քանանի երկրին մէջ ստացաւ եւ իր եղբօրը Յակոբին երեսէն ուրիշ երկիր մը գնաց,

7 Քանզի իրենց ստացուածքին շատ ըլլալուն համար չէին կրնար մէկտեղ բնակիլ եւ իրենց հօտերուն պատճառաւ իրենց պանդխտութեամբ բնակած երկիրը բաւական չէր իրենց:

8 Եսաւ Սէիր լեռը բնակեցաւ: Եսաւ Եդովմն է:

9 Սէիր լեռը եղող Եդովմայեցիներու հօր Եսաւին ծնունդները ասոնք են:

10 Եսաւին որդիներուն անունները ասոնք են. Եսաւին կնոջ Ադդային որդին Եղիփազ ու Եսաւին կնոջ Բասեմաթին որդին Ռագուէլ:

11 Եղիփազի որդիները Թեման, Օմար, Սեփով եւ Գոթամ ու Կենէզ էին:

12 Թամնա Եսաւին որդիին Եղիփազի հարճն էր, որ Եղիփազին Ամաղէկը ծնաւ, Եսաւին կնոջ Ադդային որդիները ասոնք էին:

13 Ռագուէլին որդիներն էին՝ Նահաթ, Զարա, Սամմա ու Մէզա: Ասոնք էին Եսաւին կնոջ Բասեմաթին որդիները:

14 Եսաւին կնոջ Սեբեգօնի աղջկանը Անային աղջկանը Ոլիմաբայի որդիները ասոնք են եւ Եսաւին ծնաւ՝ Յեուսը ու Յեգղոմը եւ Կորխը:

15 Եսաւին որդիներէն եղող իշխանները ասոնք են. Եսաւին անդրանիկին Եղիփազին որդիները՝ Թեման իշխան, Օմար իշխան, Սեփով իշխան, Կենէզ իշխան,

16 Կորխ իշխան, Գոթամ իշխան, Ամաղէկ իշխան: Եդովմի երկրին մէջ Եղիփազէն եղող իշխանները ասոնք են. ասոնք Ադդային որդիներն էին:

17 Եսաւի որդիին Ռագուէլին որդիները ասոնք են: Նահաթ իշխան, Զարա իշխան, Սամմա իշխան, Մէզա իշխան: Եդովմի երկրին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխանները ասոնք են: Եսաւին կնոջ Բասեմաթին որդիները ասոնք էին:

18 Եսաւին կնոջ Ոլիմաբային որդիները ասոնք են՝ Յեուս իշխան, Յեղգոմ իշխան, Կորխ իշխան: Եսաւին կնոջմէն Անային աղջիկը եղող Ոլիմաբայէն ծնած իշխանները ասոնք էին:

19 Ասոնք են Եսաւին, այսինքն Եդովմին որդիները: Ասոնք են անոնց իշխանները:

20 Ան երկրին մէջ բնակող Քոռեցի Սէիրի որդիները ասոնք են՝ Ղոտան եւ Սոբաղ ու Սեբեգօն եւ Անա

21 Ու Դիսօն ու Եսեր եւ Դիսան: Ասոնք էին Քոռեցիներու իշխանները, Սէիրի որդիները, Եդովմի երկրին մէջ:

22 Ղոտանի որդիները Քոռի ու Հեման էին ու Ղոտանի քոյրը Թամնա:

23 Սոբաղի որդիները ասոնք են՝ Գաղուան ու Մանաքաթ եւ Գեբաղ, Սեփով ու Օնամ:

24 Սեբեգօնի որդիները ասոնք են՝ Այիա ու Անա: Աս այն Անան է, որ իր հօրը Սեբեգօնի էշերը արածած ատեն անապատին մէջ ջերմուկներ գտաւ:

25 Անայի որդիները ասոնք են՝ Դիսօն ու Անային աղջիկը Ոլիբամա:

26 Դիսօնին որդիները ասոնք են. Ամադան ու Եսբան եւ Յեթրան ու Քառան:

27 Եսերին որդիները ասոնք են՝ Բաղղան ու Զաաւան եւ Ական:
28 Դիսանին որդիները ասոնք են՝ Հուս ու Առան:
29 Քոռեցիներուն իշխանները ասոնք են՝ Ղոտան իշխան, Սոբաղ իշխան, Սեբեգօն
իշխան, Անա իշխան,
30 Դիսօն իշխան, Եսեր իշխան, Դիսան իշխան. ասոնք են Քոռեցիներու իշխանները
Սէիրի երկրին մէջ՝ իրենց իշխանութեան գաւառներուն համեմատ:
31 Ասոնք են այն թագաւորները, որ Եդովմի երկրին մէջ թագաւորեցին, Իսրայէլի
որդիներուն վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն առաջ:
32 Բէովրին որդին Բաղա թագաւորեց Եդովմի մէջ ու անոր քաղաքին անունը Դեննաբա
էր:
33 Բաղա մեռաւ ու անոր տեղ Բօսրացի Զարայի որդին Յոբաբ թագաւորեց:
34 Յոբաբ մեռաւ ու անոր տեղ Թեմանացիներու երկրէն Հուսամ թագաւորեց:
35 Հուսամ մեռաւ ու անոր տեղ Բադադին որդին Ադադ թագաւորեց, որ Մովաբի դաշտին
մէջ Մադիանացիները կոտորեց: Անոր քաղաքին անունը Աւիթ էր:
36 Ադադ մեռաւ ու անոր տեղ Մասրեկացի Սամաղան թագաւորեց:
37 Սամաղան մեռաւ ու անոր տեղ Գետին քով Ռոբովաթէն եղող Սաւուղը թագաւորեց:
38 Սաւուղ մեռաւ ու անոր տեղ Աքոբորի որդին Բաղաանան թագաւորեց:
39 Աքոբորի որդին Բաղաանան մեռաւ ու անոր տեղ Ադադ թագաւորեց: Անոր քաղաքին
անունը Փոգով էր ու անոր կնոջ անունը Մետաբէէլ էր, որ Մէզաաբի աղջկանը
Մատրեթին աղջիկն էր:
40 Եւ իրենց տոհմերուն ու իրենց տեղերուն համեմատ իրենց անուններովը՝ Եսաւէն եղած
իշխաններուն անունները ասոնք են՝ Թամնա իշխան, Գաղուա իշխան, Յեթա իշխան,
Ոլիմաբա իշխան,
41 Էլա իշխան, Փինօն իշխան, Կենէզ իշխան, Թեման իշխան,
42 Մաբզար իշխան, Մագեդիէլ իշխան, Իրամ իշխան:
43 Ասոնք են Եդովմի իշխանները իրենց բնակութեանը համեմատ՝ իրենց ստացուածքի
երկրին մէջ. այս է Եսաւ Եդովմայեցիներուն հայրը:

ԳԼՈՒԽ 37

And Յակոբ իր հօրը պանդխտացած երկրին՝ Քանանի մէջ բնակեցաւ:
2 Ասոնք են Յակոբին սերունդները: Յովսէփ տասնըեօթը տարեկան էր, երբ իր
եղբայրներուն հետ հօտերը կ'արածէր եւ պատանի ըլլալով՝ իր հօրը կիներուն Բաղղայի
որդիներուն հետ ու Զեղբայի որդիներուն հետ էր: Յովսէփ անոնց չար լուրը անոնց հօրը
կը բերէր:
3 Իսրայէլ իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր Յովսէփը, քանզի իր ծերութեանը որդին էր
անիկա եւ բազմագոյն պատմուճան մը շինեց անոր:
4 Անոր եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը զանիկա իր բոլոր եղբայրներէն աւելի կը
սիրէր, ատեցին զանիկա ու խաղաղութեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր հետ:
5 Յովսէփ երազ մը տեսաւ ու իր եղբայրներուն պատմեց: Անոնք աւելի ատեցին զանիկա:
6 Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Կ'աղաչեմ ձեզի, մտիկ ըրէք այս իմ տեսած երազս.
7 'Ահա մենք դաշտին մէջ որաներ կը կապէինք: Իմ որաս ելաւ ու շիտակ կանգնեցաւ եւ
ձեր որաներ անոր բոլորտիքը կանգնեցան ու իմ որայիս երկրպագութիւն ըրին:
8 Անոր եղբայրները ըսին անոր. «Իրաւցընէ մեր վրա՞յ պիտի թագաւորես, կամ իրաւցընէ
մեր վրա՞յ պիտի տիրես»: Անոր երազներուն ու խօսքերուն համար աւելի ատեցին

զաւնիկա:
9 Ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ ու զանիկա իր եղբայրներուն պատմեց ու ըսաւ. «Ահա երազ
մըն ալ տեսայ: Ահա արեւն ու լուսինը ու տասնըմէկ աստղեր ինծի երկրպագութիւն
ըրին»:
10 Երբ իր հօրը ու իր եղբայրներուն պատմեց, հայրը յանդիմանեց զանիկա ու ըսաւ
անոր. «Ի՞նչ է այս քու տեսած երազդ. միթէ ես ու քու մայրդ եւ քու եղբայրներդ իրաւցընէ՞
պիտի գանք՝ մինչեւ գետին քեզի խոնարհութիւն ընելու»:
11 Եղբայրները նախանձեցան անոր, բայց հայրը իր միտքը պահեց այս խօսքերը:
12 Անոր եղբայրները գացին, որ իրենց հօրը հօտերը Սիւքէմի մէջ արածեն:
13 Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին. «Քու եղբայրներդ Սիւքէմի մէջ չե՞ն արածեր ոչխարները.
եկուր ես քեզ անոնց ղրկեմ». Անիկա ըսաւ. «Ահա ես հոս եմ»:
14 Եւ հայրը ըսաւ անոր. «Գնա՛. նայէ՛ թէ քու եղբայրներդ ողջ առո՞ղջ են եւ հօտերը ո՞ղջ
են ու ինծի լուր մը բեր»: Այսպէս ղրկեց զանիկա Քեբրոնի հովիտէն: Ան ալ Սիւքէմ գնաց:
15 Ու մարդ մը գտաւ զանիկա, որ դաշտին մէջ ասդին անդին կը պտըտէր: Այն մարդը
հարցուց անոր ըսելով. «Ի՞նչ կը փնտռես»:
16 Անիկա ըսաւ. «Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ. կ’աղաչեմ, ըսէ՛ ինծի, անոնք ո՞ւր
կ’արածեն»:
17 Այն մարդը ըսաւ. «Ասկէ ելան, քանզի լսեցի որ ‘Դոթային երթանք’, կ’ըսէին»: Յովսէփ
իր եղբայրներուն ետեւէն գնաց ու Դոթայինի մէջ գտաւ զանոնք:
18 Երբ եղբայրները զանիկա հեռուէն տեսան, դեռ ինք անոնց չմօտեցած, զանիկա
մեռցնելու դաւադրութիւն ըրին
19 Ու իրարու ըսին. «Ահա այն երազ տեսնողը՝ ՝ կու գայ,
20 Ուստի հիմա եկէք մեռցնենք զանիկա ու գուբի մէջ նետենք ու ըսենք թէ ‘Չար գազան մը
կերաւ զանիկա’ եւ տեսնենք թէ անոր երազները ի՛նչ պիտի ըլլան»:
21 Ռուբէն լսածին պէս՝ անոնց ձեռքէն ազատեց զանիկա, ըսելով. «Չմեռցնենք զանիկա»
22 Եւ Ռուբէն ըսաւ անոնց. «Արիւն մի՛ թափէք, բայց զանիկա այս գուբը նետեցէք, որ
անապատին մէջ է եւ անոր ձեռք մի՛ զարնէք»: Այս կ’ըսէր՝ որպէս զի կարենայ ազատել
զանիկա անոնց ձեռքէն, իր հօրը դարձնելու համար:
23 Յովսէփ իր եղբայրներուն քով եկածին պէս՝ մերկացուցին Յովսէփը իր պատմուճանէն,
այսինքն իր վրայի բազմագոյն պատմուճանէն
24 Եւ առին զանիկա ու գուբը նետեցին: Գուբը դատարկ էր, մէջը ջուր չկար:
25 Երբ նստան հաց ուտելու, իրենց աչքերը վերցուցին ու տեսան, որ Իսմայելացիներու
մէկ կարաւանը կու գար Գաղաադէն, որ իրենց ուղտերը համեմներով եւ բալասանով ու
զմուռսով բեռնաւորած Եգիպտոս տանելու կ’երթային:
26 Եւ Յուդա ըսաւ իր եղբայրներուն. «Ի՞նչ օգուտ կ’ըլլայ եթէ մեր եղբայրը մեռցնենք ու
անոր արիւնը ծածկենք.
27 Եկէ՛ք Իսմայելացիներուն ծախենք զանիկա եւ մեր ձեռքը անոր չդպչի. քանզի անիկա
մեր եղբայրը ու մեր մարմինն է»: Անոր եղբայրները հաճեցան:
28 Ու երբ Մադիանացի վաճառականները կ’անցնէին, Յովսէփը գուբէն քաշեցին ու դուրս
հանեցին իր եղբայրները եւ Իսմայելացիներուն ծախեցին Յովսէփը քսան կտոր արծաթի:
Անոնք ալ Յովսէփը Եգիպտոս տարին:
29 Երբ Ռուբէն դէպի գուբը գնաց եւ ահա Յովսէփ գուբին մէջ չէր ու իր հանդերձները
պատռեց:
30 Դարձաւ իր եղբայրներուն ու ըսաւ. «Տղան չկայ ու ես ո՞ւր երթամ»:
31 Եղբայրները առին Յովսէփին պատմուճանը, այծերէն նոխազ մը մորթեցին եւ
պատմուճանը անոր արեան մէջ թաթխեցին:

32 Բազմագոյն պատմուճանը իրենց հօրը ղրկեցին ու ըսին. «Ասիկա գտանք մենք. տես թէ ասիկա քու որդիիդ պատմուճա՞նն է՝ թէ ոչ»:

33 Յակոբ ճանչցաւ զայն ու ըսաւ. «Իմ որդիիս պատմուճանն է, չար գազան մը կերած է զանիկա: Յովսէփ անշուշտ գիշատուեցաւ»:

34 Եւ Յակոբ պատռեց իր հանդերձները ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ եւ իր որդիին համար շատ օրեր սուգ ըրաւ:

35 Իր բոլոր որդիներն ու իր բոլոր աղջիկները զինք մխիթարելու ելան. բայց ինք
մխիթարուիլ չէր ուզեր ու ըսաւ. «Ես սուգով պիտի իջնեմ գերեզման՝ իմ որդիիս քով»:
Այսպէս անոր հայրը լացաւ անոր համար: 36Մադիանացիները ծախեցին զանիկա
Եգիպտոսի մէջ՝ Փարաւոնին ներքինիին՝ Պետափրէս դահճապետին:

ԳԼՈՒԽ 38

Պատահեցաւ որ Յուդա իր եղբայրներէն քովէն իջաւ ու Ոդողոմացի մէկուն քով գնաց, որուն անունը Իրաս էր:

2 Յուդա Շաւա անունով Քանանացիի մը աղջիկը տեսաւ ու առաւ զանիկա եւ մտաւ անոր:

3 Անիկա յղացաւ ու որդի մը ծնաւ եւ անոր անունը Էր դրաւ:

4 Ու նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ եւ անոր անունը Օնան դրաւ:

5 Եւ դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ ու անոր անունը Սելօմ դրաւ: Երբ զանիկա ծնաւ՝ Յուդա Քեզիբի մէջ էր:

6 Յուդա իր անդրանիկ տղուն՝ Էրի՝ կին մը առաւ, որուն անունն էր Թամար:

7 Յուդայի անդրանիկ Էրը չար էր Տէրոջը առջեւ: Ու Տէրը մեռցուց զանիկա:

8 Եւ Յուդա ըսաւ Օնանին. «Մտիր քու եղբօրդ կնոջ ու տագրութեան իրաւունքդ կատարէ անոր եւ քու եղբօրդ սերունդ հանէ»:

9 Օնան գիտցաւ որ սերունդը իրենը պիտի չըլլայ, անոր համար երբ իր եղբօրը կնոջ կը մտնէր, սերմը գետին կը թափէր, որպէս զի եղբօրը սերունդ չտայ:

10 Այս ըրած բանը Տէրոջը առջեւ գէշ երեւցաւ ու զանիկա ալ մեռցուց:

11 Յուդա իր Թամար հարսին ըսաւ. «Որբեւարի նստէ քու հօրդ տունը մինչեւ իմ Սելօմ որդիս մեծնայ». քանզի ըսաւ. «Չըլլայ որ աս ալ իր եղբայրներուն պէս մեռնի»: Թամար գնաց ու իր հօրը տունը նստաւ:

12 Շատ օրեր յետոյ մեռաւ Շաւայի աղջիկը՝ Յուդային կինը: Երբ Յուդա մխիթարուեցաւ, Թամնա գնաց իր հօտերը ասրակտուր ընողներուն քով՝ ինք ու իր բարեկամը Ոդողոմացի Իրաս:

13 Ըսուեցաւ Թամարին թէ՝ «Ահա քու կեսրայրդ դէպի Թամնա կ'ելլէ՝ իր ոչխարները ասրակտուր ընելու»:

14 Ան ալ իր որբեւարութեան հանդերձները հանեց իր վրայէն ու քողով մը ծածկուեցաւ ու փաթթուեցաւ եւ Թամնայի ճամբուն մէջ եղող Ենայիմի մուտքը նստաւ, քանզի տեսաւ որ Սելօմ մեծցաւ ու ինք անոր կին ըլլալու չտրուեցաւ:

15 Երբ Յուդա տեսաւ զանիկա, բոզ կարծեց, քանզի իր երեսը ծածկեր էր:

16 Ճամբան անոր դարձաւ ու ըսաւ. «Շնորհք ըրէ, քեզի մտնեմ», քանզի չէր գիտեր թէ անիկա իր հարսն է: Անիկա ըսաւ. «Ինծի մտնելու համար ի՞նչ կու տաս ինծի»:

17 Յուդա ըսաւ. «Ես քեզի այծի ուլ մը կը ղրկեմ հօտերէն»: Կինը ըսաւ. «Գրաւ մը կու տա՞ս մինչեւ ղրկելդ»:

18 Յուդա ըսաւ. «Ի՞նչ գրաւ տամ քեզի»: Անիկա ըսաւ. «Քու կնիքդ ու ժապաւէնդ եւ ձեռքիդ գաւազանը տուր»: Ան ալ տուաւ անոր ու մտաւ անոր: Թամար անկէ յղի մնաց:

19 Ապա ելաւ ու գնաց ու իր վրայէն քօղը հանեց ու իր որբեւարութեան հանդերձները
հագաւ:

20 Յուդա իր բարեկամին, Ոդողոմացիին ձեռքով այծին ուլը ղրկեց, որպէս զի կնոջ
ձեռքէն գրաւը առնէ. բայց չգտաւ զանիկա:

21 Այն տեղի մարդոց հարցուց՝ ըսելով. «Ճամբուն վրայ Ենայիմի մէջ եղած բոզը ո՞ւր է»:
Անոնք ըսին. «Հոս բոզ չկայ»:

22 Բարեկամը դարձաւ Յուդային ու ըսաւ. «Չգտայ զանիկա եւ այն տեղի մարդիկն ալ
ըսին թէ ‘Հոս բոզ չկայ’»:

23 Յուդա ըսաւ. «Իրեն թող ըլլայ, որպէս զի խայտառակ չըլլանք. ահա ես այս ուլը ղրկեցի
ու դուն չգտար զանիկա»:

24 Երեք ամիս յետոյ Յուդային պատմուեցաւ՝ ըսելով. «Քու հարսդ Թամար պոռնկացաւ,
նաեւ ահա պոռնկութենէն յղի մնաց»: Յուդա ըսաւ. «Հանեցէք զանիկա, որ այրուի»:

25 Երբ զանիկա դուրս կը հանէին, գրաւները իր կեսրայրին ղրկեց՝ ըսելով. «Ես այս
բաներուն տիրոջմէն յղի եմ»: Նաեւ ըսաւ. «Շնորհք ըրէ՛, գիտցի՛ր թէ այս կնիքն ու
ժապաւէնը եւ գաւազանը որո՞ւնն են»:

26 Յուդա ճանչցաւ ու ըսաւ. «Անիկա ինծմէ արդար է, վասն զի զանիկա իմ որդիիս
Սելօմին չտուի»: Անգամ մըն ալ չգիտցաւ զանիկա:

27 Երբ ծնանելու ատենը հասաւ՝ անոր արգանդին մէջ երկուորեակ էին:

28 Երբ կը ծնանէր, մէկը ձեռքը երկնցուց եւ մանկաբարձը առաւ ու անոր ձեռքին վրայ
կարմիր դերձան կապեց՝ ըսելով. «Առաջ աս ելաւ»:

29 Անիկա իր ձեռքը ետ քաշածին պէս՝ անոր եղբայրը ելաւ: Մանկաբարձը ըսաւ. «Ինչո՞ւ
ցանկը պատռեցիր. այս պատառումը քու վրադ ըլլայ»: Անոր համար անոր անունը
Փարէս դրուեցաւ:

30 Ու ետքը ձեռքին վրայ կարմիր դերձան ունեցող եղբայրը ելաւ եւ անոր անունը Զարա
դրուեցաւ:

ԳԼՈՒԽ 39

Յովսէփը Եգիպտոս իջեցուցին եւ Փարաւոնին ներքինին՝ Եգիպտացի Պետափրէս
դահճապետը ծախու առաւ զանիկա Իսմայելացիներուն ձեռքէն, որոնք զանիկա հոն
իջեցուցին:

2 Տէրը Յովսէփին հետ էր ու անիկա յաջողակ մարդ մըն էր ու իր Եգիպտացի տիրոջը
տունն էր անիկա:

3 Անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետ է եւ թէ ինչ որ ընէր, Տէրը կը յաջողցնէր անոր
ձեռքով:

4 Յովսէփ շնորհք գտաւ անոր առջեւ ու կը ծառայէր անոր, որ իր տանը վրայ վերակացու
ըրաւ զանիկա եւ իր բոլոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձնեց:

5 Այն օրէն, երբ Յովսէփը իր տանը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ վերակացու եղաւ, Տէրը
Եգիպտացիին տունը օրհնեց Յովսէփին համար: Թէ՛ տանը մէջ եւ թէ՛ դաշտին մէջ անոր
բոլոր ունեցածին վրայ Տէրոջը օրհնութիւնը եղաւ:

6 Պետափրէս իր բոլոր ունեցածը Յովսէփին ձեռքը թողուց ու ինչ որ կար անոր քով՝ չէր
գիտեր՝ իր կերած հացէն զատ: Յովսէփ գեղեցիկ էր դէմքով ու գեղեցիկ՝ տեսքով:

7 Ժամանակ մը յետոյ՝ անոր տիրոջը կինը աչք տնկեց Յովսէփին վրայ ու ըսաւ. «Պառկէ՛
ինծի հետ»:

8 Բայց Յովսէփ չհաճեցաւ: Իր տիրոջը կնոջը ըսաւ. «Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ քովս
ինչ որ կայ՝ չի գիտեր եւ իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս յանձնեց.

9 Այս տանը մէջ ինծմէ մեծը չկայ ու բա՛ն մը ինծմէ չարգիլեց՝ քեզմէ զատ, վասն զի դուն
անոր կինն ես. ուրեմն ես ի՞նչպէս այս մեծ չարութիւնը ընեմ ու Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ»:
10 Թէեւ կինը օրէ օր Յովսէփին կ'ըսէր, բայց անիկա մտիկ չէր ըներ անոր՝ որ հետը
պառկի կամ հետը ըլլայ:
11 Օր մը Յովսէփ գործի համար տուն եկաւ եւ հոն տանը մէջ տանը մարդոցմէն մէ՛կը
չկար:
12 Տիկինը բռնեց անոր հանդերձէն՝ ըսելով. «Պառկէ՛ ինծի հետ»: Յովսէփ իր հանդերձը
անոր ձեռքը թողուց ու փախաւ, դուրս ելաւ:
13 Երբ կինը տեսաւ որ Յովսէփ հանդերձը իր ձեռքը թողուց ու դուրս փախաւ,
14 Իր տանը մարդիկը կանչեց եւ անոնց ըսաւ. «Նայեցէ՛ք, տէրս մեզի Եբրայեցի մը
բերաւ մեզ խայտառակ ընելու համար: Անիկա ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառկելու համար,
բայց ես բարձր ձայնով պոռացի:
15 Ու երբ լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս, իր հանդերձը քովս թողուց եւ փախաւ դուրս
ելաւ»:
16 Ու մինչեւ որ անոր տէրը տուն եկաւ, անոր հանդերձը իր քով պահեց:
17 Ապա խօսեցաւ անոր այս խօսքերը՝ ըսելով. «Այն Եբրայեցի ծառան, որ դուն մեզի
բերիր, զիս խայտառակ ընելու համար եկաւ ինծի:
18 Ու երբ իմ ձայնս վերցուցի ու պոռացի, իր հանդերձը քովս թողուց ու դուրս փախաւ»:
19 Երբ անոր տէրը լսեց իր կնոջ խօսքերը, որոնք խօսեցաւ իրեն՝ ըսելով. «Քու ծառադ
ինծի այսպէս ըրաւ», իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ:
20 Յովսէփին տէրը առաւ զանիկա ու բանտը դրաւ, այն տեղը, ուր թագաւորին
բանտարկեալները կապուած էին: Հոն բանտին մէջ մնաց:
21 Բայց Տէրը Յովսէփին հետ էր ու ողորմութիւն ցուցուց անոր եւ բանտապետին առջեւ
շնորհք գտնել տուաւ անոր:
22 Բանտապետը Յովսէփին ձեռքը յանձնեց բանտին մէջ եղած բոլոր բանտարկեալները:
Հոն ամէն գործ տեսնողը ան էր:
23 Բանտապետը անոր ձեռքը եղած մէ՛կ բանին չէր նայեր. վասն զի Տէրը անոր հետ էր եւ
անոր բոլոր ըրածները Տէրը կը յաջողցնէր:

ԳԼՈՒԽ 40

Այս բաներէն յետոյ՝ Եգիպտոսի թագաւորին մատռուակը եւ հացագործը իրենց
տիրոջը, Եգիպտոսի թագաւորին դէմ յանցանք գործեցին:
2 Փարաւոն բարկացաւ իր երկու ներքինիներուն, գլխաւոր մատռուակին ու գլխաւոր
հացագործին դէմ
3 Եւ զանոնք դահճապետին տանը բանտին մէջ բանտարկեց, ուր Յովսէփ
բանտարկուած էր:
4 Դահճապետը Յովսէփին ապսպրեց անոնց համար ու անիկա կը ծառայէր անոնց:
Անոնք ատեն մը բանտը մնացին:
5 Եգիպտոսի թագաւորին մատռուակն ու հացագործը, որոնք բանտին մէջ կապուած էին,
երկուքն ալ մէկ գիշեր մէկմէկ երազ տեսան, ամէն մէկուն երազին նշանակութեանը պէս:
6 Յովսէփ առտուն անոնց եկաւ ու տեսաւ զանոնք, որ խռովեր էին:
7 Իր տիրոջը տունը իրեն հետ բանտարկուած Փարաւոնի ներքինիներուն հարցուց՝
ըսելով. «Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները տրտում են այսօր»:
8 Անոնք ըսին. «Երազ տեսանք ու զանիկա մեկնող չկայ»: Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Չէ՞ որ
Աստուծոյ կը վերաբերին մեկնութիւնները, աւա՜ղ, պատմեցէ՛ք ինծի»:

9 Մատռուակապետը իր երազը պատմեց Յովսէփին ու ըսաւ անոր. «Երազիս մէջ տեսայ
որ` ` առջեւս որթատունկ մը կար,
10 Որուն վրայ երեք ուռ կային: Ան բողբոջելուն պէս ծաղիկ բացաւ ու անոր ողկոյզները
խաղող հասցուցին:
11 Փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր: Խաղողները առի եւ Փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի
ու գաւաթը Փարաւոնին ձեռքը տուի»:
12 Յովսէփ անոր ըսաւ. «Ատոր մեկնութիւնը այս է. երեք ուռը երեք օր է.
13 Երեք օրէն ետքը Փարաւոնը գլուխդ բանտէն պիտի արձակէ ու քեզ նորէն քու
պաշտօնիդ պիտի դարձնէ եւ Փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռքը պիտի տաս` անոր
մատռուակը եղածիդ սովորութեանը պէս:
14 Բայց քեզի բարիք եղած ատեն զիս միտքդ բեր, կ'աղաչեմ քեզի, ինծի բարութիւն ըրէ
եւ զիս Փարաւոնին առջեւ յիշելով` զիս այս տունէն դուրս հանէ.
15 Քանզի իրաւցընէ գողցուեցայ Եբրայեցիներու երկրէն եւ հոս ալ բան մը չըրի որ զիս
այս գուբը նետեն»:
16 Երբ հացագործը տեսաւ որ աղէկ մեկնութիւն տուաւ, ըսաւ Յովսէփին. «Ես ալ երազիս
մէջ տեսայ, որ գլխուս վրայ երեք ճերմակ սակառ ունէի
17 Եւ ամենէն վրայի սակառին մէջ Փարաւոնին համար հացագործի շինած ամէն տեսակ
կերակուրներէն կար ու թռչունները կ'ուտէին զանոնք գլխուս վրայի սակառէն»:
18 Յովսէփ պատասխան տուաւ ու ըսաւ. «Ատոր մեկնութիւնը այս է.
19 Երեք սակառը երեք օր է. երեք օրէն յետոյ Փարաւոն վրայէդ պիտի վերցնէ քու գլուխդ
ու քեզ ծառէ մը պիտի կախէ եւ թռչունները քու մարմինդ պիտի ուտեն»:
20 Երրորդ օրը Փարաւոնին ծննդեան օրն էր, ուստի իր բոլոր ծառաներուն խնճոյք ըրաւ
եւ իր ծառաներուն մէջ գլխաւոր մատռուակն ու գլխաւոր հացագործը բանտէն հանեց
21 Ու դարձուց մատռուակապետը իր պաշտօնին եւ անիկա գաւաթը Փարաւոնին ձեռքը
տուաւ.
22 Բայց հացագործը կախել տուաւ, ինչպէս Յովսէփ մեկներ էր անոնց:
23 Սակայն մատռուակը միտքը չբերաւ Յովսէփը, այլ մոռցաւ զանիկա:

ԳԼՈՒԽ 41

Լման երկու տարի յետոյ, Փարաւոն երազին մէջ տեսաւ որ գետին եզերքը կայներ էր:
2 Ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մարմնով եօթը երինջներ ելան ու
մարգագետնին վրայ կ'արածուէին:
3 Անոնց ետեւէն` գետէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով ու
միւս երինջներուն քով գետին եզերքը կայնեցան:
4 Եւ զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով երինջները կերան եօթը գեղեցիկ տեսքով ու
պարարտ երինջները:
5 Ետքը Փարաւոնը արթնցաւ: Եւ քնացաւ ու երկրորդ անգամ երազին մէջ տեսաւ որ մէկ
ծղօտի վրայ եօթը պարարտ ու աղէկ հասկեր կ'ելլէին:
6 Ահա անոնց ետեւէն եօթը նիհար ու խորշակահար հասկեր կը բուսնէին:
7 Այս նիհար հասկերը կլլեցին եօթը պարարտ ու լեցուն հասկերը:
8 Փարաւոն արթնցաւ եւ ահա երազ էր: Առտուն անոր հոգին նեղուեցաւ ու կանչել տուաւ
Եգիպտոսի բոլոր մոգերը եւ բոլոր իմաստուններըը ու Փարաւոն պատմեց անոնց իր
երազները, բայց մէկը չկար, որ զանոնք Փարաւոնին մեկնէր:
9 Այն ատեն մատռուակապետը խօսեցաւ Փարաւոնին` ըսելով. «Այսօր ես իմ
յանցանքներս կը յիշեմ:

10 Երբ Փարաւոն բարկացաւ իր ծառաներուն ու զիս դահճապետին տունը բանտը դրաւ,
զիս ու գլխաւոր հացագործը.

11 Նոյն գիշերը ես ու անիկա երազ տեսանք. ամէն մէկս իր երազին նշանակութեանը պէս
երազ տեսանք:

12 Հոն մեզի հետ դահճապետին ծառան, Եբրայեցի պատանի մը կար, որուն
պատմեցինք, անիկա մեկնեց մեզի մեր երազները. իւրաքանչիւրիս իր երազին պէս
մեկնեց:

13 Ու ինչպէս անիկա մեզի մեկնեց, այնպէս եղաւ. ես իմ պաշտօնիս դարձայ ու անիկա
կախուեցաւ»:

14 Այն ատեն Փարաւոն մարդ ղրկեց ու կանչեց Յովսէփը: Շուտով բանտէն հանեցին
զանիկա եւ ածիլուեցաւ ու իր հանդերձները փոխեց ու Փարաւոնին եկաւ:

15 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. «Երազ տեսայ ու զանիկա մեկնող մը չկայ եւ քեզի
համար լսեցի որ կ'ըսեն, թէ լսած երազդ կը մեկնես»:

16 Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ Փարաւոնին ու ըսաւ. «Ոչ թէ ես, այլ Աստուած
Փարաւոնին պիտի տայ նպաստաւոր պատասխան մը»:

17 Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. «Երազիս մէջ տեսայ որ գետին եզերքը կայներ էի

18 Եւ ահա գետէն եօթը երինջներ ելան պարարտ մարմնով ու գեղեցիկ տեսքով եւ
մարգագետնին վրայ կ'արածուէին:

19 Անոնց ետեւէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան՝ նիհար ու խիստ զազիր տեսքով եւ վտիտ
մարմնով, որոնց պէս զազիր բնաւ տեսած չէի Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ:

20 Եւ նիհար ու զազիր երինջները կերան այն եօթը պարարտ երինջները:

21 Անոնց փորը մտնելէն ետքը՝ չէր գիտցուեր թէ անոնք անոնց փորը մտան. հապա
անոնց տեսքը առաջուանին պէս զազիր էր: Ետքը արթնցայ:

22 Եւ դարձեալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ եօթը լեցուն ու աղէկ հասկեր
կ'ելլէին

23 Եւ ահա անոնց ետեւէն եօթը չոր, նիհար ու խորշակահար հասկեր կը բուսնէին:

24 Նիհար հասկերը կլլեցին այն եօթը աղէկ հասկերը: Ու պատմեցի մոգերուն, բայց մէկը
չկայ որ ինծի մեկնէ»:

25 Եւ Յովսէփ ըսաւ Փարաւոնին. «Մէկ է Փարաւոնին երազը. Աստուած իր ընելիքը
յայտնեց Փարաւոնին:

26 Եօթը աղէկ երինջները եօթը տարի են եւ եօթը աղէկ հասկերը եօթը տարի են. երազը
մէկ է:

27 Եւ անոնց ետեւէն ելած եօթը նիհար ու զազիր երինջները եօթը տարի են եւ եօթը
պարապ ու խորշակահար հասկերը եօթը տարուան սով է:

28 Փարաւոնին յայտնուածը այս է. Աստուած իր ընելիքը Փարաւոնին ցուցուցեր է:

29 Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին մէջ եօթը տարի մեծ առատութիւն պիտի գայ

30 Եւ անոնց ետեւէն եօթը տարի սով պիտի գայ ու Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր
առատութիւնը պիտի մոռցուի եւ սովը պիտի սպառէ երկիրը

31 Ու երկրին մէջ առատութիւնը պիտի չգիտցուի՝ անկէ ետքը գալու սովին պատճառաւ.
վասն զի խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ:

32 Երազը երկու անգամ Փարաւոնին կրկնուելուն պատճառը այս է, որ այս բանը
Աստուծմէ հաստատուեցաւ եւ Աստուած շուտով պիտի ընէ զայն:

33 Ուստի հիմա թող Փարաւոն հանճարեղ ու իմաստուն մարդ մը գտնէ ու զանիկա
Եգիպտոսի երկրին վրայ կեցնէ:

34 Թող Փարաւոն այսպէս ընէ ու երկրի վրայ գործակալներ դնէ ու Եգիպտոսի երկրին
արմտիքներէն առատութեան եօթը տարիներուն մէջ հինգէն մէկը առնէ:

35 Եւ այն գալու աղէկ տարիներուն բոլոր պաշարը հաւաքեն ու Փարաւոնին ձեռքին տակ ցորեն դիզեն եւ քաղաքներուն մէջ պաշար պահեն:

36 Եգիպտոսի մէջ գալիք եօթը տարուան սովին դէմ այս պաշարը երկրին համար պահուի, որպէս զի երկիրը սովէն չկորսուի»:

37 Այս բանը Փարաւոնին աչքին ու անոր բոլոր ծառաներուն աչքին աղէկ երեւցաւ:

38 Եւ Փարաւոն ըսաւ իր ծառաներուն. «Կրնա՞նք գտնել ասոր պէս մէկը, որ իր ներսիդին Աստուծոյ Հոգին ունենայ»:

39 Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. «Որովհետեւ Աստուած այս ամէնը քեզի գիտցուց, քեզի պէս հանճարեղ ու իմաստուն չկայ:

40 Դուն իմ տանս վրայ կեցիր եւ իմ բոլոր ժողովուրդս քու բերանդ նային: Ես միայն աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ»:

41 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. «Ահա քեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կեցուցի»:

42 Եւ Փարաւոն իր ձեռքէն մատանին հանեց ու Յովսէփին մատը դրաւ եւ անոր բեհեզէ հանդերձներ հագցուց ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ անցուց:

43 Ապա՝ զանիկա իր երկրորդ կառքը հեծցուց ու կը պոռային անոր առջեւէն. «Ծնրադրեցէ՛ք» եւ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կեցուց զանիկա:

44 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. «Ես Փարաւոն եմ առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռքը կամ իր ոտքը չվերցնէ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ»:

45 Փարաւոն Յովսէփին անունը Փսոմփթոմփանէ դրաւ եւ Արեգ քաղաքին՝ ՝ Պետափրա քուրմին աղջիկը Ասանէթը անոր կնութեան տուաւ: Յովսէփ Եգիպտոսի երկիրը պտըտելու ելաւ:

46 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջեւ ելած ատեն երեսուն տարեկան էր: Յովսէփ Փարաւոնին առջեւէն ելաւ ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պտըտեցաւ:

47 Եւ առատութեան եօթը տարիներուն մէջ երկիրը խիստ շատ արդիւնք տուաւ:

48 Եգիպտոսի եօթը տարիներուն բոլոր պաշարը հաւաքեց ու քաղաքներու մէջ դրաւ պաշարը. ամէն քաղաքի բոլորտիքը եղած արտերուն պաշարը նոյն քաղաքին մէջ դրաւ:

49 Յովսէփ ծովու աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դիզեց. այնպէս որ հաշիւի չգալուն համար չափելը ձգեց:

50 Սովին տարիներուն գալէն առաջ՝ Յովսէփին երկու որդի ծնան, որ Արեգ քաղաքին Պետափրա քուրմին աղջիկը Ասանէթ ծնաւ անոր:

51 Յովսէփ անդրանիկին անունը Մանասէ դրաւ. քանզի ըսաւ. «Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր վիշտերս ու իմ հօրս բոլոր տունը»:

52 Եւ երկրորդին անունը Եփրեմ դրաւ, քանզի ըսաւ. «Աստուած իմ տառապանքիս երկրին մէջ աճեցուց զիս»:

53 Ու Եգիպտոսի առատութեան եօթը տարիները անցան:

54 Յովսէփին ըսածին պէս՝ սովի եօթը տարիները գալ սկսան: Բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ, բայց բոլոր Եգիպտոսի մէջ հաց կար:

55 Երբ Եգիպտոսի բոլոր երկիրը անօթեցաւ, ժողովուրդը հացի համար Փարաւոնին աղաղակեց: Փարաւոն ըսաւ բոլոր Եգիպտացիներուն. «Յովսէփին գացէք. ինչ որ ձեզի ըսէ, զայն ըրէք»:

56 Ու երկրի բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ եւ Յովսէփ բացաւ բոլոր շտեմարանները ու Եգիպտացիներուն պաշար ծախեց: Սովը սաստկացաւ Եգիպտոսի մէջ:

57 Ու բոլոր աշխարհէն Եգիպտոս կու գային՝ Յովսէփէն պաշար ծախու առնելու. վասն զի ամէն երկրի մէջ սովը սաստկացաւ:

ԳԼՈՒԽ 42

Երբ Յակոբ իմացաւ Եգիպտոսի մէջ պաշար ըլլալը, ըսաւ իր որդիներուն. «Ինչո՞ւ իրարու կը նայիք»:

2 Եւ ըսաւ. «Ահա լսեցի թէ Եգիպտոսի մէջ պաշար կայ. հոն իջէք ու անկէ մեզի համար ծախու առէք, որպէս զի ողջ մնանք ու չմեռնինք»:

3 Յովսէփին տասը եղբայրները իջան՝ Եգիպտոսէն ցորեն ծախու առնելու:

4 Բայց Յակոբ Յովսէփին եղբայրը՝ Բենիամինը՝ անոր եղբայրներուն հետ չղրկեց, քանզի ըսաւ. «Չըլլայ որ փորձանք մը պատահի անոր»:

5 Իսրայէլի որդիները հոն գացողներուն հետ պաշար ծախու առնելու եկան, քանզի Քանանի երկրին մէջ ալ սով կար:

6 Յովսէփ երկրին իշխանն էր եւ ինք երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր: Յովսէփին եղբայրները եկան ու իրենց երեսները մինչեւ գետինը ծռելով խոնարհութիւն ըրին անոր:

7 Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս ճանչցաւ զանոնք, բայց ինքզինք անոնց չճանչցուց ու անոնց հետ խստութեամբ խօսեցաւ եւ անոնց ըսաւ. «Ուրկէ՞ եկաք»: Անոնք ըսին. «Քանանի երկրէն կերակուր ծախու առնելու եկանք»:

8 Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ, բայց անոնք զինք չճանչցան:

9 Յովսէփ անոնց վրայով իր տեսած երազները միտքը բերաւ ու ըսաւ անոնց. «Դուք լրտեսներ էք. երկրին տկարութիւնը տեսնելու եկած էք»:

10 Անոնք ըսին անոր. «Ո՛չ, տէ՛ր իմ, հապա քու ծառաներդ կերակուր ծախու առնելու եկանք:

11 Մենք ամէնքս մէկ մարդու որդիներ ենք, մենք շիտակ մարդիկ ենք. ծառաներդ լրտեսներ չեն»:

12 Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Ո՛չ, հապա երկրին տկարութիւնը տեսնելու եկած էք»:

13 Անոնք ըսին. «Մենք քու ծառաներդ Քանանի երկրին մէջ մէկ մարդու որդիներն ըլլալով՝ տասներկու եղբայրներ էինք: Ահա ամենէն պզտիկը այսօր մեր հօրը քով է, իսկ միւսը չկայ»:

14 Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Իմ ձեզի ըսածիս պէս է, դուք լրտեսներ էք:

15 Ասով պիտի փորձուիք: Փարաւոնին կեանքին համար՝ դուք ասկէ պիտի չելլէք, եթէ ձեր պզտիկ եղբայրը հոս չգայ:

16 Ձեզմէ մէկը ձեր եղբայրը բերելու ղրկեցէք, իսկ մնացեալներդ բանտը պիտի դրուիք, որպէս զի ձեր խօսքերը փորձուին, թէ արդեօք ձեր մէջ ճշմարտութիւն կա՞յ եւ եթէ ոչ՝ Փարաւոնին կեանքին համար՝ դուք լրտեսներ էք»:

17 Երեք օր բանտը դրաւ զանոնք:

18 Երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Այսպէս ըրէք որպէս զի ողջ մնաք. վասն զի ես Աստուծմէ կը վախնամ:

19 Եթէ դուք շիտակ մարդիկ էք, ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած տանը մէջ թող մնայ եւ դուք գացէք, ձեր տանը անօթութեանը համար պաշար տարէք,

20 Բայց ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որպէս զի ձեր խօսքերը հաստատուին ու չմեռնիք»: Այդպէս ըրին:

21 Ու իրարու ըսին. «Իրաւցընէ մեր եղբօրը հանդէպ յանցաւոր ենք. վասն զի մենք տեսանք անոր հոգիին նեղութիւնը՝ երբ ինք մեզի աղաչեց, բայց մտիկ չըրինք՝ ատոր համար այս նեղութիւնը մեր վրայ եկաւ»:

22 Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց՝ ըսելով. «Ես ձեզի չխօսեցա՞յ ըսելով. ‘Տղուն դէմ մեղք մի՛ գործէք’, բայց դուք մտիկ չըրիք եւ ահա հիմա անոր արիւնը մեզմէ կը պահանջուի»:

23 Անոնք չէին գիտեր թէ Յովսէփ կը հասկնար, վասն զի թարգմանով կը խօսէր իրենց

հետ:

24 Յովսէփ անոնցմէ զատուեցաւ ու լացաւ: Ապա նորէն անոնց դարձաւ ու խօսեցաւ
անոնց հետ եւ անոնցմէ Շմաւոնը առաւ ու անոնց աչքին առջեւ կապեց զանիկա:

25 Ետքը Յովսէփ հրաման ըրաւ, որ անոնց ամանները ցորենով լեցնեն ու ամէն մէկուն
ստակը իր քուրձին մէջ դնեն եւ անոնց ճամբու պաշար տան:

26 Այսպէս ըրաւ անոնց: Անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռցուցին ցորեննին ու անկէ գացին:

27 Անոնցմէ մէկը իջեւանին մէջ իր իշուն կեր տալու համար իր քուրձը բացած ատեն՝ իր
ստակը տեսաւ, որ ահա իր քուրձին բերանն էր:

28 Իր եղբայրներուն ըսաւ. «Ստակս ետ տրուած է, ահա հոս իմ քուրձիս մէջ է»: Անոնց
սիրտը խռովեցաւ ու վախնալով իրարու ըսին. «Ի՞նչ է այս, որ Աստուած մեզի ըրաւ»:

29 Երբ եկան Քանանի երկիրը՝ իրենց հօրը Յակոբին՝ բոլոր իրենց գլուխը եկածները
պատմեցին անոր՝ ըսելով.

30 «Այն երկրին տէրը եղող մարդը մեզի խստութեամբ խօսեցաւ ու մեզ երկիրը
լրտեսողներու տեղ դրաւ:

31 Եւ ըսինք անոր. ‘Մենք շիտակ մարդիկ ենք, լրտեսներ չենք,

32 Մենք, մեր հօրը որդիքը, տասներկու եղբայրներ ենք, մէկը չկայ եւ ամենէն պզտիկը
Քանանի երկրին մէջ մեր հօրը քով է այսօր’:

33 Այն երկրին տէրը ըսաւ մեզի. ‘Ձեր շիտակ մարդիկ ըլլալը այս ձեւով պիտի գիտնամ.
ձեր եղբայրներէն մէկը իմ քովս ձգեցէք եւ ձեր ընտանիքին անօթութեանը համար պաշար
առէք ու գացէք

34 Եւ ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որպէս զի գիտնամ թէ դուք լրտեսներ չէք, հապա
շիտակ մարդիկ էք. այսպէս ձեր եղբայրը ձեզի կու տամ ու այս երկրին մէջ առուտուր
կ’ընէք’»:

35 Բայց իրենց քուրձերը պարպած ատեննին, ահա ամէն մէկուն ստակին ծրարը իր
քուրձին մէջ էր եւ իրենք ու իրենց հայրն ալ ստակին ծրարները տեսածնուն պէս
վախցան:

36 Եւ անոնց հայրը Յակոբ ըսաւ անոնց. «Զիս անորդի թողուցիք: Յովսէփը չկայ,
Շմաւոնը չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առնէք: Այս ամէնը իմ գլխուս եկաւ»:

37 Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը ու ըսաւ. «Եթէ ես զանիկա քեզի չբերեմ, իմ երկու որդիներս
մեռցուր: Բենիամինը իմ ձեռքս յանձնէ ու ես քեզի ետ պիտի բերեմ զանիկա»:

38 Բայց Յակոբ ըսաւ. «Իմ որդիս ձեզի հետ պիտի չիջնէ. վասն զի անոր եղբայրը մեռած
է ու անիկա մինակ մնացած է: Եթէ ձեր երթալու ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը
պատահելու ըլլայ, իմ ճերմակ մազերս տրտմութիւնով գերեզման պիտի իջեցնէք»:

ԳԼՈՒԽ 43

Սովը սաստկացաւ երկրին մէջ

2 Ու Եգիպտոսէն բերուած պաշարնին կերան ու հատցուցին: Հայրերնին ըսաւ անոնց.
«Գացէք նորէն մեզի քիչ մը ուտելիք ծախու առէք»:

3 Յուդա խօսեցաւ անոր՝ ըսելով. «Այն մարդը մեզի հաստատ վկայութեամբ խօսելով՝
ըսաւ. ‘Եթէ ձեր եղբայրը ձեզի հետ չըլլայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք’:

4 Եթէ մեր եղբայրը մեզի հետ ղրկես, կ’իջնենք ու ուտելիք ծախու կ’առնենք.

5 Բայց եթէ չղրկես, չենք իջներ. վասն զի այն մարդը ըսաւ մեզի. ‘Եթէ ձեր եղբայրը ձեզի
հետ չըլլայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք’»:

6 Իսրայէլ ըսաւ. «Ինչո՞ւ համար չարութիւն ըրիք ինծի՝ այն մարդուն իմացնելով թէ ուրիշ
եղբայր ունիք»:

7 Անոնք ըսին. «Այն մարդը մեզի համար ու մեր ազգականներուն համար ճշդիւ հարցուց՝
ըսելով. ‘Ձեր հայրը տակաւին ո՞ղջ է, ուրիշ եղբայր ունի՞ք’. մենք ալ այս խօսքերուն
համեմատ պատասխան տուինք անոր. արդեօք մենք կրնայի՞նք գիտնալ թէ անիկա
պիտի ըսէ՝ ‘Ձեր եղբայրը իջեցուցէք’»:
8 Յուդա իր հօրը Իսրայէլին ըսաւ. «Տղան ինծի հետ ղրկէ ու ելլենք երթանք, որպէս զի ողջ
մնանք ու չմեռնինք, մենք ալ, դուն ալ, մեր ընտանիքներն ալ:
9 Ես երաշխաւոր կ՚ըլլամ անոր համար: Զանիկա իմ ձեռքէս պահանջէ. եթէ զանիկա քեզի
չբերեմ ու քու առջեւդ չկայնեցնեմ, յաւիտեան քեզ հանդէպ յանցաւոր ըլլամ:
10 Քանզի եթէ չյապաղէինք, մինչեւ հիմա երկրորդ անգամ դարձած կ՚ըլլայինք»:
11 Անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ անոնց. «Եթէ այդպէս է, հիմա այս ըրէք: Ձեր ամաններուն
մէջ երկրիս ամենէն աղէկ պտուղներէն առէք ու մարդուն ընծայ տարէք, քիչ մը բալասան
եւ քիչ մը մեղր, համեմներ ու զմուռս, պիստակ ու նուշ
12 Եւ ձեռքերնիդ կրկնապատիկ ստակ առէք ու ձեր քուրձերուն բերանը դրուած ստակն
ալ, որ ետ բերուեցաւ, ձեռքերնիդ առած ետ տարէք. գուցէ սխալմունք եղած էր.
13 Եղբայրնիդ ալ առէք ու ելէք նորէն այն մարդուն գացէք:
14 Եւ Ամենակարող Աստուած ձեզի շնորհք գտնել տայ այն մարդուն առջեւ, որպէս զի ձեր
Շմաւոն եղբայրն ու Բենիամինը թող տայ ձեզի: Բայց եթէ անզաւակ մնալու եմ, թող
անզաւակ մնամ»:
15 Ապա մարդիկը առին այս ընծաները ու ձեռքերնին կրկնապատիկ ստակ առին՝ նաեւ
Բենիամինը ու ելան Եգիպտոս իջան եւ Յովսէփին առջեւ կայնեցան:
16 Երբ Յովսէփ Բենիամինը անոնց հետ տեսաւ, իր տանը վերակացուին ըսաւ. «Տուն
տար այս մարդիկը ու պարարտ կենդանիներ մորթէ եւ պատրաստէ. վասն զի այս
մարդիկը կէսօրին ինծի հետ պիտի ճաշեն»:
17 Սպասաւորը Յովսէփին ըսածին պէս ըրաւ ու Յովսէփին տունը տարաւ մարդիկը:
18 Մարդիկը վախցան Յովսէփին տունը տարուելնուն համար ու ըսին. «Առաջին
անգամին մեր քուրձերուն մէջ դարձած ստակին համար կը տարուինք, որ մեր վրայ
յարձակի ու մեր վրայ իյնայ մեզ իբր ծառայ առնէ ու մեր էշերը»:
19 Յովսէփին տանը վերակացուն եղող մարդուն մօտեցան ու տանը դրանը մէջ խօսեցան
անոր
20 Ու ըսին. «Ո՜հ, տէ՛ր, ասկէ առաջ կերակուր ծախու առնելու իջանք:
21 Երբ իջեւան մը հասանք, մեր քուրձերը բացինք, ահա ամէն մէկուս ստակը իր քուրձին
բերանն էր, մեր ստակը լման կշիռքովը եւ զանիկա մեր ձեռքովը ետ բերինք:
22 Ու ձեռքերնուս մէջ ուրիշ ստակ բերինք՝ կերակուր ծախու առնելու համար: Չենք
գիտեր թէ ո՞վ դրաւ մեր ստակը մեր քուրձերուն մէջ»:
23 Անիկա ըսաւ. «Խաղաղութիւն ձեզի, մի՛ վախնաք. ձեր Աստուածը եւ ձեր հօրը
Աստուածը ձեզի գանձ տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ. ես առի ձեր ստակը»: Եւ Շմաւոնը
դուրս հանեց անոնց:
24 Սպասաւորը Յովսէփին տունը տարաւ մարդիկը եւ ջուր տուաւ անոնց ու իրենց
ոտքերը լուացին ու անոնց էշերուն կեր տուաւ:
25 Անոնք ալ ընծաները պատրաստեցին՝ մինչեւ Յովսէփին տուն գալը. քանզի իմացան
թէ իրենք հոն հաց պիտի ուտեն:
26 Երբ Յովսէփ տուն եկաւ, իրենց ձեռքը եղած ընծաները անոր մատուցանեցին տանը
մէջ ու մինչեւ գետինը ծռելով անոր խոնարհութիւն ըրին:
27 Յովսէփ անոնց ողջութիւնը հարցուց՝ ըսելով. «Ձեր ծեր հայրը, որուն վրայով խօսեցաք
ինծի, աղէ՞կ է. տակաւին ո՞ղջ է»:
28 Ըսին. «Քու ծառադ՝ մեր հայրը՝ աղէկ է, տակաւին ողջ է» եւ ծռեցան ու խոնարհութիւն

ըրին:

29 Յովսէփ իր աչքերը վերցուց ու իր մօրը որդին, իր եղբայրը Բենիամինը տեսաւ եւ
ըսաւ. «Ա՞ս է ձեր պզտիկ եղբայրը, որուն վրայով խօսեցաք ինծի» եւ ըսաւ Բենիամինին.
«Աստուած ողորմի քեզի, որդեակ իմ»:

30 Յովսէփ շուտով դուրս ելաւ. քանզի իր աղիքը գալարուեցան իր եղբօրը վրայ եւ լալու
տեղ կը փնտռէր ու ներքին սենեակը մտաւ ու հոն լացաւ:

31 Ապա լուաց իր երեսը ու դուրս ելաւ եւ զսպեց ինքզինք ու ըսաւ. «Հաց բերէք»:

32 Իրեն զատ ու անոնց զատ եւ իրեն հետ ուտող Եգիպտացիներուն զատ կերակուր
դրին. քանզի Եգիպտացիները Եբրայեցիներուն հետ հաց չէին կրնար ուտել, վասն զի
Եգիպտացիներուն զզուելի էր:

33 Եգիպտացիները նստան անոր առջեւ, անդրանիկը իր անդրանկութեանը պէս եւ
պզտիկը իր պզտկութեանը պէս եւ մարդիկը իրարու նայելով կը զարմանային:

34 Յովսէփ իր առջեւէն բաժիններ ղրկեց անոնց. բայց Բենիամինին բաժինը միւսներուն
բաժինին հինգ անգամն էր եւ խմեցին ու անոր հետ մէկտեղ զուարթացան:

ԳԼՈՒԽ 44

Յովսէփ իր տանը վերակացուին հրաման ըրաւ՝ ըսելով. «Այս մարդոց քուրձերը տանել
կրցածնուն չափ լեցուր ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին բերանը դիր:

2 Եւ ամենէն պզտիկին քուրձին բերանը՝ իմ գաւաթս, արծաթ գաւաթը ու իր պաշարին
ստակը դիր»: Անիկա Յովսէփին ըսած խօսքին պէս ըրաւ:

3 Առտուն լուսցածին պէս մարդիկը ղրկուեցան, իրենք ու իրենց էշերը:

4 Անոնք քաղաքէն դեռ հեռացած չէին երբ Յովսէփ իր տանը վերակացուին ըսաւ. «Ելի՛ր,
այն մարդոց ետեւէն վազէ ու անոնց հասիր ու ըսէ անոնց. ‘Ինչո՞ւ բարիքին փոխարէն
չարիք հատուցանեցիք: Ինչո՞ւ իմ տիրոջս գաւաթը գողցաք:

5 Այս այն չէ՞, որուն մէջէն իմ տէրս կը խմէ ու անով կը հմայէ. այսպէս ընելով գէշութիւն
ըրիք’»:

6 Վերակացուն հասաւ անոնց եւ ըսաւ անոնց այդ նոյն խօսքերը:

7 Անոնք ըսին անոր. «Ինչո՞ւ իմ տէրս այսպիսի խօսքեր կ’ըսէ. քա՛ւ լիցի որ քու
ծառաներդ այսպիսի բան մը ընեն:

8 Ահա մեր քուրձերուն բերանը գտած ստակնիս Քանանի երկրէն քեզի բերինք. ուրեմն
ի՞նչպէս քու տիրոջդ տունէն արծաթ կամ ոսկի պիտի գողնանք:

9 Քու ծառաներէդ որո՛ւն քով որ գտնուի, թող անիկա մեռնի ու մենք ալ մեր տիրոջը
ծառաներ ըլլանք»:

10 Անիկա ըսաւ. «Հիմա ճիշդ ձեր ըսածին պէս թող ըլլայ. որուն քով որ գտնուի, ան ինծի
ծառայ ըլլայ ու դուք անպարտ ըլլաք»:

11 Ուստի ամէն մէկը արտորալով իր քուրձը գետին իջեցուց ու ամէն մէկը իր քուրձը
բացաւ

12 Եւ անիկա մեծէն սկսաւ փնտռել ու մինչեւ պզտիկը նայեցաւ: Եւ գաւաթը Բենիամինին
քուրձին մէջ գտնուեցաւ:

13 Այն ատեն իրենց հանդերձները պատռեցին եւ ամէն մէկը իր էշը բեռցուց ու քաղաք
դարձան:

14 Եւ Յուդան ու անոր եղբայրները Յովսէփին տունը եկան եւ անիկա տակաւին հոն էր ու
անոր առջեւ գետինը ինկան:

15 Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Այս ի՞նչ բան է որ ըրիք. չէ՞ք գիտեր որ ինծի պէս մարդ մը
անշուշտ կը հմայէ»:

16 Յուդան ըսաւ. «Իմ տիրոջս ի՞նչ ըսենք, ի՞նչ խօսինք, կամ ի՞նչպէս արդարանենք
ինքզինքնիս: Աստուած քու ծառաներուդ յանցանքը բռնեց: Ահա մենք մեր տիրոջ
ծառաներ ենք, մենք ալ՝ անիկա ալ՝ որուն քով գաւաթը գտնուեցաւ»:
17 Յովսէփ ըսաւ. «Քա՛լ լիցի որ ես այդպէս ընեմ. հապա այն մարդը, որուն քով գաւաթը
գտնուեցաւ, միայն անիկա ինծի ծառայ թող ըլլայ ու դուք խաղաղութեամբ ձեր հօրը
ելէք»:
18 Այն ատեն Յուդան մօտեցաւ անոր ու ըսաւ. «Ո՜հ, տէ՛ր իմ, շնորհք ըրէ, թող քու ծառադ
խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջներուն ու ծառայիդ վրայ քու բարկութիւնդ չբորբոքի.
վասն զի դուն Փարաւոնին պէս ես:
19 Իմ տէրս իր ծառաներուն հարցուց՝ ըսելով. ‘Հայր կամ եղբայր ունի՞ք’:
20 Եւ մենք ըսինք մեր տիրոջը թէ՝ ‘Ծեր հայր մը ունինք եւ թէ անիկա իր ծերութեան
ատենը ծնած պզտիկ որդի մը ունի, որուն եղբայրը մեռած է եւ միայն անիկա իր մօրմէն
մնացած է ու անոր հայրը կը սիրէ զանիկա’:
21 Եւ քու ծառաներուդ ըսիր. ‘Ինծի իջեցուցէք զանիկա, որ տեսնեմ’:
22 Եւ իմ տիրոջս ըսինք. ‘Տղան իր հայրը չի կրնար ձգել. քանզի եթէ իր հայրը ձգելու
ըլլայ, անիկա պիտի մեռնի’:
23 Եւ քու ծառաներուդ ըսիր. ‘Եթէ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ, իմ երեսս անգամ
մըն ալ պիտի չտեսնէք’:
24 Ու երբ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս քով ելանք, իմ տիրոջս խօսքերը պատմեցինք անոր:
25 Երբ մեր հայրը կրկին ըսաւ՝ ‘Գացէք նորէն ու մեզի քիչ մը կերակուր ծախու առէք’
26 Մենք ըսինք. ‘Չենք կրնար իջնել: Եթէ մեր պզտիկ եղբայրը մեզի հետ ըլլայ, այն ատեն
կ’իջնենք. վասն զի պիտի չկրնանք տեսնել այն մարդուն երեսը, եթէ մեր պզտիկ եղբայրը
մեզի հետ չըլլայ’:
27 Եւ քու ծառադ՝ իմ հայրս՝ ըսաւ մեզի. ‘Դուք գիտէք որ իմ կինս երկու որդի ծնաւ ինծի
28 Եւ մէկը քովէս ելաւ’: Ու ես ըսի՝ ‘Անշուշտ գազանէ մը գիշատուած է ու մինչեւ հիմա
զինք չտեսայ’:
29 Եւ եթէ ասիկա ալ քովէս առնէք ու անոր փորձանք մը պատահի, իմ ճերմակ մազերս
տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցնէք»:
30 Ուստի հիմա, երբ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս՝ երթամ ու տղան մեզի հետ չըլլայ, անոր
հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած ըլլալով,
31 Երբ տեսնէ թէ տղան մեզի հետ չէ, պիտի մեռնի եւ ծառաներդ քու ծառայիդ՝ մեր հօրը՝
ճերմակ մազերը տրտմութիւնով գերեզման պիտի իջեցնենք:
32 Վասն զի ծառադ տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով. ‘Եթէ ես զանիկա
քեզի չբերեմ, իմ հօրս յաւիտեան յանցաւոր ըլլամ’:
33 Ուստի հիմա կ’աղաչեմ քեզի, տղուն տեղ ծառադ իմ տիրոջս ծառայ թող ըլլայ եւ
տղան իր եղբայրներուն հետ թող ելլէ.
34 Քանզի եթէ տղան ինծի հետ չըլլայ, ի՞նչպէս ելլեմ իմ հօրս. չըլլայ որ իմ հօրս գալու
փորձանքը տեսնեմ»:

ԳԼՈՒԽ 45

Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինք բոլոր իր քով կայնողներուն առջեւ ու պոռաց. «Քովէս
դո՛ւրս հանեցէք բոլոր մարդիկը»: Երբ Յովսէփ ինքզինք իր եղբայրներուն ճանչցուց,
քովը մարդ մը չկեցաւ:
2 Ձայնը բարձրացնելով լացաւ: Եգիպտացիք լսեցին ու Փարաւոնին տունն ալ լսեց:
3 Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն. «Ես Յովսէփն եմ. իմ հայրս տակաւին ո՞ղջ է»:

Եղբայրները չէին կրնար պատասխան տալ անոր, վասն զի անոր առջեւ ապշած
մնացին:

4 Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն. «Ինծի մօտ եկէք»: Անոնք ալ մօտ եկան եւ ըսաւ. «Ես
ձեր եղբայրը Յովսէփն եմ, որ Եգիպտոս տարուելու ծախեցիք:

5 Ուստի զիս հոս ծախելնուդ համար մի՛ վշտանաք ու ձեզի ծանր չերեւնայ, վասն զի
Աստուած ղրկեց զիս ձեր առջեւէն՝ կեանք պահելու համար:

6 Քանզի երկրիս վրայ սովին երկրորդ տարին է այս եւ տակաւին հինգ տարի կայ՝ որ ո՛չ
վարուցան, ո՛չ ալ հունձք պիտի ըլլայ:

7 Աստուած զիս ձեր առջեւէն ղրկեց՝ որպէս զի երկրի վրայ ձեզի սերունդ պահէ եւ մեծ
ազատութիւնով ձեզ ապրեցնէ:

8 Արդ՝ զիս հոս ղրկողը դուք չէք, հապա Աստուած է ու զիս Փարաւոնին հայր եւ իր բոլոր
տանը տէր ու Եգիպտոսին իշխան դրաւ:

9 Շուտով իմ հօրս ելէք ու ըսէք անոր՝ այսպէս կ'ըսէ քու Յովսէփ որդիդ. 'Աստուած բոլոր
Եգիպտոսի տէր ըրաւ զիս. մի՛ ուշանար, ինծի իջիր

10 Եւ Գեսեմի երկրին մէջ բնակէ, որպէս զի իմ մօտ ըլլաս, դուն ու քու որդիներդ եւ քու
որդիներուդ որդիները եւ հօտերդ ու արջառներդ եւ քու բոլոր ունեցածդ:

11 Հոն քեզ պիտի սնուցանեմ. վասն զի տակաւին հինգ տարի սով կայ. չըլլայ որ դուն ու
քու տունդ եւ քու բոլոր ունեցածդ չքաւորութիւն քաշէք':

12 Ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն, որ ձեզի խօսողը իմ
բերանս է:

13 Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր փառքս ու ձեր բոլոր տեսածը պատմեցէք իմ հօրս եւ
շուտով իմ հայրս հոս իջեցուցէք»:

14 Եւ իր եղբօրը Բենիամինին պարանոցին վրայ ինկաւ ու լացաւ: Բենիամինն ալ անոր
պարանոցին վրայ լացաւ:

15 Իր բոլոր եղբայրները համբուրեց ու անոնց վրայ լացաւ եւ անկէ ետքը միայն իր
եղբայրները իրեն խօսեցան:

16 Այս լուրը Փարաւոնին տանը մէջ լսուեցաւ թէ Յովսէփին եղբայրները եկեր են:
Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն հաճելի եղաւ:

17 Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. «Քու եղբայրներուդ ըսէ՝ 'Ձեր անասունները բեռցուցէք ու
Քանանի երկիրը գացէք

18 Եւ ձեր հայրն ու ձեր ընտանիքները առէք ու ինծի եկէք եւ Եգիպտոսի ամենէն աղէկ
տեղը ձեզի պիտի տամ ու երկրին պարարտութենէն պիտի ուտէք:

19 Եւ քեզի հրաման եղաւ, որ ձեր տղաքներուն համար ու ձեր կիներուն համար
Եգիպտոսի երկրէն կառքեր առնէք ձեզի եւ ձեր հայրը բերէք:

20 Ձարե կարասիներուն մի՛ նայիք՝ `. վասն զի բոլոր Եգիպտոսի բարիքը ձերն է'»:

21 Իսրայէլի որդիները այնպէս ըրին: Յովսէփ անոնց կառքեր տուաւ Փարաւնին խօսքին
պէս ու ճամբու համար պաշար տուաւ անոնց:

22 Անոնց ամէն մէկուն զատ զատ փոխելու հանդերձներ տուաւ, բայց Բենիամինին երեք
հարիւր կտոր արծաթ ու հինգ ձեռք փոխելու հանդերձ տուաւ

23 Եւ իր հօրը հետեւեալ բաները ղրկեց՝ տասը էշ Եգիպտոսի բարիքներով բեռցուած եւ
տասը էգ էշ ցորենով ու հացով եւ ուտելիքներով բեռցուած, իր հօրը ճամբորդութեանը
համար:

24 Այսպէս իր եղբայրները ղրկեց ու գացին եւ ըսաւ անոնց. «Ճամբուն մէջ չխռովիք»:

25 Անոնք Եգիպտոսէն ելան ու դէպի Քանանի երկիրը՝ իրենց հօրը Յակոբին՝ գացին

26 Եւ անոր պատմեցին՝ ըսելով. «Յովսէփ տակաւին ողջ է ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին
իշխանը անիկա է»: Յակոբին սիրտը մարեցաւ, քանզի անոնց չհաւատաց:

27 Անոր պատմեցին Յովսէփին բոլոր խօսքերը, որոնք իրենց ըսեր էր: Երբ տեսաւ
Յովսէփին ղրկած կառքերը զինք տանելու համար, անոնց հօրը Յակոբին հոգին
ողջնցաւ:
28 Եւ Իսրայէլ ըսաւ. «Բաւական է. իմ որդիս Յովսէփ տակաւին ողջ է. երթամ ու մեռնելէս
առաջ տեսնեմ զանիկա»:

ԳԼՈՒԽ 46

Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածով ճամբայ ելաւ ու Բերսաբէէ եկաւ եւ իր հօրը Իսահակին
Աստուծոյն զոհեր մատուցանեց:
2 Աստուած գիշերը տեսիլքի մէջ երեւցաւ Իսրայէլին ու ըսաւ. «Յակո՛բ, Յակո՛բ»:
3 Եւ անիկա ըսաւ. «Ահա հոս եմ»: Աստուած ըսաւ անոր. «Ես եմ Աստուած, քու հօրդ
Աստուածը. Եգիպտոս իջնելու մի՛ վախնար, վասն զի հոն մեծ ազգ մը պիտի ընեմ քեզ.
4 Ես քեզի հետ Եգիպտոս պիտի իջնեմ, նաեւ քեզ անշուշտ պիտի հանեմ ու Յովսէփ
պիտի դնէ իր ձեռքը քու աչքերուդ վրայ»:
5 Յակոբ ելաւ Բերսաբէէէն ու Իսրայէլի որդիները տարին իրենց հայրը Յակոբը ու իրենց
տղաքները եւ իրենց կիները այն կառքերով, որոնք Փարաւոն ղրկեց զանիկա տանելու
համար:
6 Առին իրենց ստացուածքը, որոնք Քանանի երկրին մէջ ստացեր էին: Եգիպտոս եկան
Յակոբ ու իր բոլոր սերունդը իրեն հետ.
7 Իր որդիները ու իր որդիներուն որդիները իրեն հետ, իր աղջիկները ու իր որդիներուն
աղջիկները եւ իր բոլոր սերունդը իրեն հետ Եգիպտոս բերաւ:
8 Ասոնք են Իսրայէլին որդիներուն անունները, որոնք Եգիպտոս եկան: Յակոբ ու իր
որդիները. Յակոբին անդրանիկը՝ Ռուբէն.
9 Եւ Ռուբէնին որդիները՝ Ենովք ու Փաղղուս եւ Եսրոն ու Քարմի:
10 Եւ Շմաւոնին որդիները՝ Յամուէլ ու Յամին եւ Ոհադ ու Յաքին եւ Սահառ ու Քանանացի
կնոջ որդին՝ Սաւուղ:
11 Եւ Ղեւիին որդիները՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մերարի:
12 Եւ Յուդային որդիները՝ Էր ու Օնան եւ Սելօմ ու Փարէս եւ Զարա. բայց Էր ու Օնան
Քանանի երկրին մէջ մեռան: Եւ Փարէսին որդիները՝ Եսրոն ու Համուլ:
13 Եւ Իսաքարին որդիները՝ Թովլա ու Փուա եւ Յոբ ու Սամրօն:
14 Եւ Զաբուղոնի որդիները՝ Սարեդ ու Ելօն եւ Յաղէլ:
15 Ասոնք են Լիայի որդիները, որոնք Միջագետքի մէջ ծնաւ Յակոբին ու անոր Դինա
աղջիկը: Անոր բոլոր որդիները ու աղջիկները երեսունըերեք հոգի էին:
16 Եւ Գադին որդիները՝ Սափոն ու Անգի, Սունի եւ Եսբօն, Էրի ու Արօդի եւ Արելի:
17 Եւ Ասերին որդիները՝ Յեմնա ու Յեսուա եւ Յեսուի ու Բարիա եւ անոնց քոյրը՝ Սարա եւ
Բարիայի որդիները՝ Քաբեր ու Մեղքիէլ:
18 Ասոնք են Զեղբայի որդիները՝ որ Լաբան իր Լիա աղջկան տուաւ եւ անիկա ծնաւ
ասոնք Յակոբին՝ տասնըվեց հոգի:
19 Յակոբին կնոջ Ռաքէլին որդիները՝ Յովսէփ եւ Բենիամին:
20 Եւ Յովսէփին Եգիպտոսի երկրին մէջ Մանասէն ու Եփրեմը ծնան, որոնք Արեգ
քաղաքի քուրմին, Պետափրայի աղջիկը Ասանէթ ծնաւ անոր:
21 Եւ Բենիամինին որդիները՝ Բաղա ու Բոքոր եւ Ասբէլ, Գերա ու Նէեման, Էհի ու Ռովս,
Մուփիմ եւ Ոփիմ ու Արեդ:
22 Ասոնք են Ռաքէլին որդիները՝ որոնք ծնան Յակոբին, ամէնքը տասնըչորս հոգի:

23 Եւ Դանին որդին՝ Հուսիմ:

24 Եւ Նեփթաղիմին որդիները՝ Յասիէլ ու Գունի եւ Յասեր ու Սիլլեմ:

25 Ասոնք են Բաղղային որդիները՝ որ Լաբան իր Ռաքէլ աղջկան տուաւ ու անիկա
Յակոբին ասոնք ծնաւ: Ամէնքը եօթը հոգի էին:

26 Եւ Յակոբին հետ Եգիպտոս եկող բոլոր հոգիները, որ անոր երանքէն ելած էին,
Յակոբին որդիներուն կիներէն զատ՝ ամէնքը վաթսունըվեց հոգի էին:

27 Եւ Յովսէփին որդիները՝ որ Եգիպտոսի մէջ անոր ծնան, երկու հոգի էին. Եգիպտոս
գացող Յակոբին բոլոր տունը եօթանասուն հոգի էին:

28 Անիկա Յուդան իր առջեւէն ղրկեց Յովսէփին որ Գեսեմը ցուցնէ իրեն եւ անոնք Գեսեմի
երկիրը եկան:

29 Եւ Յովսէփ իր կառքը պատրաստեց ու իր հայրը Իսրայէլը դիմաւորելու համար Գեսեմ
ելաւ եւ երբ անոր դէմը ելաւ, անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու երկար ատեն անոր
պարանոցին վրայ լացաւ:

30 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին. «Հիմա քու երեսդ տեսնելէս ետքը թող մեռնիմ, վասն զի
տակաւին ողջ ես»:

31 Յովսէփ իր եղբայրներուն ու իր հօրը տանը ըսաւ. «Ելլեմ եւ Փարաւոնին պատմեմ ու
ըսեմ անոր. ‘Իմ եղբայրներս ու իմ հօրս ընտանիքը՝ որ Քանանի երկրին մէջ էին, ինծի
եկան.

32 Անոնք հովիւներ են, որով խաշինքի տէր են եւ իրենց հօտերը ու իրենց արջառները եւ
իրենց բոլոր ունեցածը բերին’:

33 Երբ Փարաւոն ձեզ կանչէ ու ըսէ՝ ‘Ի՞նչ է արհեստնիդ’,

34 Ըսէք. ‘Քու ծառաներդ մեր մանկութենէն մինչեւ հիմա՝ մենք ալ, մեր հայրերն ալ,
խաշինքի տէր ենք’. որպէս զի Գեսեմի երկրին մէջ բնակիք. վասն զի ամէն հովիւ
Եգիպտացիներուն առջեւ գարշելի է»:

ԳԼՈՒԽ 47

Յովսէփ եկաւ ու պատմեց Փարաւոնին ու ըսաւ. «Իմ հայրս ու եղբայրներս եւ անոնց
հօտերն ու արջառները եւ անոնց բոլոր ունեցածը եկան Քանանի երկրէն եւ ահա Գեսեմի
երկիրն են»:

2 Իր եղբայրներէն հինգ մարդ առաւ ու զանոնք Փարաւոնին ներկայացուց:

3 Փարաւոն ըսաւ անոր եղբայրներուն. «Ի՞նչ է ձեր արհեստը»: Եւ անոնք Փարաւոնին
ըսին. «Քու ծառաներդ հովիւներ ենք, մենք ալ, մեր հայրերն ալ»:

4 Նաեւ ըսին Փարաւոնին. «Այս երկրին մէջ պանդխտանալու եկանք. վասն զի Քանանի
երկրին մէջ սովին սաստկանալուն համար, քու ծառաներուդ հօտերուն արածելիք չկայ,
ուստի հիմա կ’աղաչենք, թող ծառաներդ Գեսեմի երկրին մէջ բնակին»:

5 Փարաւոն խօսեցաւ Յովսէփին՝ ըսելով. «Քու հայրդ ու եղբայրներդ քեզի եկան.

6 Եգիպտոսը առջեւդ է. քու հայրդ ու եղբայրներդ երկրին ամենէն աղէկ տեղը բնակեցուր.
Գեսեմի երկրին մէջ թող բնակին եւ եթէ անոնց մէջ ճարպիկ մարդիկ կան, զանոնք իմ
հօտերուս վրայ վերակացու ըրէ»:

7 Յովսէփ իր հայրը բերաւ ու Փարաւոնին առջեւ հանեց: Յակոբ օրհնեց Փարաւոնը:

8 Փարաւոն ըսաւ Յակոբին. «Քու կեանքիդ տարիներուն օրերը ո՞րչափ են»:

9 Եւ Յակոբ ըսաւ Փարաւոնին. «Իմ պանդխտութեանս տարիներուն օրերը հարիւր
երեսուն տարի են. իմ կեանքիս տարիներուն օրերը քիչ ու ցաւով եղան ու իմ հայրերուս
պանդխտութեան օրերուն մէջ եղած իրենց կեանքին տարիներուն օրերուն չհասան»:

10 Եւ Յակոբ օրհնեց Փարաւոնը ու դուրս ելաւ Փարաւոնին առջեւէն:

11 Յովսէփ Եգիպտոսի ամենէն աղէկ կողմը, Ռամսէսի երկրին մէջ, բնակեցուց իր հայրն ու
եղբայրները եւ անոնց կալուածք տուաւ, ինչպէս Փարաւոն հրամայեր էր:
12 Յովսէփ իր հայրն ու եղբայրները եւ իր հօրը բոլոր տունը անոնց ընտանիքներուն
համեմատ հացով կը սնուցանէր:
13 Բոլոր երկրին մէջ հաց չկար, վասն զի սովը խիստ սաստկացաւ ու Եգիպտոսի երկիրը
եւ Քանանի երկիրը սովին պատճառաւ նուաղեցան:
14 Յովսէփ պաշար ծախու առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Քանանի երկրին մէջ
գտնուած բոլոր ստակը հաւաքեց եւ Փարաւոնին տունը տարաւ ստակը:
15 Երբ Եգիպտոսի ու Քանանի ստակը հատաւ, բոլոր Եգիպտացիները եկան Յովսէփին
ու ըսին. «Մեզի հաց տուր: Ստակ չըլլալուն համար ինչո՞ւ մեռնինք քու առջեւդ»:
16 Յովսէփ ըսաւ. «Ձեր անասունները բերէք եւ եթէ ստակ չկայ, ձեր անասուններուն
փոխարէն տամ ձեզի»:
17 Անոնք իրենց անասունները Յովսէփին բերին եւ Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն
փոխարէն ու ոչխարներուն փոխարէն եւ արջառներուն փոխարէն ու էշերուն փոխարէն եւ
այն տարին զանոնք հացով կերակրեց իրենց բոլոր անասուններուն փոխարէն:
18 Եւ երբ լմնցաւ այն տարին, հետեւեալ տարին եկան անոր ու ըսին. «Մեր տիրոջմէն
չենք պահեր որ ստակը հատաւ եւ մեր անասուններն ալ մեր տիրոջը եղան. ալ բան մը
չմնաց մեր տիրոջը առջեւ, բացի մեր անձերն ու երկիրը:
19 Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ առջեւ մեռնինք մենք ու մեր երկիրը: Մեզ ու մեր երկիրը
հացով ծախու առ եւ մենք մեր երկիրովը Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք եւ սերմ տուր
մեզի որպէս զի ապրինք ու չմեռնինք եւ երկիրը ամայի չըլլայ»:
20 Յովսէփ բոլոր երկիրը Փարաւոնին համար ծախու առաւ, քանզի Եգիպտացիներու
վրայ սովին սաստիկ ըլլալուն համար՝ անոնց ամէն մէկը իր արտը ծախեց ու երկիրը
Փարաւոնին եղաւ:
21 Եգիպտոսի մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը՝ ժողովուրդը քաղաքէ քաղաք` ` փոխադրեց:
22 Միայն քուրմերուն երկիրը ծախու չառաւ. վասն զի քուրմերը Փարաւոնէն կապուած
բաժին ունէին ու կ'ուտէին իրենց բաժինը, որ Փարաւոն կու տար անոնց: Ատոր համար
իրենց երկիրը չծախեցին:
23 Եւ Յովսէփ ըսաւ ժողովուրդին. «Ահա այսօր ծախու առի ձեզ ու ձեր երկիրը
Փարաւոնին համար. արդ ձեզի սերմ կու տամ ու սերմանեցէք երկիրը
24 Եւ երկրի արդիւնքին հինգէն մէկը Փարաւոնին պիտի տաք ու չորս մասը ձերը պիտի
ըլլայ, որպէս զի արտին սերմ՝ ու ձեզի եւ ձեր տանը մէջ եղողներուն ու ձեր տղաքներուն
ուտելիք ըլլայ»:
25 Անոնք ըսին. «Մեզ ապրեցուցիր. թող մեր տիրոջը առջեւ շնորհք գտնենք ու
Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք»:
26 Յովսէփ այս օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչեւ այսօր՝ որ հինգէն մէկը
Փարաւոնին ըլլայ. բացի քուրմերուն երկրէն, որ Փարաւոնին չեղաւ:
27 Եւ Իսրայէլ կը բնակէր Եգիպտոսի երկրին մէջ, Գեսեմի երկիրը ու հոն կալուածք
ստացան եւ աճեցան ու խիստ շատցան:
28 Յակոբ Եգիպտոսի մէջ տասնըեօթը տարի ապրեցաւ ու Յակոբին կեանքին
տարիներուն օրերը հարիւր քառասունըեօթը տարի եղան:
29 Երբ Իսրայէլին մեռնելու օրերը մօտեցան, կանչեց իր Յովսէփ որդին ու ըսաւ անոր.
«Եթէ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ, կ'աղաչեմ քեզի, ձեռքդ իմ երանքիս տակ դիր եւ
ինծի մարդասիրութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէ. կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս Եգիպտոսի մէջ մի՛
թաղեր.
30 Հապա իմ հայրերուս հետ ննջեմ ու դուն զիս Եգիպտոսէն հանէ եւ զիս անոնց

գերեզմանը թաղէ»: Յովսէփ ըսաւ. «Ես քու ըսածիդ պէս պիտի ընեմ»:
31 Յակոբ ըսաւ. «Ինծի երդում ըրէ»: Յովսէփ երդում ըրաւ անոր: Եւ Իսրայէլ անկողնին
գլխուն վրայ երկրպագութիւն ըրաւ:

ԳԼՈՒԽ 48

Այս բաներէն յետոյ Յովսէփին ըսուեցաւ. «Ահա քու հայրդ հիւանդ է»: Անիկա ալ իր
երկու որդիները՝ Մանասէն ու Եփրեմը՝ իրեն հետ առաւ:
2 Յակոբին պատմուեցաւ ու ըսուեցաւ. «Ահա քու որդիդ Յովսէփ քեզի կու գայ»: Իսրայէլ
ուժովցաւ ու անկողնին վրայ նստաւ:
3 Եւ Յակոբ ըսաւ Յովսէփին. «Ամենակարող Աստուած Քանանի երկիրը Լուզի մէջ
երեւցաւ ինծի ու օրհնեց զիս
4 Եւ ըսաւ ինծի. ‘Ահա քեզ պիտի աճեցնեմ ու շատցնեմ եւ քեզ շատ ժողովուրդներու հայր
պիտի ընեմ եւ այս երկիրը քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւիտենական կալուածք ըլլալու
պիտի տամ’:
5 Հիմա քու երկու որդիներդ, որոնք ծնան քեզի Եգիպտոսի մէջ, Եգիպտոս գալէս առաջ,
իմս են. Եփրեմն ու Մանասէն Ռուբէնին ու Շմաւոնին պէս իմս պիտի ըլլան:
6 Անոնցմէ ետքը քու ծնած որդիներդ քուկդ ըլլան ու իրենց ժառանգութեանը մէջ իրենց
եղբայրներուն անուններովը կանչուին:
7 Երբ Միջագետքէն կու գայի, Քանանի երկրին մէջ այն ճամբուն վրայ, որ տակաւին
Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ կայ, Ռաքէլ մեռաւ իմ քովս ու զանիկա հոն Եփրաթայի՝
այսինքն Բեթլեհէմի ճամբուն մէջ թաղեցի»:
8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէփին որդիները ու ըսաւ. «Ո՞վ են ասոնք»:
9 Յովսէփ ըսաւ իր հօրը. «Իմ որդիներս են, որոնք Աստուած հոս ինծի տուաւ»: Յակոբ
ըսաւ. «Շնորհք ըրէ, ինծի բեր զանոնք, որպէս զի օրհնեմ»:
10 Իսրայէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին, այնպէս որ չէր կրնար տեսնել: Յովսէփ
զանոնք մօտեցուց հօրը ու անիկա համբուրեց զանոնք ու գրկեց:
11 Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին. «Ես չէի յուսար, որ քու երեսդ պիտի կրնամ տեսնել եւ
ահա Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ ցուցուց»:
12 Յովսէփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն եւ իր երեսը ծռեց մինչեւ գետինը եւ
խոնարհութիւն ըրաւ:
13 Յովսէփ առաւ անոնց երկուքն ալ, Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ կողմը եւ
Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իսրայէլին աջ կողմը ու մօտեցուց անոր:
14 Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկնցուց ու Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ, որ պզտիկն էր ու իր
ձախ ձեռքը Մանասէին գլխուն վրայ. անիկա խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց, վասն զի
Մանասէն անդրանիկն էր:
15 Օրհնեց Յովսէփը ու ըսաւ. «Այն Աստուածը, որուն առջեւ իմ հայրերս Աբրահամն ու
Իսահակը քալեցին, այն Աստուածը, որ ծնած ատենէս մինչեւ հիմա զիս կերակրեց,
16 Այն հրեշտակը, որ զիս ամէն տեսակ չարիքներէ ազատեց, օրհնէ այս տղաքները եւ իմ
անունս ու իմ հայրերուս Աբրահամին եւ Իսահակին անունը ասոնց վրայ կանչուի ու
երկրին մէջտեղը խիստ շատնան»:
17 Երբ Յովսէփ տեսաւ, որ իր հայրը աջ ձեռքը Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ, իրեն հաճելի
չեղաւ, ուստի իր հօրը ձեռքը բռնեց, որպէս զի զանիկա Եփրեմին գլուն վրայէն
Մանասէին գլխուն վրայ փոխադրէ:
18 Եւ Յովսէփ ըսաւ իր հօրը. «Ո՜չ այդպէս, հայր իմ. վասն զի անդրանիկը այս է: Քու աջ
ձեռքդ անոր գլխուն վրայ դիր»

19 Իսկ հայրը չուզեց ու ըսաւ. «Գիտեմ, որդեա՛կ իմ. գիտեմ, ասիկա ալ ժողովուրդ պիտի
ըլլայ եւ ասիկա ալ մեծ պիտի ըլլայ. բայց անոր պզտիկ եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի
ըլլայ ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ պիտի ըլլայ»:

20 Եւ այն օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ. «Իսրայէլ քեզմով պիտի օրհնէ, 'Աստուած քեզ
Եփրեմի պէս եւ Մանասէի պէս ընէ'» ըսելով ու Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ:

21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին. «Ահա ես կը մեռնիմ եւ Աստուած ձեզի հետ ըլլայ: Ձեզ ձեր
հայրերուն երկիրը պիտի դարձնէ:

22 Քու եղբայրներէդ մէկ բաժին աւելի տուի քեզի, որը Ամօրհացիներուն ձեռքէն իմ սրովս
ու աղեղովս առի»:

ԳԼՈՒԽ 49

Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ. «Հաւաքուեցէք, որպէս զի ձեր գլխուն գալիքը
պատմեմ ձեզի:

2 Հաւաքուեցէք ու ականջ տուէք, ո՛վ Յակոբի որդիներ, Ու ձեր հօրը Իսրայէլին մտիկ
ըրէք:

3 Ո՛վ Ռուբէն, իմ անդրանիկս, Իմ ոյժս ու իմ զօրութեանս սկիզբը, Յարգութեան
կատարելութիւնը ու զօրութեան կատարելութիւնը դուն ես:

4 Ջուրի պէս եռացիր, առաջին պիտի չըլլաս. Վասն զի քու հօրդ անկողինը մտար. Այն
ատեն պղծեցիր զանիկա: (Իմ անկողի՞նս մտաւ:)

5 Շմաւոնն ու Ղեւին եղբայրներ են. Սուրերնին անիրաւութեան գործիքներ են:

6 Իմ հոգիս անոնց խորհուրդներուն մէջ թող չմտնէ, Իմ պատիւս անոնց ժողովին հետ թող
չմիանայ. Վասն զի իրենց բարկութիւնով մարդ սպաննեցին Եւ իրենց
կամապաշտութիւնով ցուլի ջիղ կտրեցին:

7 Անիծեա՛լ ըլլայ անոնց բարկութիւնը, վասն զի խիստ էր Ու անոնց սրտմտութիւնը, վասն
զի սաստիկ էր. Զանոնք Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ Ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի
ցրուեմ:

8 Ո՛վ Յուդա, քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովեն. Քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ
պարանոցին վրայ թող ըլլայ. Քու հօրդ որդիները քեզի երկրպագութիւն թող ընեն:

9 Յուդա առիւծի ձագ է. Որդեա՛կ իմ, կողոպուտէն ելար: Առիւծի պէս ծունկ կրկնեց,
մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ. Զանիկա ո՞վ պիտի արթնցնէ:

10 Իշխանութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի, Ո՛չ ալ անոր ոտքերուն մէջտեղէն` օրէնսդիրը,
Մինչեւ որ Սելովը գայ Ու ժողովուրդները անոր հնազանդին.

11 Իր աւանակը որթատունկին պիտի կապէ, Ու իր էգ իշուն ձագը ամենէն աղէկ
որթատունկին: Իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ Ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով:

12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր Ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլան:

13 Զաբուղոնը ծովուն եզերքը պիտի բնակի Ու անիկա նաւերուն հանգիստը պիտի ըլլայ
Եւ անոր սահմանը մինչեւ Սիդոն պիտի հասնի:

14 Իսաքարը ուժեղ էշ մըն է, Որ գոմերուն մէջտեղ կը պառկի:

15 Տեսնելով որ հանգստութիւնը աղէկ էր Ու երկիրը` որ գեղեցիկ էր, Իր ուսը բեռցնելու
խոնարհեցուց Ու հարկատու ծառայ եղաւ:

16 Դանը իր ժողովուրդը պիտի դատէ, Իսրայէլին ցեղերէն մէկուն պէս:

17 Դան ճամբու վրայ օձ մը պիտի ըլլայ Ու ճամբուն վրայ իժ մը, Որ ձիուն գարշապարը
կը խածնէ, Այնպէս որ հեծեալը ետեւը կ'իյնայ:

18 Ո՛վ Տէր, քու փրկութեանդ սպասեցի:

19 Գադին` գունդ մը վրան պիտի յարձակի: Բայց վերջապէս ինք պիտի յարձակի:

20 Ասերին հացը պարարտ պիտի ըլլայ. Եւ ինք թագաւորին համադամ կերակուրներ
պիտի տայ:
21 Նեփթաղիմը գեղեցիկ խօսքեր տուող Ազատ թողուած եղջերու մըն է:
22 Յովսէփը պտղատու ոստ մըն է, Աղբիւրին քով տնկուած պտղաբեր ոստ մը, Որուն
բողբոջները պատի վրայ կ'ելլեն.
23 Աղեղնաւորները վշտացուցին զանիկա Ու նետաձիգ եղան անոր ու ատեցին զանիկա.
24 Բայց անոր աղեղը զօրաւոր մնաց Եւ իր ձեռքերուն բազուկները ուժովցան, Յակոբին
հզօր Աստուծոյն ձեռքերովը: Իսրայէլին վէմը եղող հովիւը անկէ է:
25 Ասիկա քու հօրդ Աստուծմէն է. որ քեզի պիտի օգնէ Եւ Ամենակարողէն, որ քեզ պիտի
օրհնէ, Վերէն երկնքի օրհնութիւններովը, Ծիծերուն ու արգանդին օրհնութիւններովը:
26 Քու հօրդ օրհնութիւնները իմ նախնիքներուս օրհնութիւններէն Մինչեւ յաւիտենական
բլուրներուն գագաթը` ` զօրացան. Յովսէփին գլխուն վրայ պիտի ըլլան Եւ անոր
գագաթին վրայ, որ իր եղբայրներէն զերազանց է:
27 Բենիամինը պատառող գայլ պիտի ըլլայ. Առտուն որսը պիտի ուտէ Եւ գիշերը
կողոպուտը պիտի բաժնէ»:
28 Ասոնք ամէնքը Իսրայէլին տասներկու ցեղերն են եւ այս է` որ անոնց հայրը խօսեցաւ
անոնց ու օրհնեց զանոնք: Ամէն մէկուն օրհնութեանը պէս օրհնեց զանոնք
29 Եւ պատուիրեց անոնց ու ըսաւ. «Ես իմ ժողովուրդիս պիտի խառնուիմ. իմ հայրերուս
հետ այն այրին մէջ թաղեցէք զիս, որ Քետացի Եփրոնին արտին մէջ է.
30 Այն այրին մէջ, որ Քանանի երկիրը` Մամբրէի ծայրը եղող Մաքփելայի արտին մէջ է,
որ Աբրահամ արտին հետ մէկտեղ գերեզմանի կալուածքի համար Քետացի Եփրոնէն
ծախու առաւ:
31 Աբրահամն ու անոր կինը Սառան հոն թաղեցին: Իսահակն ու անոր կինը Ռեբեկան
հոն թաղեցին. ես ալ Լիան հոն թաղեցի:
32 Այն արտը ու հոն եղած այրը Քետի որդիներէն ծախու առնուեցան»:
33 Յակոբ, երբ լմնցուց իր որդիներուն պատուէր տալը, իր ոտքերը անկողնին մէջ
հաւաքեց ու հոգին աւանդեց եւ իր ժողովուրդին խառնուեցաւ:

ԳԼՈՒԽ 50

Յովսէփ իր հօրը երեսին վրայ ինկաւ ու լացաւ եւ համբուրեց զանիկա:
2 Յովսէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրամայեց, որ իր հայրը զմռսեն: Եւ բժիշկները
զմռսեցին Իսրայէլը:
3 Եւ անոր քառասուն օրը լմնցաւ. վասն զի զմռսուածներուն օրերը այսպէս կը լմննային:
Եգիպտացիք անոր համար եօթանասուն օր սուգ ըրին:
4 Երբ անոր սուգին օրերը լմնցան, Յովսէփ խօսեցաւ Փարաւոնին տանը` ըսելով. «Եթէ
հիմա ձեր առջեւ շնորհք գտայ, կ'աղաչեմ ձեզի, Փարաւոնին ականջին խօսեցէք եւ ըսէք.
5 'Իմ հայրս ինծի երդում ընել տուաւ` ըսելով. «Ահա ես կը մեռնիմ. իմ գերեզմանիս մէջ,
որ ես ինծի համար Քանանի երկրին մէջ փորեցի, զիս հոն թաղես»' եւ հիմա շնորհք ըրէ,
իմ հայրս թաղելու ելլեմ ու նորէն գամ»:
6 Փարաւոն ըսաւ. «Ելիր ու թաղէ քու հայրդ, ինչպէս անիկա քեզի երդում ընել տուաւ»:
7 Յովսէփ իր հայրը թաղելու ելաւ եւ Փարաւոնին բոլոր ծառաները, անոր տանը ծերերը
ու Եգիպտոսի բոլոր ծերերը անոր հետ ելան:
8 Նաեւ Յովսէփին բոլոր տունը ու անոր եղբայրները եւ անոր հօրը տունը. միայն իրենց
ընտանիքները ու իրենց հօտերը եւ իրենց արջառները Գեսեմի մէջ թողուցին:
9 Անոր հետ կառքեր ու ձիաւորներ ելան ու շատ մեծ բանակ մը եղաւ:

10 Եկան Ատադի կալը, որ Յորդանանի անդիի կողմն է. հոն մեծ ու խիստ սաստիկ լացով
մը ողբացին եւ իր հօրը համար եօթը օր սուգ ըրաւ:
11 Այն երկրին մէջ բնակող Քանանացիները, երբ տեսան Ատադի կալին մէջ սուգին
հանդէսը, ըսին. «Այս մեծ սուգ մը ըլլալու է Եգիպտացիներուն»: Անոր համար անոր
անունը Աբէլմիսրաիմ դրին, որ Յորդանանի անդիի կողմն է:
12 Յակոբին որդիները ըրին անոր՝ ինչպէս պատուիրեր էր:
13 Եւ անոր որդիները Քանանի երկիրը տարին զանիկա ու թաղեցին զանիկա Մամբրէի
ծայրը եղող Մաքփելայի արտին այրին մէջ, որ Աբրահամ գերեզմանի կալուածքի համար
ծախու առաւ արտին հետ մէկտեղ Քետացի Եփրոնէն:
14 Յովսէփ իր հայրը թաղելէն յետոյ Եգիպտոս դարձաւ, ինք ու իր եղբայրները եւ այն
ամէնքը որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու ելան:
15 Յովսէփին եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը մեռաւ, ըսին իրենց մէջ. «Գուցէ
Յովսէփ ոխ պահելով՝ պիտի հատուցանէ մեզի այն ամէն չարիքը որ ըրինք իրեն»:
16 Ուստի Յովսէփին պատգամաւոր ղրկեցին՝ ըսելով. «Քու հայրդ մեռնելէն առաջ
պատուիրեց մեզի ու ըսաւ. «Յովսէփին այսպէս ըսէք.
17 ‘Հիմա շնորհք ըրէ, քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը ներէ, վասն զի քեզի
չարութիւն ըրին’ եւ հիմա կ’աղաչենք քեզի, քու հօրդ Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը
ներէ»: Եւ Յովսէփ լացաւ, երբ անոնք խօսեցան իրեն:
18 Անոր եղբայրներն ալ գացին եւ անոր առջեւ ինկան ու ըսին. «Ահա մենք քու ծառաներդ
ենք»:
19 Յովսէփ ըսաւ անոնց. «Մի՛ վախնաք, միթէ ես Աստուծոյ տեղն եմ
20 Եւ թէպէտ դուք ինծի դէմ չարութիւն խորհեցաք, բայց Աստուած զայն աղէկի դարձնել
խորհեցաւ. այնպէս որ այս օրուան եղածին պէս՝ շատ ժողովուրդ ապրեցնէ:
21 Հիմա մի՛ վախնաք, ես ձեզ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ»: Այսպէս
մխիթարեց զանոնք քաղցրութեամբ խօսելով:
22 Յովսէփ Եգիպտոս բնակեցաւ, ինք եւ իր հօրը տունը: Յովսէփ հարիւր տասը տարի
ապրեցաւ:
23 Յովսէփ Եփրեմին որդիները մինչեւ երրորդ սերունդը տեսաւ եւ Մանասէին որդիին
Մաքիրի որդիներն ալ Յովսէփին ծունկերուն վրայ ծնան:
24 Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ. «Ահա ես կը մեռնիմ ու Աստուած անշուշտ ձեզի
այցելութիւն պիտի ընէ ու ձեզ այս երկրէն պիտի հանէ դէպի այն երկիրը, որուն համար
ինք երդում ըրաւ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին»:
25 Եւ Յովսէփ Իսրայէլի որդիներուն երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. «Աստուած անշուշտ
ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ ու իմ ոսկորներս ալ ասկէ հանեցէք»:
26 Յովսէփ հարիւր տասը տարեկան ըլլալով մեռաւ ու զմռսեցին զանիկա եւ տապանի մը
մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ:

For other languages please go to **www.wordproject.org**